

T.C.
YALOVA ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

MEDYADA BÜYÜNÜN TEMSİLİ:
“ESRARENGİZ KASABA GÜNLÜK 3”

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Çağlanur TUNCEL

Enstitü Anabilim Dalı: İLETİŞİM VE TASARIMI ANABİLİM DALI

Enstitü Bilim Dalı: İLETİŞİM SANATLARI

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Mehmet Gökhan GENEL

MAYIS 2021

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS İNTİHAL YAZILIM RAPORU
BEYAN BELGESİ

Tez Başlığı: MEDYADA BÜYÜNÜN TEMSİLİ: “ESRARENGİZ KASABA GÜNLÜK 3”

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmamın toplam 97 sayfalık kısmına ilişkin aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan ve 28/05/2021 tarihinde aşağıda ismi yazılı araştırma görevlisi tarafından şahsıma iletilen Turnitin intihal tespit programı raporuna göre tezimin benzerlik oranı %5’tir.

Uygulanan filtrelemeler:

1. Kaynakça hariç,
2. Alıntılar dâhil,
3. 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç.

Bu bilgiler doğrultusunda tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespiti halinde doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

İmza

Adı Soyadı : Çağlanur TUNCEL
Öğrenci Numarası : 187227016
Ana Bilim Dalı : İletişim ve Tasarımı
Programı : İletişim Sanatları
Türü : () Proje (X) Yüksek Lisans Tezi () Doktora Tezi

Danışman
Mehmet Gökhan GENEL
28.05.2021

ÖNSÖZ

Mayıs 2021

Çağlanur TUNCEL

İnsanoğlu tarih başından beridir doğaya hükmetme güç meraklısı olmuştur. Zaman içerisinde ortaya çıkan büyüsel pratikler ve uygulamalar insanın doğaya hükmetmesinde yardımcı olmuştur. Bunun yanında doğaüstü varlıklara olan merak, çağlar boyu hiç eksilmemiştir. En ilkel insandan çağdaş döneme kadar insanlar, farklı şekillerde büyü ile uğraşmışlardır. Büyü, kimi zaman iyi, kimi zamansa kötü sayılmıştır. Ancak unutulmaması gereken şey ilkel insanın mağara çizimlerinden bu yana büyü'nü amacı her zaman istenilen bir etkini doğaüstü güçlerle yapılmasıdır. Amaçların kimisi iyi, kimisi kötü olmuştur ancak büyüye ve doğaüstü varlıklara olan inanç hiçbir zaman azalmamıştır. Büyünün, kötü etkilerine karşı korunmaya yönelik yasaklayan yasalar çıkmıştır. Ancak bu büyüye olan ilgiyi azaltmamıştır. Doğaüstü varlıklara hükmeden büyücüler, toplumlar için kutsal sayılmış, sosyal yapıda dönemlere göre değer görmüş, şeytansı olarak kabul edildiğinde ise ağır cezalarla cezalandırılmışlardır. Büyülerin araçları olan şeytanlar ve cinler ise dönem dönem korkulmuş ya da putlaştırılmışlardır.

Dinler insanların hadlerine aşmalarına karşılık büyücülüğe, tanrıcılık oynayarak gelecek hakkında kehânetlerde bulunan insanlara karşılık yasaklar getirmişler, günah olduğunu vurgulamışlar ve bu işleri lanetlemişlerdir. Ancak hiçbiri insanoğlunu durdurmamıştır. İnsanlara kıskacılık, düşmanlık, devlete zarar vermek için büyü'yü kullanmışlar ve birbirlerine zarar vermişlerdir. İnsan hayatına zarar vermiş ve günümüz çağında heln yaygın olan bu uygulamanın çocuklara çizgi filmler aracılığı ile küçük yaşta benimsetilerek öğretilmesi çalışmamızın evebeyinlere bir uyarıcı niteliği taşıma amacı gütmektedir. Buradan hareketle, çalışmamızda insanoğlunun tarihin en eski zamanlarından beri inandığı ve uyguladığı büyü kavramını ve nasıl uyguladıklarını, ne için kullandıklarını, cinlerin ve şeytanların bunun neresinde olduğunu açıklamaktadır. Dinlerin büyüye bakış açıları aktarıldıktan sonra çocuk çizgi filminin basılı kitabı olan Esrarengiz Kasaba: Günlük 3 üzerinden inceleme yapılmıştır.

Çalışmalarımda bana yol gösteren ve bana katkılarını esirgemeyen danışman hocam Doç. Dr. Mehmet Gökhan GENEL'e teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

BEYAN.....	i
ÖNSÖZ.....	ii
İÇİNDEKİLER.....	iii
KISALTMALAR.....	iv
GÖRSEL LİSTESİ.....	v
ÖZET.....	vii
SUMMARY.....	viii
GİRİŞ.....	1
BÖLÜM 1.....	5
BÜYÜ VE SİHİR KAVRAMLARI	5
1.1.Büyü ile Alakalı Kavramlar.....	6
1.1.1. Tılsım.....	7
1.1.2. Kâhinlik.....	8
1.1.3. Falcılık.....	8
1.1.4. Nazar.....	10
1.2.Büyü Çeşitleri.....	10
1.2.1. Tarihte Büyü Çeşitleri.....	10
BÖLÜM 2.....	13
TARİHTE BÜYÜ, BÜYÜCÜLÜK VE CİNLER.....	13
2.1. İlk Çağlar ve Afrika Medeniyetleri.....	13
2.2. Mezopotamya Medeniyetleri.....	15
2.3. Mısır ve Hitit Medeniyetleri.....	22
2.4. Antik Yunan ve Roma Medeniyetleri.....	26
2.5. Asya ve Doğu Medeniyetleri.....	28
2.6. Avrupa Medeniyetleri.....	31
2.7. Türklerde Büyü, Büyücülük ve Cinler.....	32
BÖLÜM 3.....	37
DİNLERDE BÜYÜ, BÜYÜCÜLÜK VE CİNLER.....	37
3.1. Yahudilik.....	37
3.1.1. Kabala.....	38

3.2. Hristiyanlık.....	46
3.3. İslamiyet.....	49
3.3.1. İslamiyet'te Büyü İçin Kullanılan Yöntemler.....	51
3.3.1.1. Vefk.....	51
3.3.1.2. Bedûh.....	52
3.3.1.3. Ebced.....	52
BÖLÜM 4.....	55
ESRARENGİZ KASABA GÜNLÜK: 3.....	55
SONUÇ.....	95
ÖZGEÇMİŞ.....	101

KISALTMALAR

Bkz. : Bakınız
C. : Cilt
Çev. : Çeviren
Hız. : Hazreti
M.Ö. : Milattan Önce
M.S. : Milattan Sonra
T.D.V.: Türkiye Diyanet Vakfı

GÖRSEL LİSTESİ

Sayfa

Görsel 1: Şehzade II. Selim için 972 (1564-65) yılında şifa için hazırlanmış tılsımlı gömlek. (TSM, Envanter nr. 13/1133).....	7
Görsel 2: Muhabbet ve aşk tılsımı.....	8
Görsel 3: El Falı Kitabı	9
Görsel 4: Tarot Falı Kartları.....	9
Görsel 5: Kimi mağara resimlerinin “Uyuşumlu Büyü” aracılığıyla katkıda bulunduğu varsayıldı. (Tassilş, N’Ajjir, Cezayir).....	14
Görsel 6: Kafasız insan figürleri. Minateda, İspanya.....	14
Görsel 7: İnsan yüzlü, kartal kanatlı boğalar (Dur-Şarrukin. M.E. 8 Asır. A. Paris-B. Chicago).....	17
Görsel 8: “Cehennem Plâketi” Bronz. Bu plâkette dört bölüm görülüyor: -En üstte tanrı sembolleri. -Altında, hastalıkları kovan aslan başlı cinler. -Ortada, iki balık vücutlu tanrının arasında yatakta yatan hasta. -En altta balıklar tarafından temsil edilen cehennem nehrinde, bir sandal içindeki at üstüne çökmüş bir şeytan.....	18
Görsel 9: Koruyucu cin. Kalak, M. E. 9 asır, Louvre Müzesi.	19
Görsel 10: Kızgın Şeytan Pazuzu. Bronz, 15 cm. Louvre Müzesi.	19
Görsel 11: Silindir-mühür biçiminde Babil nazarlıkları.....	20
Görsel 12: Akrep-adamlar.....	21
Görsel 13: Antik Mısır’a ait papirüse yazılmış aşk büyüsü.....	22
Görsel 14: Antik Mısır’a ait “Ritüel Gücün El Kitabı” olarak adlandırılan büyü ve şeytan çıkarma kitabı.....	23
Görsel 15: Antik Mısır’a ait çeşitli figürlere sahip muskalar.....	23
Görsel 16: Hitit Uygarlığı zamanında kullanılan Karaciğer Falı, kilden kopyası.....	26
Görsel 17: Düşmanlara karşı tılsım amacıyla kullanılan Yunan madalyonu. (4-5. yüzyıl).....	26
Görsel 18: Antik Roma dönemine ait altın kolye muska.	28
Görsel 19: İran’da binalara kötülük girmemesi için Kartal Kanatlı Sfenks heykelleri konmuştur. (Kanatlı Sfenksler’in Üstünde Ahura-Mazda Diski. Sırlı tuğla kabartma, Louvre Müzesi. Ahameniş).....	30
Görsel 20: Tütünle ve çeşitli otlarla tedavi uygulayan Şamanlar. (Orinoco Nehri, Venezuela, 1781).....	33
Görsel 21 ve 22: Şaman davulu üzerindeki çizimler.....	34
Görsel 23: Nepalli bir Şaman, davul aracılığıyla ruhlarla ilişki kurup gelecekte haber vermeye çalışıyor.....	34

Görsel 24: Kabalacı elyazmalarında bulunan majik harf çemberleri (British Museum, Doğu Bölümü, No: 4596).....	39
Görsel 25 ve 26: Tanrı'nın adlarının Kabalacı İşaretleri (Francis Barrett, "The Magus", 1801)./ İyi ve kötü ruhların adlarının gösterildiği Kabalacı tablolar (Francis Barrett, "The Magus", 1801)....	40
Görsel 27: İç içe on halkaya yerleştirilmiş On Sefirot (Yetzirah Kitabı, Mantua, 1562).....	41
Görsel 28: Yahudi-İbranice Tılsımı.....	42
Görsel 29: Sefer Yetzirah kitabına göre İbrani Harfler.	42
Görsel 30: Davud Yıldızı	44
Görsel 31 ve 32: Masonik sembollerden bazıları	45
Görsel 32: En ünlü Masonik sembol olan üçgen içindeki piramit Eski Mısır'dan alınmıştır. Masonluğu benimseyen İlluminati sembolüyle aynıdır.....	46
Görsel 33: Gideni Geri Getirmek için yazılmış vefk.....	52
Görsel 34: Ebced Hesabı Tablosu.....	53
Görsel 35: Aşk ve muhabbet için yapılan tılsım.	53
Görsel 36 ve 37: Düşmanın kalbini, dilini bağlamak ve nal üstüne yazılan, kadını aşık etme tılsımı.....	54
Görsel 38: Sefere çıkılmasını engellemek için yazılan tılsım.....	54
Görsel 39: Mason Sembolü.....	63

ÖZET

Tezin Başlığı: Medyada Büyünün Temsili: “Esrarengiz Kasaba Günlük 3”	
Tezin Yazarı: Çağlanur TUNCEL	Danışman: Doç. Dr. Mehmet Gökhan GENEL
Kabul Tarihi: 17.06.2021	Sayfa Sayısı: ix (ön kısım) + 103 (tez)
Anabilim Dalı: İletişim ve Tasarım	Bilim Dalı: İletişim Sanatları
Büyü, ilkel insanın mağara duvarlarından başlayarak hayatın içinde kullanılmaya başlanmıştır. İlk başlarda insan ihtiyacı olan beslenme için av hayvanlarını bolluğu, sağlık gibi konularda başvurulmuştur. Sonraları refaha kavuşan insan hırslanarak güç elde etmek, aşık etmek, nefret ettiği kimselere zarar vermek hatta öldürmek için kullanmıştır. Büyüde kullanılan şeytanlar ve cinler insanlar tarafından tarih boyunca tanrı olarak görülmüştür. Büyünü farklı durumlar için farklı çeşitleri bulunmaktadır. Aynı zamanda belirli materyaller aracılığı ile sağlanmaktadır. Büyü doğüstü yetenek ve farklı bilgiler gerektirdiği için herkes yapamamaktadır. Bu sebeple büyücüler toplumlar için önemli kişiler sayılmış, devlet büyükleri dahi başvurmuştur. Eski çağlarda iyi yönde büyü yapımına inanılmıştır ancak bu yanlıştır. Büyünü anlamı kötüdür ve uygulaması kâfir varlıklarla yapıldığı için insana olumlu etkisi olmamaktadır. Çalışmamızda da büyüün aslında iyi amaçla kullanılamayacağı, büyü kavramının yalnızca kötü amaçlı bir uygulamayı ifade ettiğini anlatmaya çalıştık. Bunun sebebi ise çocuk kitaplarında öğretilen büyü ve büyü materyalleri ve yöntemlerinin çocukta yaratacağı büyü algısını ilerisi için tehlike oluşturduğudur. Araştırmada metodoloji olarak kaynak tarama, göstergebilim ve içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma verileri nitel araştırma teknikleriyle elde edilmiştir. Konunun daha anlaşılır olabilmesi ve kitap analizinde karşılaştırma yapılabilmesi için görsel verilerle desteklenmiştir. Araştırmanın teorik kısmında büyüün tanımı alakalı terimler, büyü çeşitleri, tarihte büyüün yeri, dinlerde büyüün yeri araştırılmıştır. Ardından örnek kitaptan görseller verilerek kitapta öğretilen büyü kavramlarının analizi yapılmıştır. Araştırmada çocuklar için yapılmış çizgi film kitabı Esrarengiz Kasaba Günlük 3’te, büyüün gerçek hayatta nasıl kullanıldığı ve hangi araç gereçlerin büyü için lazım olduğu açıkça öğretildiği, çocukların ilgisini diri tutmak için gereken her şeyin yapıldığı tespit edilmiştir. Yahudi büyü çeşidi olan Kabala’yı benimseyen Mason Tarikatı, kitapta kendi benimsediği büyüsel ideolojiyi çocuklara öğretmeye çalışmakta olduğu tespit edilmiştir.	
Anahtar Kelimeler: Büyü, Cin, Tarihte Büyü, Dinlerde Büyü, Kabala	

SUMMARY

Thesis Title: Representation of Magic in The Media: “Gravity Falls Journal 3”
Thesis Author: Çağlanur TUNCEL Advisor: Doç. Dr. Mehmet Gökhan GENEL
Date of Acceptance: 17.06.2021 Total Number of Pages: ix (pre text) +103(main body)
Department: Communication and Design Field of Study: Communication Arts
Magic has always been here, originating at the cave walls of primitive people. At first, it was used for needs such as abundance of pray or better health. As prosperity achieved concerning the basic needs, people utilized magic for more ambition-driven goals; holding power, having another to love one, harm foes or even kill them... Genies or deamons used in magic have been seen as gods throughout history. Magic has different varieties for different purposes. Also, it is done by using certain materials. Because magic requires extaordinary abilities and knowlage, not everybody can or could do it. Therefore, magicians have been considered important amongst societies and even statesmen have utilized their help. In old ages, magic was believed to have the potantial use for good outcomes but this is false. The meaning of magic is bad and because the applications are done using infidel beings, magic does not have positive outcomes. In our study, we tried to show that magic cannot be used with good intentions and magic by definition, refers to a bad application. The reason is that magic and its methods when taught to children is dangerous for their future in terms of their understanding of it. In this study, resource scanning, semiotics and resource analysis are used in terms of methodology. The data is accumulated using qualitative research techniques. For subjects understandiblity and for the purposes of comparison at book analysis, supportive visual data has been added. In theoretical part of the study, therminology of magic, sorts of magic, place of magic in history, place of magic in religions were researched. Following this, the theachings of magic within the exemplary book were analysed using visuals of the same book in question. In the study, it is concluded that the children cartoon book Gravity Falls Journal 3, had contents regarding; how and by which means magic could be done in real life, which were told in a manner that would keep the interest of children. It has also been concluded that The Masonic Sect that adopts Kabala, a form of Jewish magic, is in this book, setting to teach the same ideology of magic they adopt to the readers.
Keywords: Magic, Genie, Magic in History, Magic in Religions, Cabala

GİRİŞ

Tarihin en eski çağlarında ortaya çıkan doğaüstü güç ve varlık inancı büyü uygulamalarının kaynağı olmuştur. İnsanoğlu hayatında her zaman tanrısal bir güce ihtiyaç duymuştur. Önceleri temel ihtiyaçları için başvurduğu büyüü benzetme yöntemiyle uygulamıştır. Büyü, bir amaca ulaşmak üzere gizli güçler yardımıyla yapılan eylemlerdir. Belli teknik ve kurallar çerçevesinde yapılmaktadır. Eski zamanlarda kayalara çizilmiş resimler, yaralı, ok saplanmış, sıçrayan hayvanlar veya heykeller birer büyü örnekleridir. Çoğu bereket amaçlı çizilen bu resimler, buzul çağından günümüze kadar ulaşmıştır. Dinden yeri olmayan büyü, kaderi etkilemekte, dünyevi amaçlara ulaşmaya yönelik kullanılmaktadır. Büyü, yalnızca karanlık güçlere başvurularak yapılmaktadır. Bu sebeple tören niteliği taşımaktadır (Aydın, 2015: 53-54).

Büyü inancı toplumların tanrı inancı ve dini ritüelleri ile bağlantılıdır. Büyü güçleri daha çok tanrı ve tanrıçaların veya şeytan, cin ve toplumlara göre farklı adlandırılan yaratıklara özgü olağanüstü güçler olarak sayılmaktadır. İnsanlar tarafından uygulana büyü ritüelleri daha çok tanrılara yaranmak veya öfkelerini dindirmek, dua etmek amacıyla yapılmaktadır.

Sihir ve büyü birbirleri yerine kullanılsa da farklı kavramlardır. Büyüde, birtakım dua ve hareketler ile gizli kuvvetlerin isimleri çağırılıp etki altına alınarak işler yaptırılırken, sihir, illüzyondur. İnsan tarafından belli araç gereçlerle gözü yanıltmaktan ibarettir.

Tarih boyunca pek çok büyü çeşidi ortaya çıkmıştır. Bunlardan arasında aşık etme, ayırma, ekonomik bolluk, kişiyi hasta etme, cinsel gücünü bağlama, savaşta kazanma, ürünlerde bolluk gibi durumlar vardır. Bir etki meydana getirmek istenildiğinde bazı durumlarda o şeyin taklidi sağlanmıştır. Mesela, yağmur yağması için yamur sesinin taklit edilmesi, kişiye zarar vermek için o kişinin bez bebeğinin yapılması gibi benzer şeyin birbirini etkilemesi inancı vardır. New Britain’de belli bir yönden rüzgâr estirmek isteyen büyücü, şarkı söylerken havaya yanmış kireç serpmektedir. Ardından zencefil dallarını sallayarak, havaya fırlatır ve yeniden yakalamaktadır. Kireç tozunun düştüğü noktalardaki en kalın olanında bir ateş yakarak ateşin etrafında şarkı söyleyerek dolanmaktadır. En son külleri toplayarak suya serpmektedir (Frazer, 2004: 28). Böylelikle benzetme yaparak, taklit yoluyla etki ortaya çıkarmaya çalışmıştır.

Bunun yanında cinler ve şeytanlar aracılığıyla yapılan büyü için çeşitli materyaller ve yöntemler kullanılmaktadır. Bunlar arasında şifreli yazı ve çizimlerden oluşarak üzerinde taşınan veya bir bir yere konulan tılsım, belirli dualar, büyülü içecekler, yenilen yiyecekler, hayvan uzuvları, hayvan kanı, kemik, at nalı, yumurta gibi malzemeler gerekmektedir. Bunların kombinasyonlarıyla farklı durumları meydana getirmek üzere büyü yapılmaktadır.

Büyüye benzer kavramlar arasında kâhinlik, fal ve nazar gelmektedir. “Geleceği okumak” olan kâhinliği yıllar boyunca büyücüler farklı yöntemlerle gerçekleştirmişlerdir. Bunun yanında çeşitli fal yöntemleriyle de gelecek yorumları kullanılmıştır. Bunlar arasında kart, hayvan organı, sıvı dökme gibi yöntemlerle bulunmaktadır.

Afrika Medeniyetleri'nden başlayarak tarihte pek çok medeniyet büyüü hayatının bir parçası olarak kullanmıştır. Çeşitli yaratıklara da inanan toplumlar çağlar boyu inançlarını birbirlerine aktarmışlardır. Keldaniler'de uzman olarak ilk büyücülerin yetişmesinin yanında Mısır, Yunan, İbrani ve Hintli büyücüler de meşhurdurlar (Hançerlioğlu, 2000: 94). Gotlar ve Cermen toplumlarında, büyücüler ve cadıları kadın kâhin ve rahibelerden ayırmaktadırlar. Büyü yapan cadıların, hayvan, taş, ot, diş, deniz kabuğu, hayvan pençesi gibi malzemeler kullanıldığı bilinmektedir. Bunun yanında gümüş kaplı tavşan ayağının uğur getirmesi amacıyla asılması gibi batıl inanışlarda da bulunmuşlardır (Crow, 2002: 149).

Toplumda büyücüler aynı zamanda hekimlerdiler ve tanrısal inanışlarda büyücüler tanrıya yakın olarak ve ilahi ayrıcalık sahibi bireyler olduğuna inanılmaktadır. Tanrı katında ayrıcalığa ve üstünlüğe sahip olmuşlardır. Her toplumun kendi büyü inançları ve uygulamaları olmuştur. Cinler ve şeytanlardan korunmak veya yardım almak amacıyla da büyüye başvurulmuştur.

Çeşitli dinler büyü, cinler ve kahânet üzerinde durmuştur. Yahudilik, Hristiyanlık ve Müslümanlık büyücülüğü yasaklamış ve kâfirlik olduğunu söylemiştir. Şeytanlara tapmayı içeren büyü putperestlik olarak görülmüştür. Bunun yanında şeytanlar yardımıyla gelecek hakkında tahminlerde bulunmayı da yasaklamıştır. Ancak insanoğlu büyücülük uygulamalarına devam etmiş ve çeşitli büyüler ortaya çıkarmışlardır. Aynı zamanda büyüde kullanılan cinlere de tapmışlardır.

Çalışmanın Amacı

Çalışmamız çoğu insan tarafından bilinmeyen büyü ve cin kavramlarına ışık tutmak amacı taşımaktadır. Büyünü ne olduğu, ne işe yaradığı, ne şekilde meydana geldiği ve insanda nasıl etkiler yaptığının bilinmesi hedeflenmiştir. Bazı kimseler yaptıkları uygulamaların büyü olduğunu bilmemektedirler veya büyünü lanetlenmiş bir uygulama olduğundan haberleri yoktur. Bunun yanında büyüye inanmayan insan da çoktur. Burada tarihten günümüze büyünü her toplum tarafından inanılıp kullanıldığı ve kutsal kitaplarda bahsedilen büyünü varlığının gerçek olduğu kanıtlanamaya çalışılmıştır. Büyünü varlığı anlatıldıktan sonra büyünü çeşitli örgütler tarafından devlet yönetimleri veya kişisel çıkarlar için açıkça kullanıldığına dikkat çekilmeye çalışılmıştır.

Disney Channel'da gösterilmiş olan çizgi film dizisi Esrarengiz Kasaba adlı dizide yaratıklar ve büyüler fazlasıyla kullanılmıştır. Dizideki karakterlerden Stanford Pines'in yazdığı günlük kitapçılarda basılmıştır. Çocuklara yönelik olan bu kitabın içeriğinde büyüsel materyallere dikkat çekilerek büyüsel bir örgütün çocuklara benimsetmeye çalıştığı büyüsel kavramlar, yollar örgütsel ideolojiye dikkat çekilmeye çalışılmıştır.

Çalışmanın Önemi

Çalışmamızın, büyüye olan inanç zayıflığından kaynaklı olarak büyünü etkilerini hafife alan ve büyüü reddedenlere yönelik olarak farklı bir bakış açısı kazandıracağı fikrindeyiz. İlkel insandan bu yana tarihin her alanında büyü inancı var olmuştur ve etkileri çoğu insan tarafından bilinip kabul edilmektedir. Bunun yanında günümüzdeki güncel tarikatlar tarafından aktif olarak inanılıp kullanılmaktadır. Aynı zamanda dinler de büyünün ve

cinlerin varlığını kabul etmişlerdir. Etkileri hakkında emirler ve ayetler mevcuttur. Büyüye inanç kavramını bir tarafa bıraktığımız zaman çocukların medyadan çok fazla şey öğrendiği göz önüne alındığında basılı kaynak niteliği taşıyan incelemiş olduğumuz kitabın çocuklara açık bir şekilde büyü, fali, kehaneti hatta kumarı bile öğrettiğinin fark edilerek medyanın masum amaçlarla kullanılmadığının gösterilmesi açısından önem arz etmektedir.

Çalışmanın Konusu

Çalışmanın konusunda büyüün ve cinlerin ne olduğu ve medeniyetler ve dinler tarihinde nasıl kullanıldığına değinilmiştir. Toplumlar arası farklar olmasının yanında büyü uygulamaları ve inançları birbirlerini etkilemiştir. Bulunan arkeolojik eserlerde hayatın pek çok alanında büyü kullanıldığı kanıtlanmıştır. Bunun yanında kötü varlıklardan korunmak amacıyla da büyü kullanılmıştır. Yalnızca büyü dememek gerekir. Büyü materyalleri arasındaki muska, tılsım, gibi nesneler hastalıklardan ve felaketlerden korunmak amacıyla da kullanılmıştır.

Türkler'in tarihi de büyücülükle doludur. Türk tarihinde en bilindik büyücülerin ismi Şaman'dır. Şamanlar günümüzde halen varlığını sürdürmektedir. Ruhlarla irtibata geçme, hastaları iyileştirme, şeytanları kontrol altına alma gibi özellikleri bulunan Şamanlara insanlar tarafından pek çok nedenle başvurulmuştur. Osmanlı Dönemi'nde de büyüsel uygulamalar veya korunmaya yönelik, savaşları kazanmaya yönelik tılsım kullanımları olmuştur.

Doğüstü varlıklar olan şeytanların insanlardaki etkileri inkâr edilmemiştir. İnsanda hem fizyolojik hem de psikolojik darbeleri olan bu etkilerden, yine büyü yardımıyla kurtulmaya çalışılmıştır. Ancak büyü dinlerce olumlu kabul edilmemiştir. Her ne kadar Hazreti (Hz.) Musa'nın Allah'ın vahyi ile büyücülerini yenmesi veya Hz. İbrahim'in cinlere hükmetmesi gibi doğüstü olaylar mevcutsa da bu "büyü" olarak tanımlanmamaktadır. Büyü kötü olanı ifade etmektedir.

Tevrat, İncil, Yeni Ahid, Eski Ahid, Kur'an-ı Kerim, büyücükten bahsetmiş ve bunu yasaklamışlardır. Büyücülük, kâhinlik, fal bakmak gibi uygulamalar lanetlenmiş ve büyük günahlar olduğu ifade edilmiştir. Ancak toplum büyü yapmaktan vazgeçmemiştir. Birbirlerine zarar vermek adına, kıskançlıktan dolayı, bir kişiye edilen nefretten dolayı veya bir kişiyi öldürmek için büyüye başvurulmuştur. Büyü kolay ve hızlı çözüm olarak görülmüştür. Ancak büyü yapmak ve yaptırmak kâfirliktir. Dini kitaplar istismar edilerek kutsal yazılar belirli şekiller ve rakamlarla yazılarak büyü yapımında kullanılmıştır. Yahudiliğin bilinen büyü akımı Kabala'dır. Bunun yanında Hristiyanlık'ta ve İslamiyet'te kendilerine has büyü yöntemleri kullanılmaktadır. Yahudiler tarafından sıkça başvuru alan büyü olan Kabala'nın çevresinde Masonluk, İllüminati gibi dünyaca bilinen mistik örgütler oluşmuştur.

Hristiyanlık büyücülerin yanında bir de cadılara inanmıştır. Cadılar büyücülerden daha iğrenç ve daha fazla imkana sahip olan şeytan kölesi sadist insanlar olarak görülmüşlerdir. Aynı zamanda yamyam olduklarına dahi inanılmış ve bu sebeple masum olan olmayan çok fazla insan işkence görülerek yakılmıştır.

İslamiyet, büyücüleri lanetli insanlar olarak görülmüş ve yaptıkları uygulamalardan uzak durulması konusunda uyarılmışlardır. Ancak kâfirler Kur'an harflerini kullanarak vefk, ebced gibi teknikler ortaya çıkarmışlardır.

Araştırmanın Yöntem ve Teknikleri

Çalışmamızda kaynak tarama yöntemi ile veriler elde edilmiştir. Araştırma verileri sağlanırken nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Konunun yapacağımız kitap incelemesinde daha net anlaşılması için konu anlatılırken görsel materyallerden faydalanılmıştır. Kitap analizinde kitap görselleri kullanılarak dikkat çekilmek istenen nokta açıklanmıştır.

Çalışmamızda teorik ve kavramsal kısmı anlatılırken birinci bölümde büyüü tanımın girilmiş, büyü ve sihir arasındaki farka değinilmiştir. Konuyu daha fazla desteklemek amacıyla büyü ile alakalı bazı kavramlar olan tılsım, nazar, kâhinlik ve falcılık tanımlanmıştır. İkinci bölümde tarihin her zamanında büyüü var olduğunu kanıtlamak amacıyla tarihteki medeniyetlerin büyüü ve cinleri nasıl kullandıkları, nasıl gördükleri anlatılmıştır. Afrika, Mezopotamya, Mısır, Hitit, Yunan, Roma, Asya, Doğu, Avrupa ve Türk Medeniyetlerinin kullandıkları büyü yöntemleri ve çeşitlerine değinilmiştir. Üçüncü bölümde Yahudilik, Hristiyanlık ve Müslümanlık dinlerinin büyüye ve cinlere bakış açıları ve dini istismar edilmek suretiyle büyüye nasıl alet edildiğine yönelik yöntemler ve çeşitler yazılmıştır. Son bölümde ise “Esrarengiz Kasaba Günlük 3” kitabının görsellerle parça parça büyü ve şeytan analizi yapılmıştır.

Literatür İncelemesi

Büyüü medyadaki temsiline yönelik veya büyü ve medya ile alakalı herhangi bir çalışma bulunmamaktadır. Buna karşın büyüü ne olduğu ve uygulamaları, halkın büyü ve cin inanışlarına yönelik araştırmalar mevcuttur.

Akkaya (2003), Kayseri’de büyüü sosyo-kültürel düzeylere göre ve kadınlar arasındaki inanış ve uygulamış biçimlerini araştırmıştır. Büyü olan inanç, eğitim düzeyi, yaş, cinsiyet, gelir durumu ve dinî bilgi değişkenleriyle ele alınmıştır. Konu çerçevesinde Kayseri ilinde yapılan alan araştırması için anket, katılımlı gözlem ve görüşme tekniği ile büyüü kadınlar arasında daha yaygın olduğu ortaya çıkmıştır. Aynı zamanda gelir düzeyi yüksek olan grubun büyüye olan inancının az olduğu gözlemlenmiştir. Bunun yanında eğitim düzeyinin büyüye olan inançtaki etkisinin az olduğu tespit edilmiştir.

Karagöz (2006), büyü kavramını, Hz. Peygambere yapılan büyü üzerinde incelemiştir. Bunun üzerinden Yahudi Kabalist büyücüleri anlatmıştır. Büyü ve ilgili kavramlar açıklanarak toplumlar üzerindeki etkisi de eklenerek büyü tarihi ele alınmıştır. Yahudi mistik geleneği Kabala üzerinden Peygamber Efendimize ne tür bir büyü yapıldığı araştırılmıştır. İnsanların güç ve gizeme ulaşmak amacıyla ne pahasına olursa olsun büyüye yöneldiklerine ulaşılmıştır.

Şirin (2006), metafizik varlıklara olan inancın insanın psikolojisindeki etkileri din sosyolojisi çevresinde incelemiştir. Halkın psikolojik sorunlar ve çeşitli problemler karşısında “cinci hoca”lara başvurma sebeplerini araştıran çalışma, Üsküdar ve Beyoğlu’ndaki alan araştırmasıyla cinlere inancın davranışsal etkileri, yaş, cinsiyet,

ekonomik durum, sosyo-kültürel duruma ve cinlere olan inanç sonucu psikolojik ve sosyal boyutların alakasına bakılmıştır. Cinlere inanç ile dinî tutum arasında ilişki olmadığı ortaya çıkmıştır.

Sipahi (2006), Türk halkının büyüye olan inancı ve uygulamaları çevresinde, bilime yönelik tutumlarını değerlendirmiştir. Büyü kavramları açıklanmış, tarihte ve eski Türk inançlarındaki büyüye ve büyücülüğe, büyü çeşitlerine ardından Anadolu inanışlarındaki büyü inançlarına değinilmiştir. Büyünü dayandığı temel nedenlere dikkat çekilerek büyüde kullanılan araçlar açıklanmıştır. Büyünün etkileri, İslamiyet kaynakları ve alim yorumlarıyla değerlendirilmiştir. Büyü hakkında bir fikir birliği bulunmamıştır. Bunun sonucunda büyünü insan psikolojisini üzerinde etki bıraktığı ortaya çıkmıştır.

BÖLÜM 1

BÜYÜ VE SİHR KAVRAMLARI

Aslen “maji” kelimesi Türkçe’de “büyü”, olarak çevrilmekte, “büyük bilge” anlamındaki Mecusi dinindeki din adamlarına verilen “magi” kelimesinden gelmektedir (Crow, 2002: 94). Büyü, İngilizce’de “Magic”, Fransızca’da “Magie”, Almanca’da “Zauber” (Örnek, 1971: 52), Eski İran’da “Maguş”, Latince’de “Magicien”, Grekçe’de “Magenia” (Kalyoncu, 2010: 11) olarak adlandırılmaktadır. Büyü, doğaüstü güçlerin aracılığı ile belirli bir durumu açığa çıkarmak veya yaratmak için uygulanan işlemlerin tümüne verilen addır (Örnek, 1971: 52-53). Aynı zamanda büyü, tabiatüstü varlıklardan yardım alınarak, tabiat üzerinde olağanüstü sonuçlara varmak amacıyla başvurulmuş faaliyetler olarak da tanımlanmaktadır. Büyünün eş anlamlısı olan “Sihir” kelimesi, Osmanlıca-Türkçe Sözlük Ansiklopedisine göre, “gözbağcılık” demektir. Büyü, aynı zamanda “efsun” ve “afsun” kelimeleriyle de eşanlamlıdır (Tanyu, 1992: 501).

Başka bir kaynağa göre büyü, din dışı hareketler ve dualarla ruhu etkilemektir (Anadol, 1997: 11). Büyü yoluyla insan, gizli güçleri harekete geçirerek tabiata aykırı etkiler meydana getirebilir ve istediğini yaptırabilmektedir. En kuvvetlisi olan Kara Büyü’de, şeytanlar vasıtasıyla tabiatüstü işler yapılabilmektedir (Pakalın, 1993: 250).

Bir diğer kaynağa göre büyü, kişilerin etkilenmesi neticesinde yapılan, kötü anlam yüklü uygulamalardır. Kişilerin ruhsal anlamda hapsedmek veya kötü yönden etkilemek üzere büyücüler tarafından yapılmaktadır (Gündüz, 1998: 73).

Diğer bir kaynağa göre büyü, dünyadaki birtakım maddeler ile doğa yasalarını kullanarak, belirli tesiri gönderilmesi sonucu canlı veya cansız varlıkların etkilenmesidir (Salt ve Çobanlı, 2001: 220).

Büyük Ansiklopedi’ye göre büyü, doğanın etkilenebileceği inancı doğrultusunda gizli işlem ve davranışlara başvurmaktır. İnsanlığın en eski inancı olmakla birlikte sanatın ve dinin kaynağı olarak görülmektedir. İlkel insan topluluklarının kurumlarının kökeninde büyü var olmuştur. Çeşitli büyü türleri arasında, iki kişiyi ayırma büyüsü, iki kişiyi birbirine sevdirmek büyüsü, bir insanın sözünün dinlenmesini sağlamak amaçlı yapılan büyü, insanların güçlerini veya yeteneklerini kaybetmesi amaçlı yapılan büyü, insanın malına, mülküne, sağlığına zarar vermeye yönelik yapılan büyüler bulunmaktadır (Büyük Ansiklopedi, C.3: 959).

Bazı yazarlarca büyü, sanatın ve dinin kaynağı olarak görülmektedir. Doğaüstü güçlerin varlığı ve bu güçlerle bazı işlemlerde faydalanabileceği ve bu varlıklarla doğanın insanın iradesine bağlanabileceği inancına dayanmaktadır (Hançerlioğlu, 2000: 93).

Bir diğer görüşe göre büyü, bazı tılsımlı nesneler kullanılarak ve belli yazılar yazılarak, tabiatüstü varlıklarla iletişim kurma yolu ile birtakım olaylara ve insanlara etki ederek menfaat sağlamaktır. Büyünün çarpıcı özellikleri arasında yapan kişinin ahlaki bir amaç taşımamasının yanı sıra kutsal olan değerlere karşı olması vardır (Tanyu, 1992: 501). Yani

büyünü yapımında her zaman bir varlık ve materyal aracılığı ile bir etki meydana getirilmektedir.

Büyücülük ise Şeytan Tasarımı Terimleri Sözlüğü'ne göre: "Gizli güçlerden yararlanarak kötülük etmeye yönelik uygulama." olarak tanımlanmıştır (Korkmaz, 2006: 147).

Büyü ve sihir kelimeleri çoğu kaynağa göre eşanlamli aktarılmaktadır. Halbuki sihir büyüden farklı bir olgudur ve birbiri yerine kullanılmamalıdır. Sihir, renk yanıltması ve el çabukluğu ile hokkabazlık yaparak gözü ve görüşü aldatan sanatın yürütülmesidir (Tanyu, 1992: 501). Aynı zamanda sihir, herhangi bir şeyi göz boyayarak, aslından ve oluştuğunu niteliğinden farklı göstererek kişi aldatmaya denmektedir. Aynı zamanda gözbağı yapmak da denilebilir (Atmaca, 2011: 95).

Hokkabazlık olarak da adlandırılan sihir, büyüden farklı olarak duyuları yanıltma veya karıştırmadan ibarettir. Vapurda giden birini sahili de hareket ediyormuş gibi görmesi buna örnek verilebilir. Bunun yanında Firavun'un sihirbazları da birtakım aletlerle insanlara şaşırtıcı şeyler göstermişlerdir. Sihirbazların civa ile yapılmış ip ve değnekleri ısı verildiklerinde ve güneş ısısından hareketlenmişlerdir (Zeyrek, 1999: 106-107). Sihir gösterilerini yapan kimselere de "sihirbazcı" denilmektedir. Sihirbazlıkla gerçekler hayal, hayaller de gerçekmiş gibi gösterilmektedir. Sihirbazlık, bazı teknik aletlerle veya bir şeyi koklatıp, yedirerek veya içirerek kişinin hissettiklerini etkileyerek yapılmaktadır (Baydar, 1999: 65).

Türkçe'nin büyü terminolojisinde farklar olduğu gibi Batı dilinde de farklar vardır: Alman dilinde "Magic" ve "Zauber" kelimeleri büyü demektir. Zauber, bireysel çıkarlar adına ve gizli yapılan büyüü kastetmekle beraber Magic, toplumun faydasına, doğanın ve olayların gidişatını yağmur duasındaki gibi yönlendirilmesidir (Akt. Örnek, 1995: 134). Türkçe'de ise büyü'nün iyi bir anlamı bulunmamaktadır.

Herkes büyü yapamaz. Büyü yaptırmak için belli insanlara danışılmaktadır. Bunlar dinlere ve kültürlere göre; "sihirbaz, şaman, büyücü, hekim" olarak adlandırılmaktadır. Büyü yapabilme gücü olduğuna inanılan ve bu maksatla büyü yapan kişilere büyücü denilmektedir (Korkmaz, 2006: 147). Büyücü, birtakım şekiller çizerek, tılsımlı sözler yazarak, ölmüş hayvanlar veya muska gibi gerekli materyalleri kullanarak şeytanlar aracılığı ile büyü yapmaktadır (Tanyu, 1992: 501).

Yapılış temelinde ise çaresizlik, istek, psikoloji ve çağrışım yatmaktadır. İnsanın kendi çıkarları adına yaptığı ve yaptırdığı büyü'nün bağlı bulunduğu herhangi bir topluluk bulunmamaktadır. Büyü, dinin yasakladığı bir olgudur ve büyü yaptırmak veya yapmak, dinin karşısında yer almaktır. Büyü'nün alanı dünyevidir. Mal-mülk sahibi olmak/çoğaltmak, insanlara zarar vermek veya ürün bollaştırmak gibi sonuçları kapsamaktadır (Örnek, 1971: 52-53).

1.1.Büyü ile Alakalı Kavramlar

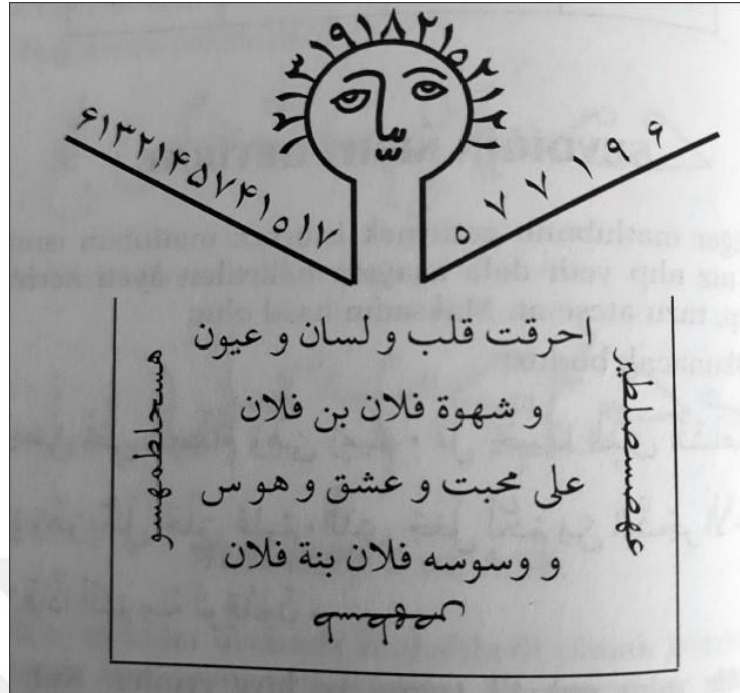
Büyü yapan kişi aynı anda kâhin olup fal bakabilmektedir. Aynı zamanda büyü, tılsım yazılarak yapılmaktadır. Fal, kehânet, büyü ve şans inanışları Yahudilik, Hristiyanlık ve İslamiyet’te yasaklanmış ve lanetli olarak görülmüştür. İşte büyü ile alakalı bazı kavramlar:

1.1.1.Tılsım: Yunanca bir kelime olan “tılsım”, büyücülükte kullanılan belirli çizim ve yazılardan oluşmaktadır. Herkesin çözemediği ve bilemediği etkili gizli sır olarak da tanımlanabilmektedir (Zeyrek, 1999: 111). Çözölemeyen düğüm ve anlamı gizli söz olarak da bilinmektedir. Bir diğer ismi Latince amulet kelimesidir (Çelebi, 2012: 91). Bulaşıcı âfetlerden, bulaşıcı hastalıklardan ve kötülüklere karşı kullanılan uygulamalardır (Baydar, 1999: 75). Muska olarak da adlandırılmaktadır. Daha çok “yazılı şey” anlamına gelen muska, birtakım dualar yazılıp, şekiller çizilerek hazırlanan, genellikle kişinin üzerinde taşıdığı koruyucu nesnelerdir (Demirci, 2006: 265). Tılsım için belirli bir sembol seçilmektedir. Bunlar tırnak, kemik, boynuz, madalyon, yüzük, at nalı olarak takılabilmektedir (Bkz. Görsel 1 ve 2). Germen ve Anglosakson halkları şans getiren tılsım olarak at nalı ve dört yapraklı yonca figürleri kullanmışlardır (Çelebi, 2012: 91-92).

Görsel 1: Şehzade II. Selim için 972 (1564-65) yılında şifa için hazırlanmış tılsımlı gömlek. (TSM, Envanter nr. 13/1133).

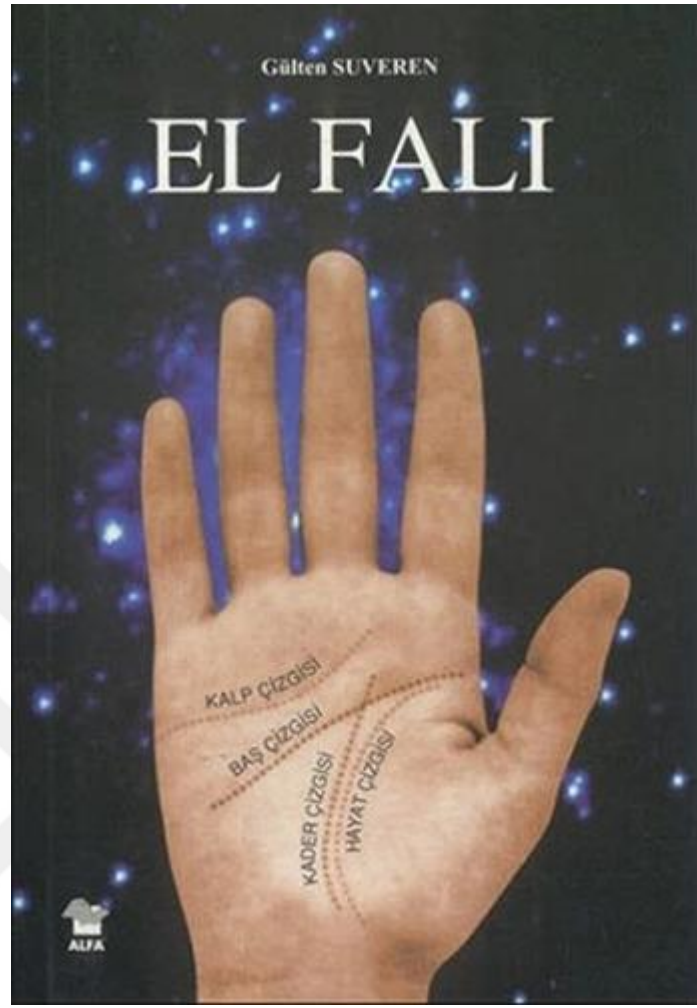
Görsel 2: Muhabbet ve aşk tılsımı.

1.1.2. Kâhinlik: Sezgisel ya da birtakım işaretler aracılığıyla bir olayın önceden bilinmesidir. Aynı zamanda Kêhanet denilmektedir. Gizli bilgiyi ortaya çıkarıp haber veren kişiye ise kâhin veya müneccim denilmektedir (Harman, 2001: 170). Gezegen ve yıldızlara bakarak gelecek hakkında haber veren kimselere ise astrolog denilmektedir (Baydar, 1999: 71). Gelecekte haberlerin gökteki sırlarla alakadar olduğunu dile getirmektedirler (Zeyrek, 1999: 115). Astrologlar gökteki hareketlerin yeryüzündeki olaylara etkisinden hareketle gelecek haberleri vermektedirler. Bir kişi veya doğmamış çocuk hakkında yıldız, burç ve gezegen etkilerinden kader tahminlerinde bulunmaktadır. Halk arasında bu “Yıldıznâme falı” olarak da bilinmektedir (Baydar, 1999: 72). Hz. Muhammed’in peygamberliğinden önce cinler, kâhinlik yapanlar cinlerin gökten kulak hırsızlığı yaparak topladığı bilgileri paylaşmışlardır (Zeyrek, 1999: 115).

1.1.3. Falcılık: Tabiatüstü yöntemlerle bilme ve yorumlama gücü olarak ifade edilmektedir. Falcılığın bir diğer ismi olan medyumlukta, görünmez varlıklarla iletişim kurularak geçmiş ve gelecekte haber aldıklarına inanılmaktadır (Baydar, 1999: 74). Falcılar aynı zamanda çeşitli kültürlerde kâhin, büyücü, şifacı olarak anılmışlardır. Mistik sezgisel güçleriyle doğadaki varlıkların ve durumları belirli teknik ve kalıplarla, şekillerden anlam çıkartarak şimdi ve gelecek olarak yorumlamaktadırlar (Aydın, 1995: 134). Tarihte çeşitli fal türleri ortaya çıkmıştır. Bunlar arasında; kişinin doğduğu tarihin yorumlandığı Yıldız Falı, kuş uçuşlarının yorumlandığı Kuş Falı, eldeki çizgilerin yorumlanarak gelecek hakkında bilgi verilen El Falı (Bkz. Görsel 3), özel olarak üretilmiş kartların açılarak yorumlandığı Tarot Falı gibi (Bkz. Görsel 4). Çeşitli kültürlerin inandığı büyü, fal ve şans inanışlarına ait çeşitli fal yöntemleri olmasının yanında evrensel fal ve şans inanışları da vardır. Bunlar arasında kuş falı, at nalı ve nazar boncuğu gelmektedir (Baydar, 1999: 64).

Görsel 3: El Falı Kitabı.

Görse 4: Tarot Falı Kartları

1.1.4. Nazar: Nazar, bir diğer adıyla göz değmesi olarak bilinmektedir. Kıskançlık ve haset sonucu oluşan bir duygunun insan, hayvan ve nesnelere zarar vermesidir. Ancak burada asıl zarar verenin kötü ruhlar olduğuna inanılmaktadır. Etkinin gözle ölçeklendirilmesi sebebiyle kötü enerji de nazar olarak gözden çıkmaktadır. Kem gözlerden mavi nazar boncukları veya muskalar takılarak korunmaya çalışılır. Bunun yanında bir mülk, nazardan korunmak isteniyorsa oraya at nalı, leylek kemiği, üzerlik otu veya hayvan kafası gibi nesneler konulmaktadır (Baydar, 1999: 76).

1.2.Büyü Çeşitleri

1.2.1.Tarihte Büyü Çeşitleri

Eski toplumlarda doğanın büyü açısından ayrı bir önemi vardır. Doğa, farklı bir güç olarak görülmüştür ve doğada meydana gelen ve hissedilen olaylar, doğadan ayrılmış ve farklı bir tasarımların konusu olmuştur. Kültürden kültüre farklı adlar almış olan doğa güçlerine Yunanlılar “daimon”, Kızılderililer “manitu”, Hintliler “brahman” demişlerdir. İnanırları bu güçle dolu olan nesnelerden uzak durulması gerektiğine inanmışlardır. Bu nesnelere yakalanan insanlara, kurtarılmak için büyü yapılmıştır. Bunu yaparlarken sakındıkları gizli varlıklardan yardım almışlardır. Buradan hareketle, eski insanlar aynı nedenlerin aynı sonuçları doğuracağı fikriyle yani nedensellik fikriyle; benzer şeye yapılan aslına yapılmış gibi ve parçaya yapılan bütüne yapılmış gibi etki ettiğini düşünmüşlerdir (Hançerlioğlu, 2000: 93). Bu fikir yapısıyla çeşitli büyü türleri ve yapılmış yolları doğmuştur.

Bunların başında Analoji Büyüsü gelmektedir. Bu büyüye örnek olarak, toprağa dökülen suyun yağmur yağdırdığı ve bir eşyaya yapılan büyüün onun sahibini de etkileyeceği inancı vardır. Mumya Büyüsü’nde ise kişinin tahtadan veya mumdan bir taklidi yapılarak kişiye etki edilmesi istenen eylemlerin muma yapılmasından ileri gelmektedir. Nesneye kesici alet ile zarar verilmesi sonucu kişinin de zarar görerek yara aldığına ya da iple sarılması halinde kişinin de bağlandığına inanılmıştır. Hapsedilmek istenen bir kişi, toprağa çizilen bir yuvarlak içine hapsedilmektedir. Bu, toprağın duvar ile özdeşleştiğini göstermektedir. Hastalık kelimesinin ise hastalık ile özdeşleşeceğini düşünerek kişiye “Bıldırcın uçtu gitti, hastalık da uçtu gitti!” diye bağırılmış ve hastalığının iyileştiği sanılmıştır (Hançerlioğlu, 2000: 93).

Analoji Büyüsü’yle zıt fikir yapısına sahip olan Allopolitik Büyü’de, bir sembolün zıttı ile onu defetme düşüncesi yatmaktadır. Yılanı leylek ile etkilemek gibi. Allopatik büyüün en temel ayrımı Ak Büyü ve Kara Büyü arasındadır. Ak Büyü’nün iyi niyetlerle yapıldığına, Kara Büyü’nün ise kötü sonuçlar doğurmak ve zarar vermek amacıyla yapıldığına inanılmıştır. Bu sebeple insanların zararlı ve görünmez tehlikelerden büyü yoluyla korumak için Ak Büyü pek çok ülkede kabul görmüştür (Hançerlioğlu, 2000: 93).

İlkel toplumların en yaygın büyülerinden bir tanesi Kara Büyü’dür. Bu büyüde büyücü, ucu sivri bir sopa, hayvan diken, ok veya kemik elindeyken ayinsel hareketler yapmakta ve

sözler söylemektedir. Ardından eldeki alet büyü yapılacak kişiye tutmakta, fırlatmakta ya da saplamaktadır. Büyücü aynı aleti şiddetli öfke ve nefret ile havada yaraya batırıyormuş gibi yapmakta, şiddetle döndürmekte ve aniden geri çekmektedir. Kara büyüünün başka tekniğinde ise büyüücü bir başka öfke ifadesi olarak büyü yapılacak kişiyi simgeleyen nesneyi aşağılamakta, parçalamakta veya nesneyi yaralamaktadır (Malinowski, 1990: 60-61).

Aşk büyüünde ise büyü yapılan kişiye ya da onu simgeleyen bir nesneye sevgi gösterisinde bulunmaktadır. Savaş büyüünde ise öfke ve yüksek derecede tutkulu savaşma isteği canlandırılmaktadır. Kötü ruhları kovmak amacıyla, kötü ve karanlık güçlere karşı yapılan Korkutma Büyüsü'nde büyüücü bir şeyden korkmuş ve bunun savaşıyormuş gibi yapmaktadır. Büyücü, elindeki silahı veya yanan meşaleyi çılgınlık atarak savurmaktadır. Ayinin bir kısmında bir erkek, kötü ruhlara karşı korkarak bir sözü fısıldarken bir yandan da titremektedir (Malinowski, 1990: 61).

İyileştirici olan büyüde ise söylenilen sözlerle büyüücü sağlık tabloları ve bedensel güç tabloları çizmektedir. Ekonomik Büyü'de ise somut sonuçlar için çalışılmaktadır. Örneğin, balık sürülerinin ortaya çıkması, av hayvanlarının artması, bitkilerin büyümesi gibi. Kötü amaçlı büyü yapılırken kurbanın vücut parçaları veya iç organları gösterilerek: "Yakıyorum, parçalıyorum, burkuyorum, kırıyorum." sözleri şiddetli tonlarla tekrarlanmaktadır (Malinowski, 1990: 63). Pek çok çeşitli büyüler için çeşitli yöntemler bulunmaktadır.

Başka bir büyü çeşidi olan Duygusal Büyü'de yine taklit ile etki edilmeye çalışılmaktadır. Zarar verilmek istenen kişinin imgesi yapılarak imgeye yapılan her şeyin kişiye de etki edileceği inancı vardır. Örneğin Fas'ta kırmızı paket içindeki büyü, güvercin veya başka kümes hayvanının ayağına bağlanır ve hayvanla birlikte dolaşan paket gibi büyü yapılan kişinin zihninin de huzursuz olacağı inancı hâkimdir. Nias Adası'nda, çukur bir tuzağa düşen yaban domuzunun sırtı ağaçtan düşen dokuz adet yaprakla ovulmaktadır. Sebebi ise dokuz domuzun daha tuzağa düşeceğine inanılmasıdır. Başka bir inanış ise İnsanın tırnak veya saçı ile yakınlığı olduğuna ve bu madde üzerindeki etkinin kişi üzerine de etki edeceğidir (Akt. Frazer 2004: 10-11).

İlkel toplumların kullandığı tılsım için üç etkileşim bulunmaktadır. Bunlardan birincisi, fonetik efektler olarak doğa taklitidir. Bunların içinde, gök gürültüsü, hayvan sesleri, deniz dalgası, rüzgârın uğultusu gibi taklitler yer almaktadır. Bu taklit sesleri sihirli şekilde oluştuğuna inanılan olguları simgelemektedir. İkinci tılsım etkileşiminde, istenen şeye emretmek veya çağırmak suretiyle sözcükler söylenmektedir. Bunun sonucunda çağırılan hastalık belirtileri anılmış olur veyahut ölümü getirecek olan sözlerle kurbanın sonu betimlenmektedir (Malinowski, 1990: 63).

Pek çok malzemenin yanında çeşitli medeniyetler ve inançlar tarafından renklerin, büyüsel güce sahip olduğu düşünülmüştür. Büyüde renklerin parlak, donuk veya göz alıcı olması gibi özellikleri rol oynamaktadır. Aynı zamanda Temas Büyüsü mantığı ile büyüülü nesnelerin özelliklerinin o nesnenin rengine de geçmekte olduğu inancı da hâkimdir. Büyücülükte kullanılan en yaygın renkler arasında siyah, sarı, mavi ve kırmızı

bulunmaktadır. Hindistan, Mısır, Pencap ve İran’da nazara karşı kullanılan mavi renk iken; Avrupa ve Çin’de bu renk kırmızıdır (Örnek, 1995: 148).

BÖLÜM 2

TARİHTE BÜYÜ, BÜYÜCÜLÜK VE CİNLER

Büyücülük tarihi çok eski zamanlara dayanmaktadır. Büyücülük, meslek olarak ilk defa Sümer-Akad uygarlığında görülmüştür. İlk büyücüler, din adamları aynı zamanda da kabile şefleri olmuşlardır (Hançerlioğlu, 2000: 94). O dönemlerde doğa olaylarına açıklık getirmek isteyen insanlar, tabiattaki olayları kontrol altına almak istedikleri için büyücülük yapmışlardır. Bunun sonucunda çeşitli hareketler ile insanlar etkilenmiştir. Bu hareketlerin yaygınlaşmasıyla, törenler şekil değiştirmeye başlamış ve toplu halde danslara dönüşmüştür (Anadol, 1997: 13).

Topluluklara göre büyücülerin çeşitli özellikleri bulunmuştur. Kendilerine akıl danışılmış ve yeri geldiğinde hastalıkları iyileştirmişlerdir. Çeşitli bitki köklerinden ve malzemelerden bitkisel ilaçlar yapmışlar veya büyüsels danslar ile hastalıklara yardımcı olmuşlardır. Aynı zamanda sezgileriyle katili, hırsız ve kayıp eşyaları bulma özelliklerine sahip olmuşlardır (Anadol, 1997: 130).

2.1.İlk Çağlar ve Afrika Medeniyetleri

Yontma Taş Devri veya Paleolitik Çağ'dan kalma Cro-Magnon ırkından olan Magdalenienler, modern bir ırk olarak bilinmektedir. Hekimlere, büyücülere, rahiplere ve toplumsal olarak pek çok mesleğe sahip olan bir ırktır. Magdalenienler'in, Sempatik Büyü inancıyla çizdiği pek çok mağara resimleri bulunmaktadır. Sempatik Büyü, nesnelerin birbirlerini etkileme özelliği taşıması demektir. Bu amaçla çizilmiş resimlerden bir tanesi çeşitli av hayvanlarının taşlarla etrafı çevrili bir şekilde, üzerlerinde saplanmış aletler ve kapana yakalanmış biçimde, av yardımcısı olacak şekilde, yanında ise dişi ve erkek hayvan, üreyip çoğalmalarına yardımcı olacağı inanılmış resimdir (Crow, 2002: 17-18). Bu büyüler "Homeopatik" olarak adlandırılmıştır (Mutlu, 1968: 15). (Bkz. Görsel 5).

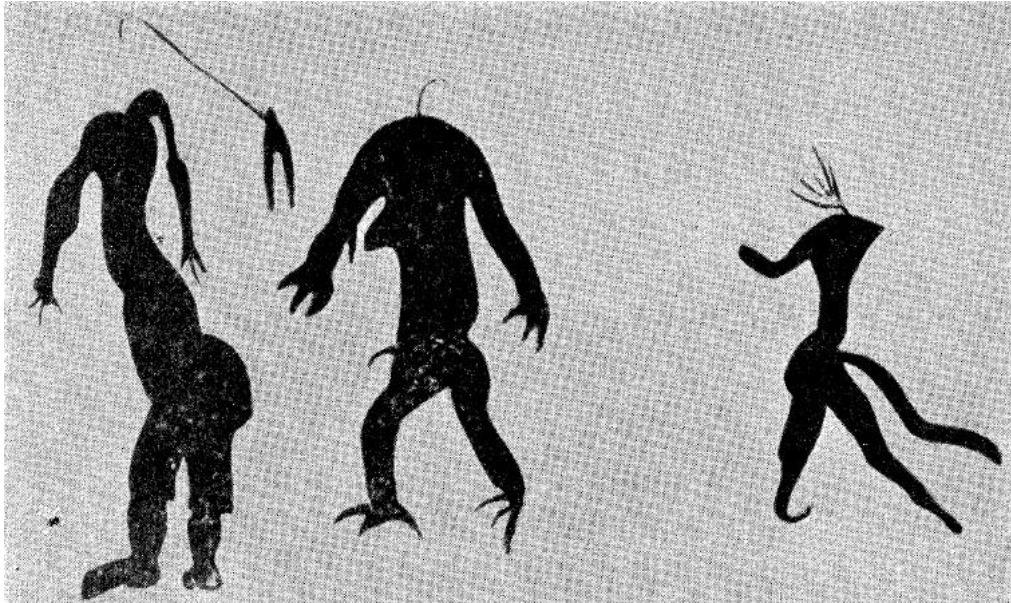
Görsel 5: Kimi mağara resimlerinin “Uyuşumlu Büyü” aracılığıyla katkıda bulunduğu varsayıldı.

(Tassilş, N’Ajjir, Cezayir)

Neolitik Çağ’da İspanya mağara resimlerinde tasvir edilen kafasız, siyah insan figürleri bulunmuştur. Bu figürler başsız yaratıkları ve ruhları temsil etmektedir (Mutlu, 1968: 26) (Bkz. Görsel 6). Buradan hareketle o dönemde de yaratıklar ve ruhlara inanılmakta olduğu görülmektedir.

Görsel 6: Kafasız insan figürleri. Minateda, İspanya.

Afrika tarihi de büyücüyle doludur. Kuzey Afrika’da yer alan Berberi halkına ait pek çok büyü çeşidi mevcuttur (Eliade ve Couliano, 1997: 36). Başka bir topluluk olan Yorubalar’ın mitolojik tanrısı Yemoja’nın oğlu ile yaşadığı ensest ilişki sonucu doğan çocukların ruhları ve tanrıları meydana getirdiğine inanılmıştır. Bu tanrıça büyücülerin metresi olarak kabul edilmekte ve büyücüler hayatlarındaki problemler sebebiyle tanrıçayı örnek almışlardır. Büyücülüğü temsil eden bir diğer tanrıça Osun, büyücüler tarafından kendilerinden biri olarak kabul görmüş ve büyüsel sanatların yaratıcısı olduğuna inanılmıştır. Bunun yanında tanrıça Olokun’un temsil ettiği kısırlık da ruh çağırma, falcılık ve büyücülükle ilişkilendirilmiştir (Eliade ve Couliano, 1997: 38).

Güney Afrika uygarlıkları, en yüksek tanrı uThixo ile konuşabilmek için ata cinleri ile iletişim kurmuşlardır. Cinlerin aynı zamanda hastalıklara ölümlere ve kötülüklere sebep olduğu inanılmıştır. Buna bağlı olarak insanlar, yataklarını Tokoloshe adında cüce cinin gece yatarken rahatsız etmemesi adına yüksek yerlere koymuşlardır (Wilkinson, 2014: 271).

Afrika’nın doğusundaki toplumlarda ise toprak falcılığı olarak anılan kâhinlik var olmuştur. Kâhinlik ile gelecek hakkında, suçlu hakkında bilgi verilmiş veya evet/hayır şeklindeki ikili kararlara yardım edilmiştir. Kâhinlik ile büyü yaparak hastalık, ölüm ve kötü kaderin sebebiyet veren kişiler tespit edilmiştir. Orta Afrika’daki toplumlarda yer alan Bantu dininde büyüsel ritüellerde ruh çağırılarak tanrı rızası kazanılmaya çalışılmıştır. Bu ruhlar, farklı etnik gruplara mensuplardır ve iletişime geçtikleri medyumlardan kendi dillerinde konuşmalarını istemişlerdir (Eliade ve Couliano, 1997: 41-43).

2.2.Mezopotamya Medeniyetleri

Mezopotamya’da büyü hayatın bir parçasıdır. İyi ve kötü pek çok sebep için büyüye başvurulmuştur. Bunlar arasında, ürünlerinin artması, hastalıklardan korunmak ve büyü bozdurmak veya yaptırmak (Eliade ve Couliano, 1997: 217), belli günahkâr davranışların etkilerini ortadan kaldırmak, cinsel gücü arttırmak, ağlayan çocuğu susturmak, birinin sevgisini kazanmak, kötü ifritleri kovmak ve korunmak, düşman bağlarından korunmak gibi nedenlerle bulunmaktadır (Black ve Green, 2003: 55). İfritlerden korunmak amacıyla ayinler düzenlenmiş, tanrılara yaranmak ve hizmet sağlamak amacıyla büyülü ritüeller gerçekleştirilmiştir. Arınma amacındaki ritüellerinden biri Yeni Yıl Törenlerinin merkezi olduğu düşünülen tapınakta büyücü tarafından gerçekleştirilmiştir. Büyücü tanrı Nabu’nun tapınağına girmekte, tapınağı temizledikten sonra arındırması için ölü koyun kafası kesmektedir. Bunun için kasap çağırır ve koyunun kafası kesilmektedir. Belli bir zamanda koyunun vücudu ve kafası yakındaki nehre atılmaktadır (Black ve Green, 2003: 33-34). Böylece tanrıya kurban sunularak arınma gerçekleşmiştir.

Bunun yanında yeni tapınak ve yapı inşaatlarında ifritlerden korunmak ve arınmak, kutsanmak için büyüsel ritüeller düzenlenmiştir. Bu ritüel, bina temellerine emanetler konularak da gerçekleştirilmiştir (Black ve Green, 2003: 48). Hastalık tedavilerini büyü ve ilaç ile rahip-hekimler yapmışlardır. Çeşitli hastalıklar için sınıflara ayrılmış rahipler

bulunmuştur (Atmaca, 2011: 210). Tedavi amaçlı nazarlık kullanılmıştır. Ruhunun ağzından nefesi ile çıktığı için hastalanana kişi tedavi edilmeye çalışılmıştır (Yoket, 2003: 76). Ayrıca inançlarına göre iblisler tilki, yılan, köpek sürüsü gibi pek çok şekle girebilmektedirler. Yaşam alanları karanlık, ıssız ve tehlikeli yerlerin olması yanında bunların dışında da bulunabilmektedirler. İblisler evlere çatlaklardan ve kapı altlarından girebilmektedirler. Ayrıca büyücüler tarafından insanlara saldırımları sağlanabilmektedir (Burton ve Grandy, 2005: 147). İblisler, onlara göre ışısız, karanlık varlıklardır. Cinsiyetleri yoktur ve çocuk doğurma özellikleri bulunmamaktadır. Saldırırlarsa insanlarda ölüme giden hastalıklara veya deliliklere sebep olmaktadır. İblisin bir insanın bedenini ele geçirmesi sonucu epilepsi hastalığı görüldüğüne inanılmış, özellikle hamile kadınların veya bebeklerin doğum sırasında ölmesi iblislerle bağlanmıştır. İblislerden korunmak amacıyla ipe geçirilmiş taşlardan muskalar veya tanrı heykelcikleri taşınmıştır. Bunun yanında iblisini getirdiği şanssızlığın suda ibisle beraber batması amacıyla iblisin heykelciği sandala konularak büyülü sözler eşliğinde suya bırakılmıştır (Burton ve Grandy, 2005: 148).

Fal uygulamaları da yaygın olan Mezopotamya medeniyetlerinde en yaygını karaciğer falıdır (Atmaca, 2011: 208). Bunun yanında keçi ya da koyunun midesi, kalbi, karaciğeri ve zeytinyağı suya döküldüğünde alınan şekil yorumlanmıştır (Yoket, 2003: 76).

Sümerliler zamanında bulunan muska tabletlere, kötü cinlere karşı kullanılan büyüler yazılmıştır. Sümerlilerde, insan vücuduna giren cinlerin birtakım hastalıklara sebebiyet verdikleri inancı var olmuştur (Kramer, 1990: 52-53). Doktor-rahipler teşhisi koyduktan sonra gereken kefaret ayinleri ve şeytan çıkarma yöntemleriyle müdahale etmişlerdir. İnsan bedenine girme sebepleri ise tanrılara karşı yapılmış ihmallere, tanrı korumasının kalkması ve günah gibi sebeplerle oluştuğu düşünülmüştür (Atmaca, 2011: 207).

Asur ve Babil’de tanrıların dünya gidişatını yıldızlara yazdığı inancı hâkim olmuştur. Yıldızlar ve insan hayatı arasındaki benzerlikleri araştıran bu toplum astroloji alanında ilerlemiştir. O zamanlarda Zodyak’ın 12 burcunun nitelendirilmeleri ortaya çıkmıştır (Schimmel, 2007: 53). Asur-Babil Uygarlığı’nda doğaüstü varlıkların kil heykellerinde ayinsel yazılar yazılmıştır. Bu yazılarda heykelcik hangi varlığa aitse onun ismiyle beraber o heykelciliğin nereye konacağı veya gömüleceği, her birinin üzerine yazılacak yazıları ve okunacak duaları içeren metinler mevcuttur (Eliade ve Couliano, 1997: 15).

Âsipü adındaki rahipler büyücülük yolu ve üfürükçülük ile hastalığa yol açan cinleri kovmuşlardır. Tıp sanatına bağlı olan bu meslek kolunda tapınaklardaki okullarda öğretilen bilgiler paylaşılmamıştır (Atmaca, 2011: 211). Rahiplerin yanında kâhinlerin de görevleri arasında kötü cinlere ve devlere karşı tedbirler almak olmuştur. Sokak aralarında pusuda bekleyen bu kötü yaratıkları korkutup kaçırmak üzere âyinler ve büyülü sözler söylemenin yanında tanrılara da yalvarılmıştır. Hastalıklardan korunmak amacıyla kâhinlerin okudukları dualardan bir örnek:

“İrmak ilâhi beni göndermiş, ilâh beni göndermiştir.

Memlekete şifa getiren üfürükçü benim.

Şehirde dolaşan büyük temizleyici kâhin benim.

Namtar'ın yakaladığı, Aşakku'nun üzerine atıldığı hasta

Eridu'nun ağzı yıkanmış üfürükçüsü benim.

Ben o hastaya yaklaşınca,

hasta adaleleri görünce,

uzuvlarını gözden geçirince,

hastaya Ea'nun suyunu serpince,

hastayı korkutunca,

hastanın yanaklarını okşayınca,

hastanın üzerine bağırınca,

Eridu'nun afsununu söyleyince,

o zaman iyi dev, iyi koruyucu ilâh yanımda olsun!" (Schimmel, 2007: 53-54).

Pek çok cinin yanında "Uttuka" adında iyi ve kötü cinlere inanılmıştır. İnsan başına sahip, kartal kanatlı ve boğa şeklinde olanlar iyilerdir, görünmez olarak insanları korumuşlar ve tapınakların kapılarında bekçilik yapmışlardır (Bkz. Görsel 7). Kötü olanların ise cenaze töreni yapılmamış veya mezar bulamamış olan ölümler olduklarına inanılmıştır. Bunlar dini törenler ile sakinleştirilmeye çalışılmışlardır. Cin halinde olanların hastalığa ve cinayetlere sebep olduğuna inanılmıştır. Görünüşlerinin insan vücudunda aslan kafası olan, pençeli ve boynuzlu olduğu söylenmektedir. Büyülü formüller ile uzaklaştığına inanılmıştır (Mutlu, 1968: 104) (Bkz. Görsel 8, 9 ve 10).

Görsel 7: İnsan yüzlü, kartal kanatlı boğalar (Dur-Şarrukin. M.E. 8 Asır. A. Paris-B. Chicago).

Görsel 8: “Cehennem Plâketi” Bronz. Bu plâkette dört bölüm görülüyor:

-En üstte tanrı sembolleri.

-Altında, hastalıkları kovan aslan başlı cinler.

-Ortada, iki balık vücutlu tanrının arasında yatakta yatan hasta.

-En altta balıklar tarafından temsil edilen cehennem nehrinde, bir sandal içindeki at üstüne çökmüş bir şeytan.

Görsel 9: Koruyucu cin. Kalak, M. E. 9 asır, Louvre Müzesi.

Görsel 10: Kızgın Şeytan Pazuzu. Bronz, 15 cm. Louvre Müzesi.

Asurlular'da, hastalıklara sebep olan, insanları öldüren ve onlara saldıran Asakku/Asag adındaki ifritten bahsetmişlerdir. Aynı zamanda banyolarda bekleyen aslan şeklindeki kötü ifrit bulunmaktadır. Buna karşın hastalıklardan ve kötü ifritlerden koruyan “Büyük Hava Yaratığı” olarak çevrilen “Ugallu” adındaki iyi ifrit mevcuttur. Bu ifritin heykelcikleri korumaya yönelik büyüsel ayinlerde kullanılmakta veya evlerde bulunmaktadır (Black ve Green, 2003: 35-38).

Asur şehriden olan Harran'da Harranlılar, şeytan ve cinlerin yiyeceği olduğuna inanılan kanı, kurban ettikleri hayvanın etini yerlerken sofrada bulundurmuşlardır. Bunun yanında kanı içen kişilerin şeytanlarla ve cinlerle iletişim kurabileceğine inanılmıştır. Kendilerinden gayb, teşhis ve tedavi bilgileri alındığı için şeytanların ve cinlerin memnuniyetini sağlamak ve öfkelerini yatıştırmak amacıyla kurban kanının ayrı bir önemi olmuştur (Atmaca, 2011: 217). Bunun yanında çocukların ve insanların çeşitli cin musallatlarından koruması amacıyla büyülu muskalar kullanılmıştır (Şahin, 1992: 5).

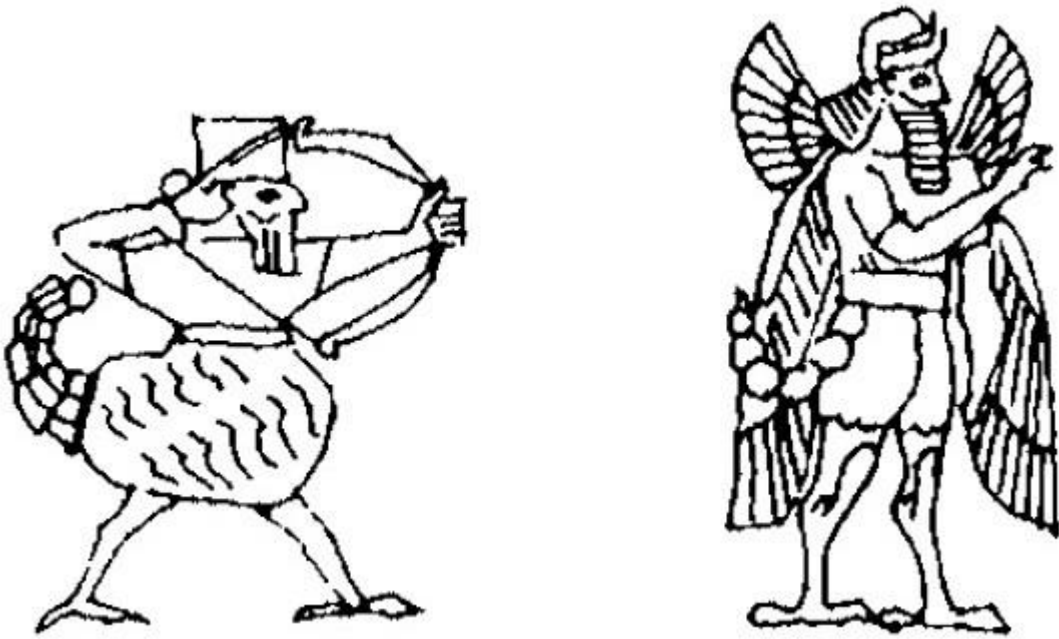
Babilliler'de büyüden korunmaya yönelik muska (Tanyu, 1992: 503) ve taktığı kişiye fayda sağladığına inanılan nazarlıklar kullanılmıştır. Nazarlığın biçimi, üzerine yazılan yazıların veya sembollerin her birinin farklı anlamları bulunmaktadır. Hastalıkları tedavi etme amacıyla da takılan nazarlıkların, takan kişinin inancı doğrultusundaki bir rahibin kutsaması gerekmiş veya büyüsel yöntemle görevlendirilmiştir. Tılsım ise kullanım amacına yönelik zaman, büyüsel yazı ve uygun bir madde ile temsil ettiği yıldız doğrultusunda yazılar yazılarak kullanılmıştır (Crow: 2002: 83-84). (Bkz. Görsel 11).

Görsel 11: Silindir-mühür biçiminde Babil nazarlıkları.

Evlere tılsım şeklinde asılmak üzere, hasta veya büyücü tarafından söylenmek üzere yazılmış Akad, Sümer, Elam Hurri dillerinde ayinsel dualar, efsunlar bulunmuştur. Duaların içeriği büyüsel nesnelerin kutsanması, doğumu kolaylaştırmak veya yılan, akrep gibi zehirli hayvanlardan korunmaya yöneliktir (Black ve Green, 2003: 56). Akad döneminde başlayan ve Asur-Babil Uygarlıkları'nda yaygınlaşan Akadça “Girtablullu” yani akrep-adamların, koruyucu büyü ayinlerinde şeytanlara karşı koruması için heykelcikleri yapılmıştır. Akrep-adamlar, sakallı insan başına, boynuzlu başlığa, kuş but ve pençelerine, insan bedenine, akrep kuyruğuna ve yılan kafalı penise sahiptir (Black ve Green, 2003: 27). (Bkz. Görsel 12)

Görsel 12: Akrep-adamlar

Geldaniler’de yapılan Geldani büyüünde, çeşitli yerlere dağılmış vaziyette bulunan perilerin, tabiat olaylarını biraraya getirdiği inancına dayanmaktadır. Bazı yaratıkların şeytani bir güçle donandığına ve kadınların bu güçlere sahip olduğuna inanılmıştır. Şeytanlar ve cadılar, insanların bedenine girme kuvvetine sahiptirler (Pakalın, 1993: 250). Geldaniler’de çok çeşitli büyüler bulunmuştur. Bunun sebebi ise çeşitli durumlara karşı farklı büyü uygulamaları olmuştur. İstilaya, vebaya, ele geçirilmeye, çeşitli şeytanlara, gulyabanîye, cinlere, perilere karşı korunmak amaçlı dualar da bulunmuştur. Bunun yanında evlerinin girişlerine korunmak amaçlı tanrıların küçük heykelcikleri konmuştur (Anadol, 1997: 26). Geldenailer’de çeşitli şeytan türleri bulunmaktadır: Gece harekete geçen Lili ve Lilitu adındaki periler, veba perisi Namtar, zulüm ve baskı yapan Labartu perisi... Bu periler aynı zamanda insan veya hayvan suretlerine de bürünebilmektedirler (Anadol, 1997: 26). Bunun yanında astronomi konusunda ilerlemişlerdir. Yıldız kümelerini sabit ve gezegen yıldızları olmak üzere ikiye ayırmışlardır. Bu şekilde gezegenlerin hareketlerine burçları belirmişlerdir. Yıldızlarla bu şekilde içli dışlı olan Geldaniler, yıldızlara tapmışlardır (Zeyrek, 1999: 77).

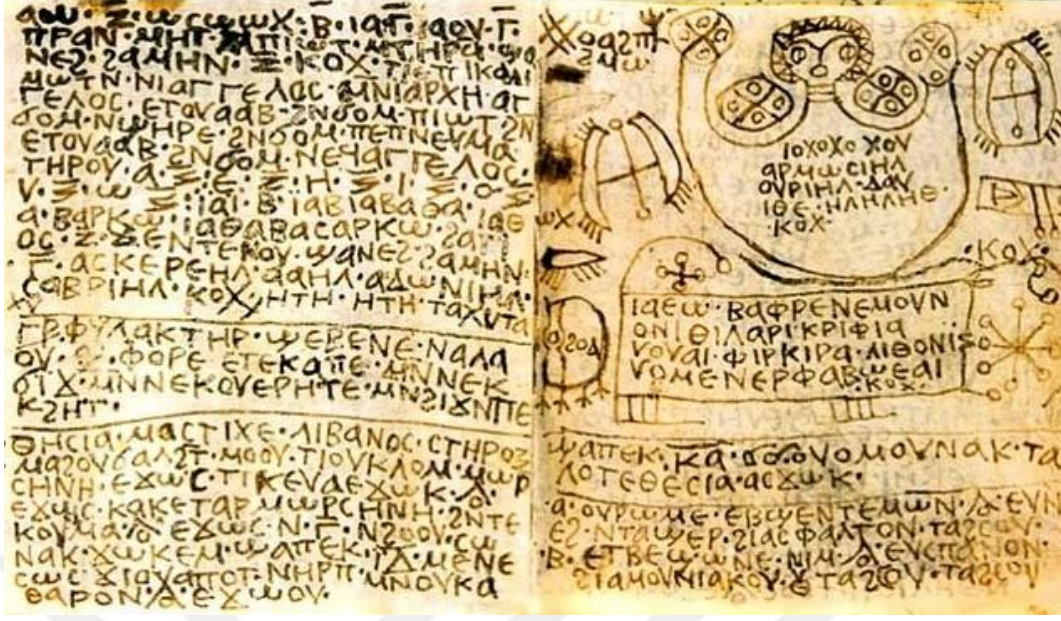
2.3.Mısır ve Hitit Medeniyetleri

Hız. Musa zamanından önce Mısır'da büyü yapılması yasak değildir. Büyücü ve kâhinlerin önemi büyüktür. İnançlarına göre büyü, tanrı tarafından insanlara verilmiş kötü kadere karşı koruyucu bir uygulamadır. Tanrının rızası adına pek çok iyileştirici ve koruyucu muskalar yapılmıştır. Özel insanların tapınaklarında kullandıkları papirüs üzerine, çömlek kırığı veya kabuk üzerine yazılmış büyüler bulunmuştur (Eliade ve Couliano, 1997: 225). Muska çeşitleri arasında Babil ve Mısır amuletleri kullanılmıştır. Avlanmış hayvanın kemiklerini, pençelerini veya dişlerini torba içine koyarak taşımışlardır. Kullanılan amuletler arasında hayvan figürleri, el ve gözler, tanrı, cin figürleri olmuştur. Kötülüklerden ve tehlikelerden korunmak amacıyla kalp veya fallus şeklinde amuletler, kralların değerli eşyaları, taçları kullanılmıştır (Anadol, 1997: 214-215). (Bkz. Görsel 13, 14 ve 15).

Görsel 13: Antik Mısır'a ait papirüse yazılmış aşk büyü.

Görsel 14: Antik Mısır'a ait "Ritüel Gücün El Kitabı" olarak adlandırılan büyü ve şeytan çıkarma kitabı.

Görsel 15: Antik Mısır'a ait çeşitli figürlere sahip muskalar.

Tabiat güçlerini kontrol altına almayla, hayat ile ölümü etkileyebileceklerine inanmışlardır. Büyücülerin büyüsel ayinlerle tanrıları ve ölümlere iyi davranmadıkları için cezalandırabileceklerine inanmışlardır (Tanyu, 1992: 503). Ahiret hayatına geçisin, mezara konan büyüler ile kolaylaştığına inanılmıştır (Eliade ve Couliano, 1997: 226). Bu sebeple ölümden sonra tanrı Osiris'e ulaşırken yoldaki kötü ruhlarla başa çıkmak için kullanılmak üzere ölümlerin mezarlarına büyü yazılı tomarlar ve büyülü nesneler konulmuştur. Büyü yazmaya ve yapmaya yalnızca kâhinler yetkili oldukları için ölümden sonraki hayatın

anahtarları onlarda görülmüş ve büyük saygı duyulmuştur. Kâhinler yazdıkları büyü tabirlerine ve ölülerin geçtiği yerlerin haritalandırılmış hallerine “Ölüler Kitabı”, “Öteki Dünya Kitabı”, “Kabir Kitabı” demişlerdir (Doğrul, 1958:62-63).

Pek çok alanda kullanılan büyü, sağlık alanında da kullanılmıştır. Hastalıkları iyileştiren, yılan ve akreple kaplı heykeller ve muskalar var olmuştur. Sokulan kimse bu heykellerin üzerine su döküp bu suyu içmesi gerekmiştir. Böylelikle hastalık iyileşmiştir (Challaye, 2015: 35). Aynı zamanda kötü ruhlardan arındırmak amacıyla Tanrının vahiy yoluyla söylediği tedavi yöntemleri kullanılmıştır. Bu yöntemler de tıp okullarının gizli kitaplarında kanunlaştırılmıştır (Atmaca, 2011: 240). Kötü ruh tarafından hasta edilmiş kişiden ruhu çıkarmak için belli duaların okunmuş ve yazılmıştır. Hastanın ihtiyacına göre büyücü, rahip, cerrahi ve ampirik tıp, Sinular tarafından tedavi yapılmıştır (Atmaca, 2011: 250-251). Hastaların üzerinde gerekli bitkisel ürünlerin veya hayvansal maddelerin işe yaramaması durumunda “trepanasyon” denilen hastanın yöntem yani başının aletlerle kesilip kötü ruhun bedenden çıkışı sağlanmıştır. Bu yöntem en çok, geçmeyen baş ağrısı şikayetlerinde uygulanmıştır (Atmaca, 2011: 252). İblis, bu sırada ruhunun yakılıp, cesedinin yok edilmesiyle tehdit edilmiştir (Burton ve Grandy, 2005: 144).

Re’nin düşmanı sayılan cinler, Mısır inancına göre kertenkele, yabani hayvan, timsal, maymun, kuş ve yılan şekline girebilmekte ve öteki dünyaya gidebilmektedirler. Bunun yanında büyücülerin insanlara, cinler yardımıyla kötü rüyalar gösterdiklerine inanmışlardır. Aynı zamanda cinlerin sara hastalıkları gibi rahatsızlıklara sebebiyet verdiklerine inanılmıştır (Şahin, 1992: 5).

İblisleri görünmez, kötü ve tehlikeli, fiziksel bedenlere sahip, ölümlü varlıklar olarak görmüşlerdir. Evlerinin kapılarına iblislerden ve ölülerden korunmak amacıyla tanrı heykelleri koymuşlardır. İblislerin ağızdan içeri girmelerine önlemek amacıyla papirüse yazılan büyülü bir söz veya dua su içinde bekletildikten sonra içilmiştir veya çömleğin üzerine yazılan iblis faaliyetleri sonrasında çömlek kırılmıştır. Kırılan çömlekle güçler de kırılmaktadır. Bu yöntem sadece iblisler için değil, nefret edilen yöneticilere ve ortaklara da yapılmıştır (Burton ve Grandy, 2005: 144-146). Bir büyücü, peri ismini bilir ve onu yardıma çağırırsa, perinin o büyücünü isteklerini yapmaya mecbur kaldığına inanılmıştır (Pakalın, 1993: 250).

Hititliler, büyü, fal, gizemli güçler konusunda Mezopotamyalılar’dan etkilenmişlerdir. Hastalıkların, mağara, düden ve yerdeki çatlaklarda bulunan kötü, doğaüstü varlıklar yüzünden ölülerin rahatsız edilmesiyle oluştuğunu düşünmüşlerdir (Atmaca, 2011: 231). Hititlilerin görüşüne göre büyü olumsuz, kötü ve kara olmakla beraber çözülmesi ve ortadan kaldırılması gereken bir şeydir. Bunun yolu da yine büyüden geçmektedir. Büyünün tanrılar tarafından da yapılabildiğine inanılmış, bir kişinin hırkasının yukarı kalkmasının tanrı tarafından büyülendiğinin göstergesi olarak görülmüş ve insan için aşağılayıcı bir durum olarak kabul edilmiştir. Bir insan için kötülüğün konuşulması veya çağırılması üzerine o kişinin büyülendiğine inanılmıştır (Cesur, 2020: 128-130).

Hititlerde, rahipler, mabetlerde istiareye yatarak rüya yorumlarında bulunmuşlardır. Hititlerde büyü yapmanın yasak olması ve cezasının ölüm olmasının yanında, sadece büyüü çözmek için büyü yapılmasına müsaade edilmiştir (Sarıkcıoğlu, 1983: 55-56). Bir örnekte, Prenses Ziplanaviya'nın krala ve ailesine kötü diller ile büyü yaptırdığı ortaya çıkarılmış ve kara büyü etkileri yok edilmeye çalışılmıştır:

“Bu kötü diller, onları Ziplantaviya yaptı. Şimdi onlar kötü dillerdir. Ve onları ağızdan hangi Zi yerleştirdiyse, şimdi Zi'nin ruhu geniş, onun organları sağlıklı ve mükemmel, onun ağzı sağlıklı, onun dili sağlıklıdır. Ve Tuthaliya ve Nikkalmati ve onların çocukları için devamlı surette hangi kötülüğü konuştuysa ve onlar için diller yaptı. Ve o Kanın Güneş Tanrısı ve Fırtına Tanrısı'nın karşısında devamlı surette kötülüğü konuştu ve onları büyüledi.” (Cesur, 2020: 134).

Zararlı büyüler yasalarca yasaklanmış olmasına karşın, yönetici sınıf tarafından kötülüklerden korunmak için başvurulmasının yanı sıra, kraliyet ailesinin üyelerini öldürecek güçte bir silah olarak da kullanılmıştır. Bunun yanında büyüye, psikolojik ve fiziksel hastalıklar, Tanrıça Huvaşşanna'nın lanetinden temizlenmek, salgın hastalıklardan korunmak, dedikodu yapmak, beddua etmek, hırsızlık, şiddet, cenazeye saygısızlık, ensest ilişki, yalan yere yemin etmek, arkadaş arası çekişmeler, aile içi anlaşmazlıklar, zafer dönüşü veya yenilgi sonrası yapılan ritüeller, kral-kraliçeleri veya insanları arındırma, ölü ruhlarla danışmak, tapınak onarımı, bağ verimsizliği, çekirge istilası, doğa olaylarının verdiği işaretler için başvurulmuştur (Cesur, 2020: 134-139). Aynı zamanda bedensel kusur gidermek, hastalık iyileştirmek, orduda oluşan salgın hastalıkları gidermek, felaketleri uzaklaştırmak, toprağı verimlileştirmek veya tanrılara yaranmak amacıyla yapılmıştır (Atmaca, 2011: 228).

Kötülüklerin uzaklaştırılması amacıyla büyülene kişiye veya eşyasına bağlanan ipler sabah çözülerek kötülükler uzaklaştırılmıştır. Buna Çözme Büyüsü denmektedir (Cesur, 2020: 148). Başka bir büyü ritüelinde günahkâr kimsenin kulaklarına siyah yün tıkanmakta ardından siyah elbise giydirilmektedir. Birtakım işlemlerin ardından yaşlı büyücü kadın, elbiseyi baştan aşağıya yırtmaktadır. Sonrasında kulaklardaki yün çıkarılmaktadır. “Günahı ondan alıyorum.” Dendikten sonra çıkarılan elbise nehre atılmaktadır. Bu şekilde günahların nehirde, elbise ile gittiğine inanılmıştır (Anadol, 1997: 55). Bunlara ek olarak, hastalığı iyileştirmek için de büyüye başvurulmuştur. Hastalık için yapılacak tedavilerde tıbbi malzemeler hazırlanmakla birlikte yapılan uygulamalar büyüselidir (Cesur, 2020: 134-139).

İyi amaçla yapılan büyü Ak Büyü, kötü amaçla yapılan büyü ise Kara Büyü şeklinde isimlendirilmiştir. Büyü yapan kişinin tespit edilebilmesi için fal açılmıştır. Bunun yanında bir kişinin büyülendiği anlaşılabilmesi için büyülendiği düşünülen kişinin gördüğü kötü rüyalarından anlaşılmıştır (Cesur, 2020: 139). Kahinler büyüsel metotla hayvan bağırsağını okumuşlardır veya karaciğer falı bakmışlardır. Yazılı olarak yılan ve kurban edilen hayvan hareketlerini, kuş uçuşlarını, kehanet uygulaması olarak yazmışlardır. Geçmişteki olayları da falcılık ile yorumlamışlardır. Bir işle ilgili hayırlı olup olmadığı konusu ise kehânet ile ortaya koymuşlardır (Taplamacıoğlu, 1966: 93). Evet/hayır cevaplarından oluşan

kâhinlikte kralın kaderi, karoların üzerine yerleştirilmiş savaşı veya zamanı temsil eden heykellerin hareketleri ile belirlenmiştir (Eliade ve Couliano, 1997: 168). (Bkz. Görsel 16).

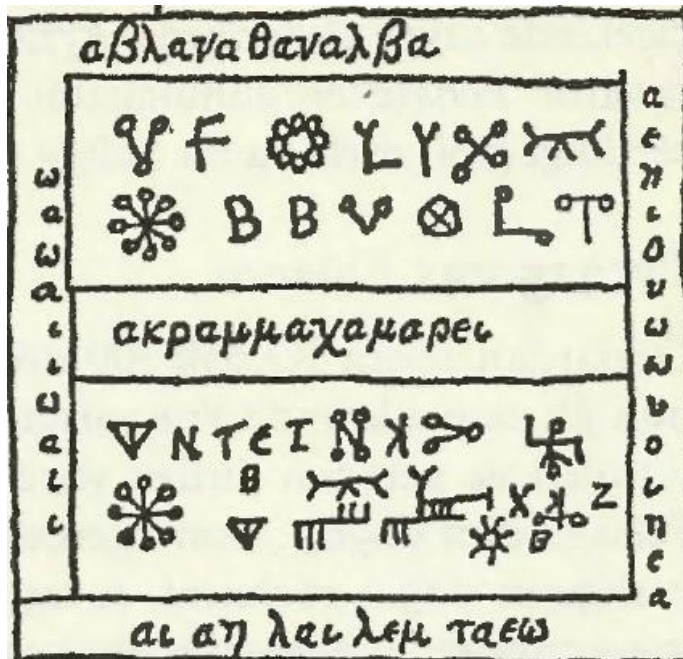
Görsel 16: Hitit Uygarlığı zamanında kullanılan Karaciğer Falı, kilden kopyası.

2.4. Antik Yunan ve Roma Medeniyetleri

Büyüde bilginin önemi büyüktür. Görüngüler, materyaller, bitkiler ve varlıklar toplamı simya, doğa bilimleri ve astroloji gibi alanların ilk bilgi depoları oluşmuştur. Yunanistan’da simya ve astrolojiyi uygulamalı fizik olarak adlandırmışlardır. Bu sebeple büyüün eş anlamlısı “physikos” ve büyücüler de “physikoi” olmuştur (Kingsley, 2002: 227). M.S. I-IV. yüzyıllarda Yunan papirüslerinde büyüün tutabilmesi adına uygulanan temizlenme yöntemleri, büyü törenleri, formülleri ve muskalar bulunmuştur. (Bkz. Görsel 17).

Görsel 17: Düşmanlara karşı tılsım amacıyla kullanılan Yunan madalyonu. (4-5. yüzyıl)

Sayıları birtakım şekillerle daireler içine alan büyücüler, Pisagor'un rakamlarını kullanmışlardır (Tanyu, 1992: 503). Antik Yunan'da heykel tasarımının gerçeği yansıttığı anlayışından hareketle, Zeus'un kendisi olduğu düşünülen Zeus heykelleri yapmışlardır (Hançerlioğlu, 2000: 94). Kendilerinin dışında hizmet karşılığı yardım alabilmek amacıyla başka ilahlara da tapınmışlardır. Yunanlılar'da, tanrı niteliğinde ruhları, tanrı ve yarı tanrılar, tanrılaşmış insan ve kahramanlar ve şeytanların sayıları 30.000 civarında olmuştur (Taplamacıoğlu, 1966: 101). Tesalya Kıtası Yunanlar'ın en meşhur büyücülerini yetiştirmiştir (Pakalın, 1993: 251). Bereket Büyüsü amacıyla boğa simgeli tanrı Dionysos'a dua edilmiştir. Bu dua sırasında boğa ya da teke, kurban edilen tanrıya hitaben dua edilerek dans edilmiştir (Atmaca, 2011: 266). Doğu kültürünün etkisi arttıkça, hastalık sebebi ruhlar, doğa güçleri veya tanrılar olarak görülmüştür (Atmaca, 2011: 266). Tanrılar tarafından yaratılmış, iyi-kötü olarak ayrılan, insanüstü, ikinci derece tanrı olarak da görülen "daimon" adında varlıklara inanmışlardır (Şahin, 1992: 5).

Romalılar, büyücülüğü Etrüskler ve Yunanlılar'dan öğrenmişlerdir (Pakalın, 1993: 251). Aynı zamanda Kalderi ve Mısır büyülerinden de etkilenmişlerdir (Tanyu, 1992: 503). İmparator Ogüst zamanında büyü büyük bir önem kazanmıştır. Çeşitli konularda uzmanlaşan büyücüler ortaya çıkmıştır. Büyücüler daha çok kemiklerle dolu Esquilies'teki mezarlıkta bulunmuşlardır (Pakalın, 1993: 251). Genel itibariyle büyücüler yalancı, hilekârlar olarak, yaptıkları büyü ise anlamsız görülmüştür. Ancak bir yandan İmparatorların dahi sıkça başvurmuşlardır (Tanyu, 1992: 503). Roma Devleti, Doğu inancının batıl inançlarına çok rağbet etmişlerdir (Pakalın, 1993: 251).

"Aruspiciaslar" adındaki kâhin grubu kurban edilen hayvanlar ile kehânette bulunmuşlardır. Bunun için hayvan kurban edilmeden önce takip edilmiş ve gözlenmiştir. Yakılarak kurban edildikten sonra karaciğer ağırlıklı olmak üzere iç organları incelenmiştir. Bunun yanında kurban etinin tadı, kokusu, suyu, yanında içilen şarap tadı, et yanarken çıkan alev de incelenmiştir (Crow, 2002: 30). Aynı zamanda Roma'da altın plakalara nazarlıklar olarak ve kötülüklerden korunmak amacıyla belli büyü yazılar yazılmıştır (Kingsley, 2002: 300). (Bkz. Görsel 18).

Görsel 18: Antik Roma dönemine ait altın kolye muska.

Helenistik-Romen büyüleri, burçlar, muska, lanetleme, okuma-üfleme, ilahileri içermektedir. Büyüsel papirüslerde Eski Mısır kutsal yazısıyla yazılan Grekçe el kitaplarına yazılmış büyüsel formüller ve metodlar saklanmıştır. Büyücülere kadınlardan daha fazla başvuran erkekler, büyücülerden cin çağırılmasıyla kendisine olağanüstü yetenekler verilmesinde yardımcı olmasını, malına ve sağlığına zarar vermiş olan düşmanın verdiği zarardan kurtulmayı istemişlerdir (Eliade ve Couliano, 1997: 115).

2.5.Asya ve Doğu Medeniyetleri

Eski Çin Uygarlığı'nda, Konfüçyüs'ten önce Wu adındaki cadı, sosyal teşkilatta devletin önemli makamında yer sahibi olmuştur. Büyücülerin belirli şekilde okudukları formüller dualar bulunarak cinleri kovmaya ya da gelecekte haber vermeye çalışmışlardır (Pakalın, 1993: 250). Sonrasında Taoizmle bütünleşen büyü, Konfüçyüsçülüğün karşı çıktığı büyüye Budist ve Taoist rahipler sürdürmüşlerdir. Ayrıca büyü ile hayatta ve ölümden sonra ruhları ve tanrıları kontrol etmeyi hedeflemişlerdir. Bu sebeple Çin Halk kültüründe ve dininde büyüsel temalar çokça yer almaktadır (Tanyu, 1992: 503). Büyü, aynı zamanda korku vermek amaçlı da kullanılmıştır. Ev içi huzur amaçlı evlerin girişine bitkiler konması gibi pek çok âdet uygulanmıştır. Kötü ruhların bedeninin aynalar aracılığıyla incelemek amaçlı çeşitli yöntemleri Pao Po-Tzu'lar yazmışlardır (Anadol, 1997: 27). Çin görünmez aleminde cinler (kuei) ve kötü ruhlar ve tanrılar (shen) bulunmaktadır. Cinlerin, insan veya hayvan kılığına girerek insanları kandırarak zarar verdiklerine inanılmıştır. Kuei olarak adlandırılan bu cinlerin aynı zamanda dağlar, ağaçlar, kayalar ve ırmaklarda oturarak buralarla iletişim halinde olduklarına inanılmıştır. Cinler geceleyin insanlar arasında, gökte

veya cehenneme gidenleri cezalandırmak üzere başka alemde yaşamaktadırlar. Pek çok zihinsel ve fiziksel rahatsızlıkların cin kaynaklı olduklarına inanıldığı için kötü etkilerinde korunmak üzere Taoist rahipler tarafından tılsım hazırlama, büyüsel uygulamalar, tütsüler, muskalar hazırlamak gibi önemler alınmıştır (Şahin, 1992: 6).

Konfüçyanizmin dokuz adet kutsal kitabı bulunmaktadır ve bunların ilk kitabı büyüsel kitaptır. Kitap, bölünmeyen ya da bölünmüş olan sekiz diyagramı barındırmakta ve “I-Ching” olarak adlandırılmaktadır (Crow, 2002: 157).

Eski Japonlar’da çileci yaşam tarzını benimseyenlerin büyücülükle ve gizli ilimlerle uğraştıkları bilinmektedir. Konfüsyüsçülük Japonya’da büyücülüğün önüne bir nebze geçmiş olsa dahi Şinto mezheplerinde kehânetlerle ve büyücülük uygulamalarıyla hastalık tedavilerine devam edilmiştir (Tanyu, 1992: 503). Tilki veya porsuk kılığında insanları etkilediklerine inanılan cinleri çıkarmak adına çeşitli yöntemler kullanılmıştır (Şahin, 1992: 6). Atalarına saygı göstermek amacıyla mezarlarını ziyaret etmişlerdir, aynı zamanda cinlerinde tapınaklarını ziyaret ederek muska bırakmışlardır (Wilkinson, 2014: 284). Güneş tanrılarının güçlerini yenilenmesine yönelik büyüsel ayinler yapılan Japonya’da, gençler yüzlerini boyayarak “Güneş Şeytanları” olmaktadır. “Ziyaretçi” ayini çerçevesinde çiftlikleri dolaşan bu gençlerin amaçları, güneş ataları temsil ederek tarlalarının yıl boyu bereketli olmalarını sağlamaktır (Eliade, 2015: 161).

Güneydoğu Asya’da bulunan Annamlar’ın da büyü kitaplarında pek çok durum için büyü çeşitleri bulunmaktadır. Bunlar arasında, görünmez olmak, erkek evlat edinmek, şeytanları kovmak vardır (Pakalın, 1993: 251).

Hindistan’da hastalıkların tanrıların bir cezası veya şeytanın sonucu olduğuna (Atmaca, 2011: 157), akıl hastalıklarının ise kötü ruhlar ve şeytanlar kaynaklı olduğu kabul edilmiştir (Atmaca, 2011: 166). İnanışa göre “Raksalar” gibi kötü varlıklar insanlara musallat olarak onların konuşma yeteneklerine zarar vermekte, akıl sağlıklarını bozmakta ya da hasta etmektedirler (Atmaca, 2011: 153). Bu cinler aynı zamanda et yemekte, kan içmektedirler ve insan, yabani hayvan veya hortlak şeklini alabilmektedirler (Şahin, 1992: 6). Bu hastalıklardan büyüsel uygulamalarla kurtulmaya çalışmışlardır (Tanyu, 1992: 503). Tıp kitapları içinde, bu kötü varlıklardan korunmak veya iyileşmek adına okunması için mantralar (dinî hece) oluşturmuşlar ve tılsımlar hazırlamışlardır (Atmaca, 2011: 153). Nazar değmesine karşı “barani” veya “nichawwer” adında törenler düzenlenmişlerdir (Demirci, 1991: 30).

Tıp kitapları dışında pek çok farklı hastalığa yönelik çeşitli tedavi yöntemleri yazılan kitaplar bulunmaktadır. Bitkisel, fiziksel tedavilerin yanında tılsımlarla, okunacak dualarla ve yapılacak büyüsel uygulamalarla yapılan tedavilerin bulunduğu kitaplar vardır. Uzun ve sağlıklı bir ömür, kral ve yöneticilerin yapacağı tılsımlar, şeytanlardan, büyülerden, düşmanlar korunmak için okunacak dualar, servet kazanmak, mal-mülk sahibi olmak adına yapılan tılsımlar, insanların sevgilerini kazanmak, iyi bir eş bulmak adına okunan dualar bunlar arsında sayılabilmektedir (Atmaca, 2011: 158-159). Hintlilerin tıbbi Vedalar ile başlamaktadır. Vedalar döneminde tıpla ilgili yazılmış en eski metinlere “Ayurvedalar” denilmiştir. Ateş rahipleri ve büyücülere “Atharvanlar” denilmiş, bunlar koruyucu ve

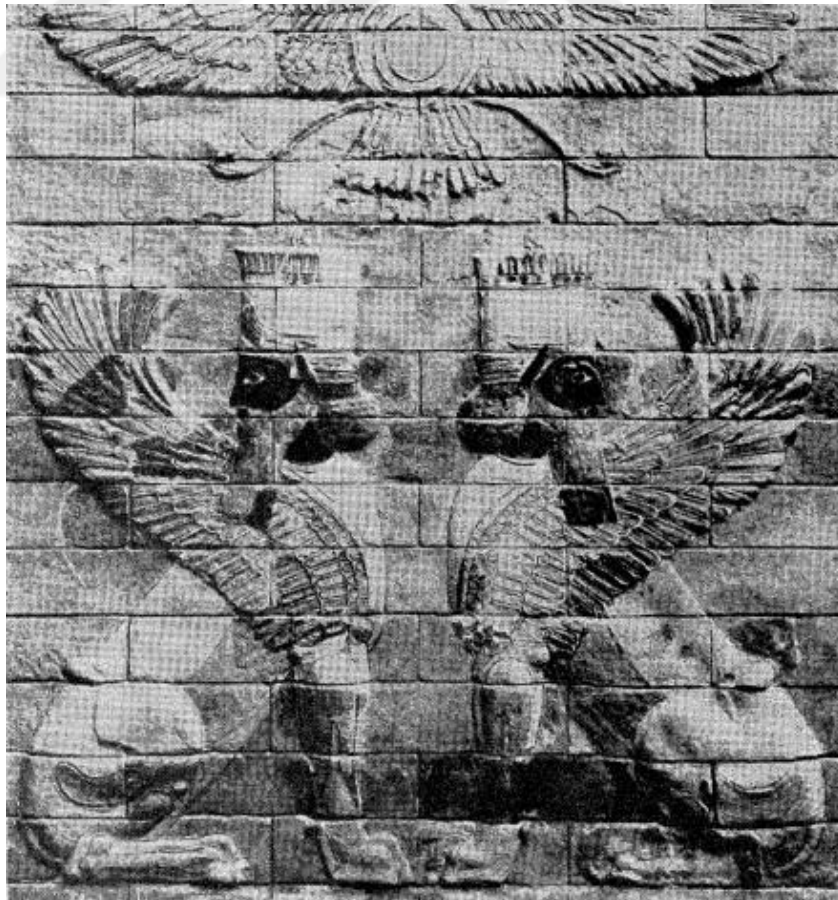
iyileştirici yönde büyü yapmışlardır. Angirler ise kötülükleri çağırıcı ve hastalık yapıcı büyüler yapmışlardır (Atmaca, 2011: 148-149).

Vedalar dört tanedir. Bunlar; Rig-Veda, Yajur-Veda, Sama-Veda ve Atharva-Veda'dır (Şeybe, 1995: 93). Bunlardan Rig Veda adındakinde lanetler, dualar ve kutsamaları kapsamaktadır (Demirci, 1991: 41). Atharva-Veda'da büyülerden ve tedaviler için okunup üflenme yöntemleri anlatılmaktadır. Hayattan bahseden bu kitapta, kâinatın cin ve şeytanlarla dolu olduğunu söylemektedir (Şeybe, 1995: 93).

İran'da büyü ile din birbirleri içine geçmiştir. Batıl inançlarla savaşıp Tevhidi yerleştiren Zerdüşt'ten sonra cadılar ve büyücüler lanetlenmişlerdir. Buna rağmen halkın inandığı Zerdüşt telkinleri ve büyü inancı sentezlenerek Müslümanların "Mecüsi" olarak adlandırdıkları din ortaya çıkmıştır. Kötü ruhlar ve cinler, iyi olanlar yardımıyla defedilmek istenmiştir (Bkz. Görsel 19). Zamanla Zerdüşt döneminin melekleri; yer cinleri, kurban, büyü ayinleri, ateşe ve sığıra dönüşmüştür (Tanyu, 1992: 503). Cinlerin hile yapılmasından, kötü düşünceden ve yalandan dolayı ortaya çıktığına inanılmıştır. Dişi ve erkekleri bulunmaktadır. Bulundukları yerler ölü küllerinde, pis ve karanlık yerler olmuştur (Şahin, 1992: 6). Buna ek olarak hastalık sebepleri olarak kötü ruhlar ve şeytanlar görülmüştür.

Görsel 19: İran'da binalara kötülük girmemesi için Kartal Kanatlı Sfenks heykelleri konmuştur.

(Kanatlı Sfenksler'in Üstünde Ahura-Mazda Diski. Sırlı tuğla kabartma, Louvre Müzesi. Ahameniş).

2.6.Avrupa Medeniyetleri

Bazı Kızılderili kabileleri büyü, av hayvanlarının kolay avlanabilmesi adına mağara duvarlarına mızrak saplanmış hayvan resimleri çizerek kullanmışlardır. Ren-adam denilen büyücü bu resimlere büyü, serpmesi sonucu hayvanın da kolay bir av olacağı inancı hâkim olmuştur (Anadol, 1997: 135). Bazı toplumlarda büyücüler, görünüşlerine göre seçilmişlerdir. Ocibua adlı Kızılderili kabilesinde biçimsiz veya çirkin olarak nitelendirilebilecek, sefil yaşamı kişiler büyü hakkında bilgileri olmamasına karşın, kabile tarafından büyücü olarak görülmüşlerdir (Eliade, 2015: 42).

Amerika'daki bazı yerliler zarar vermek istedikleri hayvanın veya insanın ağaçtan heykelciğini yapmışlardır veya kendisini betimlemişlerdir. Ardından bu şekil üzerinde, kalbin bulunduğu nokta keskin bir aletle çizilmiştir. Öldürmek istenen kişi için ilaç da kullanılmıştır (Anadol, 1997: 25).

Karayıpler'de de pek çok farklı cin türü olduğuna inanılmıştır. Jumbee adında kötü cinler bulunmaktadır. Doğum yaparken ölen kadın ruhları, kötü ruhlu hayvanlar ve nehirlerde yaşayan cinler gibi çeşitli cinler mevcut olmuştur. Bu cinlerin günlük hayata etkilerinin fazla olduğuna inanılmıştır (Wilkinson, 2014: 305). Bir diğer cin olan Ghede, Dört yol kavşaklarında insanlarla buluşarak kehânette bulunmuştur. Sorularını yöneltmesi için rahip ile doğurganlık hakkında insanlar için sorular sorulmuştur. Zar atılarak, açığa çıkan gizli mesajlar, rom damlalarının yere düşerek oluşturduğu şekiller veya tarot kartları ile cevaplanmıştır. Ölülerin ve canlıların dünyalarının arasında aracılık görevi yapan cinlerin adı da olan Ghede, akıl danışılan cinlerdendir ve ulaşılması kolaydır. Mezar koruyuculuğu veya yemek hırsızlığı, düzenbazlık gibi çeşitli karaktere ve özelliğe sahiptirler (Wilkinson, 2014: 311).

Polinezya sakinleri, bir insanı öldürmek üzere büyü yapmak için o kimsenin giysisinden parça alıp mezara bırakmışlardır (Anadol, 1997: 25).

Kafkas Bölgesi'nde türeyip dünyanın çeşitli alanlarına dağılan Keltler'in çeşitli toplumsal hiyerarşik sistemleri vardır. Bu sistemin içerisinde Druidler adında eğitilmiş sınıf mevcuttur. Bu sınıf toplum içerisinde doktorluk, hâkimlik, öğretmenlik, büyücülük, astrologluk ve rahiplik yapmışlardır (Crow, 2002: 118). Druidlerin büyüsel güçleri sebebiyle periler ile aralarında bağlantı bulunmaktadır. Keltler'in inancında pek çok özellikte ve çeşitte peri bulunmaktadır. Periler genellikle çok küçük boyutadırlar. En çok 30 cm boyunda oldukları ya da daha küçük olduğuna inanılmıştır. Perilerin doğüstü güçleri bulunmaktadır, hızlı hareket etmektedirler ve görünemez olabilmektedirler. Bunun yanında perilerin doğum yapan kadınları doğum anında ziyaret ederek kötü ve iyi olarak büyülediğine veya hediye verildiğine, insanları kestiremedikleri bir anda çimdiklediklerine inanılmıştır. Bazen de perilerin insanları hasta ederek, Ortaçağ'da "Cüce Katılaşması" (elf-cake) olarak adlandırılan bir vücut katılaşmasına tutulmalarına neden oldukları düşünülmüştür (Crow, 2002: 125-126).

Gotlar ve Cermen toplumlarında, büyücüler ve cadıları kadın kâhin ve rahibelerden ayırmışlardır. Büyü yapan cadıların, hayvan, taş, ot, diş, deniz kabuğu, hayvan pençesi gibi

malzemeler kullandığı bilinmektedir. Bunun yanında gümüş kaplı tavşan ayağının uğur getirmesi amacıyla asılması gibi batıl inanışlarda da bulunmuşlardır (Crow, 2002: 149). Bunun yanında Cermenler’de bazı atlar falcılıkta kullanılmıştır. Ayrıca kadın ve erkeklerin ayı veya kurt gibi hayvanların kılığına girmek suretiyle büyücülük yaptıklarına inanılmıştır (Challaye, 2015: 148).

İskandinav Bölgesi’nden olan Vikingler, bazı insanların ve onların el yazılarının büyüsel güce sahip olduğuna inanmışlardır. Bu yazılara “rune” denilmiştir. Runeler, zar atma falcılığı, sırrı öğrenmiş kişiler tarafından kullanılmıştır. Runelerin, hastalıkları iyileştirdiğine, düşmana karşı zafer kazanılmasında yardım ettiğine veya kötülüklerden koruduğuna inanılmıştır (Crow, 2002: 148).

Slav inançlarında ölü ruhlarına saygı gösterilmiştir. Ruhlar farklı şekillerde ve tehlikeli olarak canlandırılmışlardır. Kurt, vampir şeklinde ruhlar, felaket veya iyilik getiren cüce şeklinde ev ruhları, sulara boğularak ölen çocuk ruhlarından oluşan, su cin ve perileri olarak pek çok farklı şekilde ve özellikte ruhlara inanılmıştır (Sarıkcıoğlu, 1983: 87).

2.7.Türkler’de Büyü, Büyücülük ve Cinler

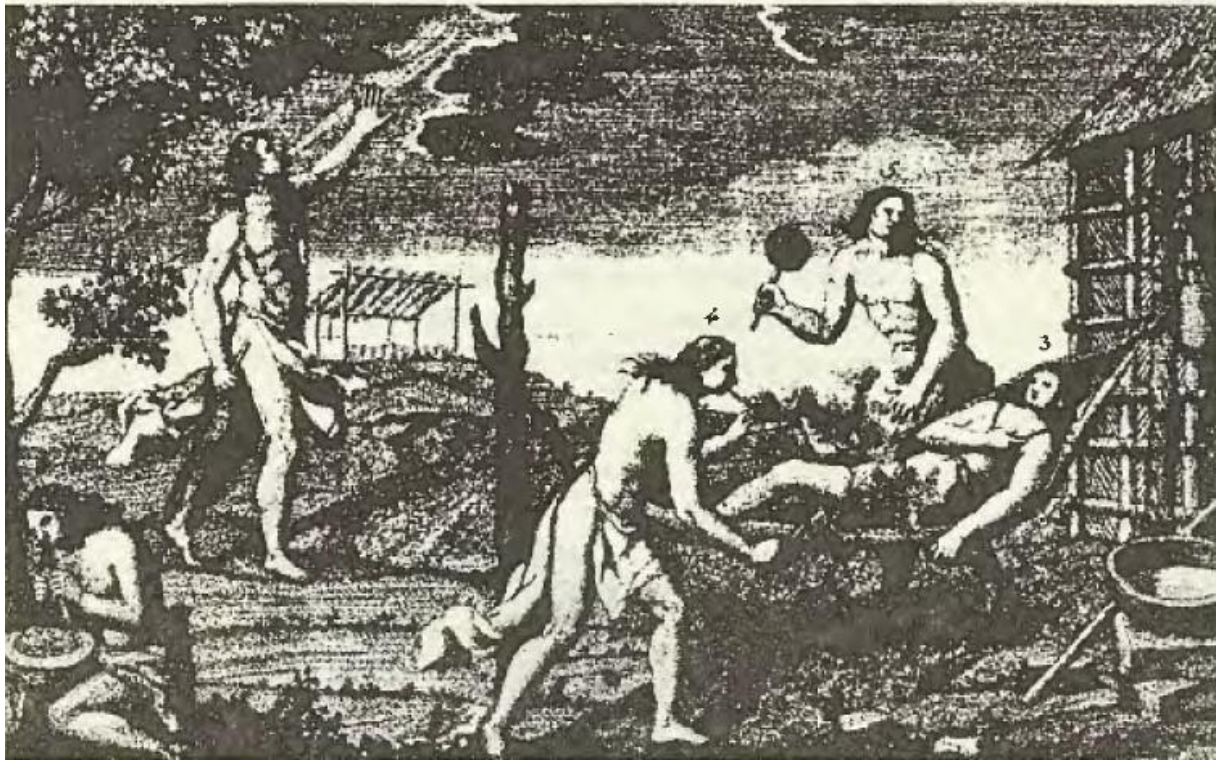
Türk tarihinde de büyü oldukça yaygın kullanılmış ve birçok bölgeye dağılmıştır. Şamanizm aslen, Ortaçağ ve Sibirya’ya özgü olan olgusal bir dindir. Pek çok coğrafyada görülmüş, Mezopotamya, Lamaizm, Budizm, İran gibi din ve kültürlerden etkilenmiştir (Günay ve Güngör, 1997: 81). “Şamanizm” terimi, Tunguzca “Şaman” kelimesinden gelmektedir. Diğer dillerde ise Şaman, farklı adlandırılmaktadır: Moğolca bögä, bögä, udagan; Pali dilinde “Samana”; Türkçe-Tatarca “Kam”, Altayca “Kamı” olarak adlandırılmıştır (Eliade, 2014: 24). Türkler’in tarihinde M.S. 5. yüzyıldan itibaren Şaman için “kam” kelimesinin kullanıldığı tespit edilmiştir. Şaman, aynı zamanda “büyücü” olarak da kullanılmaktadır: Tabgaçlar’da “wu” büyücü demekken, Uygurlar’da “kam”, Tunguzlar’da ise “şaman”, Kırgızlar’da “gan” büyücü anlamına gelmektedir. Altay Türkleri’nde de “kam” kelimesi “büyücü” olarak kullanılmaktadır (Günay ve Güngör, 1997: 82). Orta Asya Türkçe’sinde büyüye “arbağ” denilmektedir (Tanyu, 1992: 503-504). Eski Göktürk ve Uygur anıtlarında büyü kelimesine sıkça rastlanmaktadır. Uygur Türkçesi’nde büyü: “tabiatüstü güç, hâkim” anlamları taşımaktadır (Anadol, 1997: 11).

Şamanlar, kadın veya erkek olabilmektedirler ve özel bir sınıfa ait olarak görülmüşlerdir (Crow, 2002: 30). Bir Şaman olmak için bu konuya eğilimli olmak ya da Şaman neslinden olmak gerekmektedir. Genellikle çöllerde tek başına dolaşan, dalgınlık gösteren, sara nöbetleri geçiren, uykuda şarkı söyleyen, kendine bıçakla zarar veren bireylerin Şamanlığa eğilimi olduğu düşünülmüştür (Günay ve Güngör, 1997: 85). Bunların yanı sıra bir Şaman olmadan önce belli eğitimlerin alınması gerekmektedir: Bunlardan birincisi Esrime olarak adlandırılan, kendinden geçme veya rüyalar düzeyinde; ikincisi ise Gelenekler çerçevesinde olan ruhların adlarını ve işlevlerini öğrenmek, klan mitolojisini öğrenmek, gizli dilleri öğrenmek ve Şaman tekniklerini öğrenmeyi kapsamaktadır (Eliade, 2014: 35). Bu eğitimden sonra Şamanlar, ruhlarla kolayca iletişime geçerek onlar üzerinde bir denetim

sağlayabilmiş ve isteklerini yaptırabilmişlerdir (Crow, 2002: 30), tabiat güçlerini yönlendirebilmiş ve ruhları bedenlerinden çıkıp yeniden dönme gücüne kavuşabilmişlerdir (Uluğ, 2017: 40). Şamanlara; bedene girip hastalık sağlayan kötü ruhun veya cismin, büyücü veyahut düşman bir ruh tarafından yapıldığı düşünülen (Anadol, 1997: 167) hastalıklar ve ölümler, sosyal hayattaki çeşitli problemler, ölümden sonraki hayattaki ruhun kaderi, çok katlı evrenlerin arasındaki iletişimin sağlanması, zor doğumlarda, evlenme ve ölüm törenlerinde, kısırlık hastalıklarında, aç kurtlardan sürüyü korumak için, hasta insan bedeninden çıkan ruhu geri getirmek gibi problemler için başvurulmuştur (Günay ve Güngör, 1997: 81-85). (Bkz. Görsel 20)

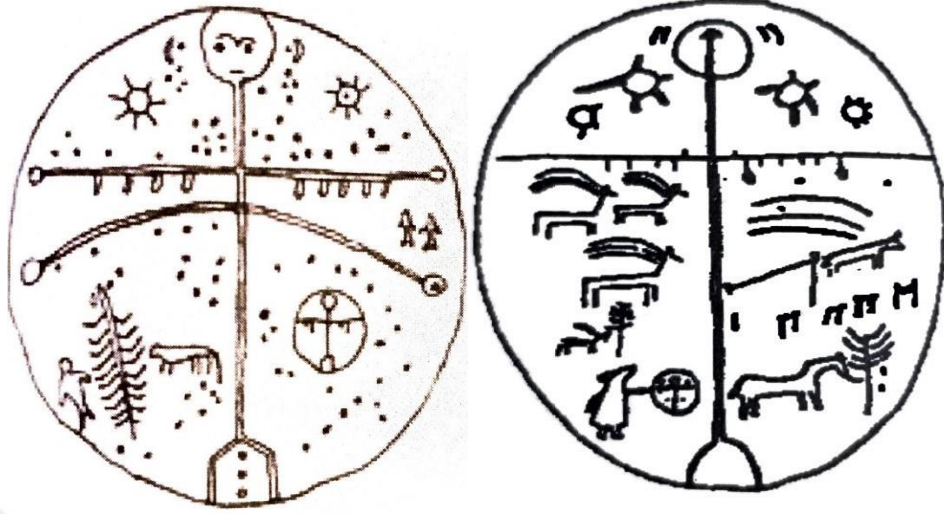
Görsel 20: Tütünle ve çeşitli otlarla tedavi uygulayan Şamanlar.

(Orinoco Nehri, Venezuela, 1781)

Göğe yükseliş ve yere iniş olarak iki şekilde ayinler gerçekleştiren Şamanlar'ın, özel giysileri ve aletleri bulunmaktadır. Maske, davul, cübbe ve külahı olan Şaman'ın davulu ve cübbesi üzerindeki şekiller, hizmetinde olduğu ruh tarafından belirlenmektedir (Eliade, 2014: 197-198). Davulun üzerinde yerde ve gökte olan varlıkların resimleri bulunmaktadır: balık, köpek, kurbağa, kuş, geyik, at (Gömeç, 2011: 59) veya gökkuşağı, ay, yıldız, güneş, ağaç gibi (Günay ve Güngör, 1997: 87). (Bkz. Görsel 21 ve 22).

Görsel 21 ve 22: Şaman davulu üzerindeki çizimler.

Şaman, giyeceği giysiyi kendisi almaya gitmekte ve yerini rüyasında görmektedir. Giysi, ölmüş olan Şaman'ın ailesinden at karşılığında satın alınmaktadır. Yalnız ruhlara bağlı olan bu giysiyi onlara egemen olamayacak biri giydiği takdirde ruhların, toplumun başına bela açacaklarına inanılmıştır (Eliade, 2014: 197-198). Davulların yanında Şamanların kullandıkları önemli ekipmanlar arasında iletişime geçtiği ruhun yüzü şeklinde yapılan masklar vardır. Maskı kullanan Şaman bu sayede trans halindeyken ruh, onun aracılığı ile konuşur veya Şaman, ruhun kendisine dönüşmektedir. Bu sebeple masklar, çok dikkatli yapılmakta ve muhafaza edilmektedir (Wilkinson, 2014: 269). (Bkz. Görsel 23).

Görsel 23: Nepalli bir Şaman, davul aracılığıyla ruhlarla ilişki kurup gelecekte haber vermeye çalışıyor.

Şamanlar, kötü ruhların sebep olduğu hastalıklara şifa sağlamak amacıyla pek çok yöntem kullanmışlardır: Bitkisel ilaçların yanı sıra heykelcik bebekler taşıyarak veya boyunlarında özel yapım, kemik parçalarından oluşan kolyeler taşıyarak kötü ruhları uzaklaştırmışlardır. Aynı zamanda ruhlarla iletişime geçmek için psikoaktif maddeler kullanarak, ritmik dans ve müziklerle transa geçmişlerdir (Wilkinson, 2014: 268-269), gök tapımlarıyla, yer-su tapımlarıyla, ata tapımlarıyla ayinler düzenlemişlerdir (Korkmaz, 2006: 146). Bedenden çıkan ruhu tekrar getirmek veya bedene girmiş kötü ruhu kovmak için ilahiler eşliğinde davuluna vurarak çeşitli hareketler yapmışlardır (Anadol, 1997: 167). Çocuklar cin çarpmasına karşı ilaç verilerek büyülenmişlerdir. Bunun yanında nazara karşı bağlara, bahçelere nazarlık takılmış ve korkuluk konulmuştur. Bir ruhun veya cinin çarpmasını ifade eden kelime “Koruk” olarak adlandırılmıştır. “Ak” olarak adlandırılan şeyler ise tam tersi anlam ifade etmektedir (Anadol, 1997: 83). Cin çarpıldığını düşünülen kişinin yüzüne soğuk su serpilirken “kovuç kovuç” (kaç kaç) denilmiş, öd ve üzerlik ağacıyla tütsülenmiştir. Yılan zehrini gidermek veya ininden çıkarmak amacıyla büyü sözler söylenmiştir. Bunların karşılığında da Şamanlar’a, “ürüng” diye adlandırılan bir ücret verilmiştir (Tanyu, 1992: 503-504). Kaçan mutluluğu ve talihi yani “kut”u geri getirmek üzere ayinler gerçekleştirmişlerdir. Bu ayinlere, “kut dökme” anlamına gelen “kut kıyma” denilmiştir (Uluğ, 2017: 41). “Kut kuyma” ayini, Şamanizm inancından gelme, günümüzde büyüye karşı yapılan “Kurşun dökme” uygulamasıdır.

Altay Türkleri’nde evde kadınlara özgü büyü ayinleri gerçekleşmektedir. Evde ölüm gerçekleşmesi halinde ölünün ruhunun evden çıkarılması amacıyla kurban ayini düzenlenmektedir. Koyu renkte bir hayvan Erikli Han’a sunulmaktadır (Anadol, 1997: 90). Hasta insanların büyüyle tedavileri için Yüce Tanrı Bay-Ülgen’e at kurban etmekle başlayan ve göğün en yüksek mertebesine uzanan bir ayin gerçekleşmektedir. İki-üç gece süren törende beyaz at kurban edilmekte, yakılan ateşe şamanın davulu tutulmaktadır. Her güne ayrı adımlar ve malzemelerle hazırlık yapılmaktadır. Belirli sözcükler söylenerek ve hareketler yapılarak ruhlarla iletişime geçilmektedir. Atın ruhu dokuz kat yukardaki Bay-Ülgen’e çıkarılır. Bu esnada Şaman, her katta gördüklerini söylemektedir. Atın ruhu tanrıya sunulduktan sonra tanrının kurbanı kabul edip etmediği öğrenilir ve gelecek hakkında kehanetler dinlenir. Ardından Şaman’ın yere yığılmasıyla ayin sona ermektedir (Eliade, 2015: 118-119).

Ak Şamanlar, aydınlık ve iyi ruhlara kansız kurban ayinleri gerçekleştirmekle beraber, kara Şamanlar, karanlık ve kötü tanrılara törenler düzenlemektedirler (Günay ve Güngör, 1997: 87). Siyah Büyü ile büyülenen kişiden, Beyaz Büyü ile üstündeki kötü etkileri ortadan kaldırılmaktadır. Beyaz Büyü yapılırken kişinin bundan haberdar olması gerekmektedir. Bunun yanında büyüye inanmayanlara büyü yapılamamaktadır (Anadol, 1997: 90).

Şamanizm’de falcılık ve kehânet uygulamaları çok yaygındır. “Tölge” kelimesi en yaygın kullanılan falcılık kelimesidir. Fal açılırken kullanılan envantere göre adlandırmalar değişmektedir (İnan, 1972: 151). Türkler arasında en yaygın fal, kürek kemiği falıdır. Buna ek olarak, fasulye, taş, ok, kemik ve bağırsak falları da bakılmaktadır (Günay ve Güngör, 1997: 84). Kürek kemiğine bakılarak kehânette bulunanlara “yağrancı”, çeşitli görüntülerden anlamlarda bulunanlara “ırımçı”, koyun dışkısında kehânette bulunanlara ise

“kumalakçı” denilmiştir (İnan, 1972: 151-152). En yaygın olarak kullanılan kürek kemiği falında, bulunan kürek kemiği suda kaynatılır. Kaynatıldıktan sonra ateşte kızdırılır. Küreği ince tarafından eline alan Şaman, kürekte beliren nokta, çatlak ve çizgileri yorumlamaya başlamaktadır (İnan, 1972: 155).

Osmanlı Devleti zamanında da muska, tılsım, büyü uygulamaları ve inancı çok yaygın olmuştur. Fal ve büyü konulu pek çok yazılı eser yer almıştır (Uluğ, 2017: 147). Bunların arasında en bilineniel-Hüseyini’nin Kenzü’l-Havass kitabıdır.

Osmanlı Devleti zamanında büyücülere önem verilmiş, saraylara alınmışlardır. Padişahların kullandıkları çeşitli tılsımlar ve etkileri mevcut olmuştur. Nazarlıklar, vefkler, çeşitli işaretlerdeki muskalar, taşlar bulunmuştur. Bu tılsımlar çeşitli hastalıklar, ülke anlaşmalarında elçileri etkilemek, savaşları kazanmak, devlet anlaşmalarında devletin lehine olacak sonuçlar sağlamak amacıyla kullanılmışlardır (Anadol, 1997: 189). Padişah ve kumandanların düşmanlardan korunmak maksadıyla savaşlarda ayet yazılı, tıslımlı gömlekler giymişlerdir. Sembollerin ve tılsımların yazılı olduğu altın ve gümüşten yapılma yüzükler ve kolyeler takmışlardır. Ayrıca bu tılsımlar hazırlanırken Ebced hesabı da kullanılmış ve işin uzmanı tarafından hazırlanmıştır. Göz şeklinde boncuklar taşımışlardır. Bunlar özellikle nazarlardan, kem gözlerden, hasımlı olunan insanlardan ve cinlerden korunmak amacıyla çocukların başlıklarına, omuza veya boyuna takılmıştır. Çeşitli sebepler için muska şekilleri ve yazıları yazdırılmıştır ve kullanılmıştır. Büyünün yapıldığı yere ve sebebine göre çeşitli büyü materyalleri kullanılmıştır. Bunlar arasında muskaların içine konmak suretiyle: sabun, tırnak, iğne, saç, ip, düğme, at nalı, yumurta gibi malzemeler vardır. Hazırlanan malzemeler kuyu dibi, mezarlık, kapı eşiği, yastık altı, koltuk altı, boyun, cep gibi bölgelere saklanmaktadır. Büyülü materyaller kullanılırken ve hazırlanırken cinler çağırılması sağlanmıştır (Uluğ, 2017: 156-157).

Ayrıca Osmanlı zamanından kalma Topkapı Saray müzesindeki sergilenen gömlekler üzerinde dualar, tılsımlar, Âyetler görülmektedir. Gömleklere yazılan sûreler amaca göre seçilmektedir. Hangi amaç için, hangi hastalık için, hangi tehlike için, hangi dilek için olduğuna göre değişmektedir (Anadol, 1997: 192-195). Geometrik şekillerin içine yazılmış bazı rakamlar ve harflerden oluşan kareler bu şekillerin içine yazılmıştır (Uluğ, 2017: 158).

Günümüzde halen bazı kırsal alanlarda bâtıl inançlara dayanan büyü uygulamaları mevcuttur. Bazı kırsal alanlarda, kırlarda hayvanı kaybolan kimse hayvanını kurt yiyeceğinden korktuğu için imamdan yardım istemektedir. İmam “Kurt Ağzı Bağlatma” diye isimlendirilen bir uygulama yapmaktadır. Kur’an-ı Kerim’den belli sûreler okunduktan sonra ip veya bıçak üstüne üflenmektedir. “Bu ipi nasıl düğümlüyorsam/Bu bıçağı nasıl kapıyorsam, dağlardaki kurtların ağzı da böyle kapansın.” denmektedir. Ardından ip düğümlenmekte veya bıçak kapanmaktadır (Anadol, 1997: 56).

BÖLÜM 3

DİNLERDE BÜYÜ, BÜYÜCÜLÜK VE CİNLER

3.1.Yahudilik

Yahudilik inanışlarında büyüye olan inanç fazladır. Çeşitli büyülerin yanında şeytanları insanın emrine sokmak ve cinleri/perileri çağırmak gibi çeşitli uygulamalar vardır. Yahudiler, peri ve cin isimlerini yabancı dinlerden de almışlardır (Pakalın, 1993: 251).

Yahudilik inancı, çokça temasta bulunduğu Fenike, İran, Babil ve Mısır Medeniyetlerinden büyü konusunda etkilenmiştir (Uluğ, 2017: 52-53). Yahudilik dininin kutsal kitabında büyü kelimesi, “kshp” kökünden gelmektedir. İbrani dilinde, Ak Büyü’nün iyi anlamda, Kara Büyü’nün ise kötü anlamda kullanıldığı kabul edildiğinde aralarındaki ayrım net olmamakla beraber Akadça kara büyüye karşılık gelmektedir. Ancak İbranice’de Kara Büyü’ye karşılık kesin olarak “mekhaşefah” kelimesi, büyücü için, “aşaf” kelimesi kullanılmıştır. Kutsal kitaplarında 3 farklı büyücü geçmektedir. İlki, gelecekte haber verenlerdir. Bu kişilere, müneccim (kosem kesamim), kâhin (menaheş) ve falcı (meonen) denilmektedir. İkinci olarak büyü ile uğraşanlar yer almaktadır. Bu kişilere ise büyü ve tılsımla bağlama yapan kimseler (hover, hever) ve büyücü-afsuncu (mekhaşef) denilmektedir. Son olarak, ölü ruhlardan bilgi edinip kehanette bulunan, cincilik ve bakıcılık yapan ve büyü ile uğraşan kişiler bulunmaktadır (Tanyu, 1992: 505).

Tevrat’ta büyü ve büyücülerle alakalı pek çok emir bulunmaktadır: Büyücü anlamına gelen Aşafim (Danie, 2/2), Mekhaşefim (büyücüler, afsuncular), kelimesiyle beraber geçmektedir (Daniel, 1/20, 2/10, 27, 4/4). Tılsımcı, muskacı anlamına gelen “hover, hever” ile ilgili emirler (Tesniye, 18/11; Mezmurlar, 58/6; İşaya, 47/9, 12) geçmektedir. Son olarak tılsım anlamına gelen “haş” kelimesi de (Yeremya, 8/17; Mezmurlar, 58/6; Vaiz, 10/11) Tevrat’ta geçmektedir (Tanyu, 1992: 505). Büyüyle uğraşmak kesin bir dille yasaklanmıştır ve putperestlik olarak görülmüştür (Kitabı Mukaddes, Tesniye, XVIII. 10-11). Bunun yanında cinlere tapmak da yasaklanmıştır. Ancak Kitabı Mukaddes’in Mezmurlar bölümünde Hz. Musa’dan sonra Tevhid inancından dönen Yahudilerin, cinlere çocuklarını kurban ettikleri anlatılmıştır (Uluğ, 2017: 52-53).

Tevrat’ta, kehânet ve fal da yasaklanmıştır: “Aranızda oğlunu yahut kızını ateşten geçiren, yahut falcı, yahut müneccim, yahut sihirbaz, yahut afsuncu, yahut ölülere danışan bulunmayacak.” (Tesniye, 18/10-11). Bunlara karşılık Tevrat’ta büyücü ve medyumların öldürülmesine yönelik emir bulunmaktadır (Mısır’dan Çıkış, 22/18). Kâhinlere yönelik de uyarılarda bulunarak: “Cincilere ve bakıcılara dönmeyin, murdar olmamak için onları aramayın.” (Levililer, 19/31; 20/6). Aynı zamanda Hz. Musa’nın Mısır’da firavunun büyücülerini ile karşı karşıya gelip onları yenmesinden de bahsetmektedir (Mısır’dan Çıkış, 7/8-12) (Uluğ, 2017: 53-54). Hz. Musa ve Hz. Harun, firavunun büyücülerine karşı karşıya gelmişlerdir ve kara büyü’nün, aslen putperestlikle bağlantılı olduğuna inanılmıştır (Crow, 2002: 97-98).

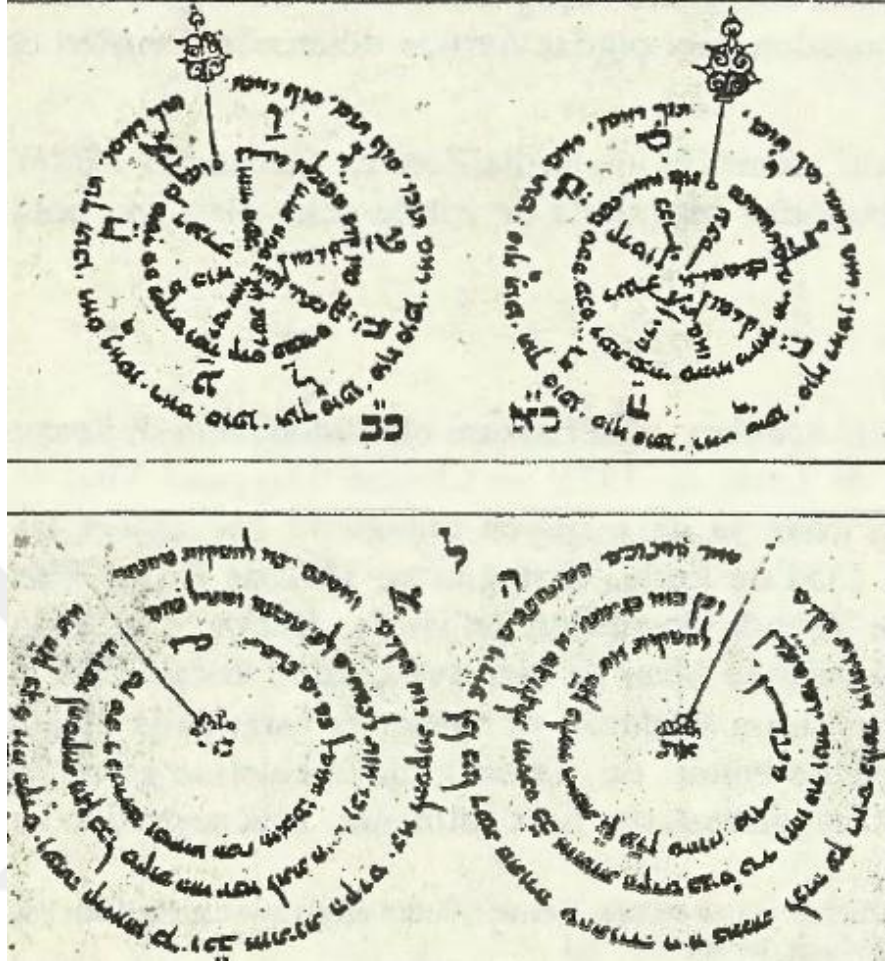
Yahudi kutsal kitabına göre, iyi ve kötü tüm ruhanî varlıklar tanrı kontrolündedirler (II. Samuel, 24/16-17). Şeytan, tanrının itaatindeki elçi, hizmetçi (Eyub, 1/6-12; 2/1-7) ve ilâhî mahkemede ise sınır aşıldığı vakit davacıdır (Zekarya, 3/1-2). Aynı zamanda kutsal kitapta cinnî varlıklar ve kötü ruhlar olarak görülen “şedim”ler (Tesniye, 32/17) ve “lilit”ler (İşaya, 34/14) geçmektedir. Putperestlerin tanrıları olarak aktarılan bu tanrılar, yarı insan yarı keçi, tüylü ve “Satir” olarak adlandırılmaktadır (İşaya 13/21). Bunun yanında, kefarete günü olan Kippur günü salınan, çöllük bölgelerde yaşamını sürdüren, Azazel (Levililer, 16/8) ve Hz. Âdem’in ilk karısı olduğuna, çocuklara saldırdığına inanılan dişi cin Lilith vardır. Bilinen en kötü iblis Lilith’dir. Hz. Adem’in Hz. Havva’dan önceki ilk karısı olarak bilinmektedir. Lilith, çocukları öldüren ve çalan bir iblistir. Ebeveynler bu iblisten çocuklarını korumak adına beşiklere muska takmışlardır (Burton ve Grandy, 2005: 167). Buna ek olarak çeşitli cinler arasında, kan emen (Süleyman’ın Meselleri 30/15), ağrıya ve felakete sebep olan (II. Samuel 1/9) cinlerden de bahsedilmektedir (Şahin, 1992: 6).

Yasaklara karşın Yahudiler, Hz. Süleyman hakkında, küfre giren işler yaptığını ve sözler söylediğini iddia etmişler, şeytanlarla iş birliği yapmışlardır. Babiller’in uğraştıkları büyüler ve tılsımları devam ettirmişlerdir (Zeyrek, 1999: 112).

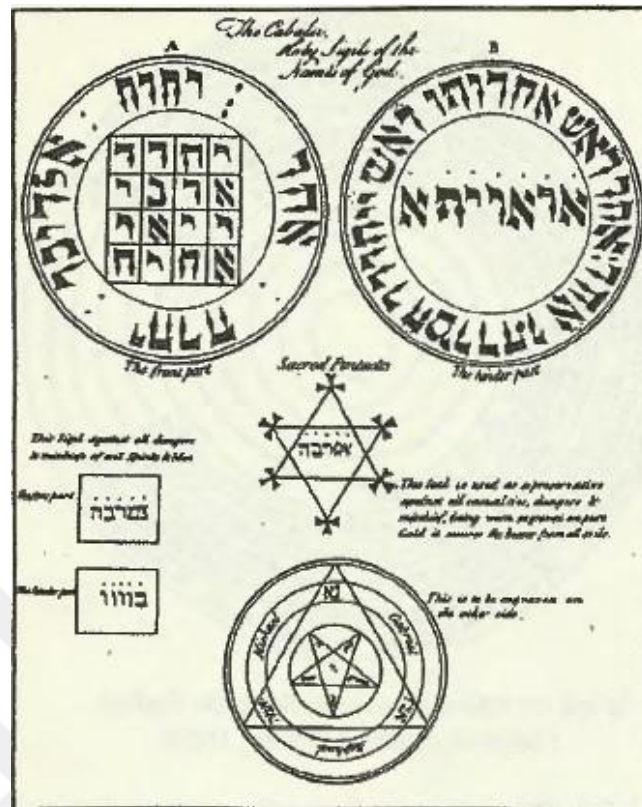
3.1.1. Kabala

Kabala, Yahudi mistisizmin kaynağıdır. Kabala, Yahudi mistisizmin genel adını ifade etmektedir. İbranice’de Kabala, “gelenek, anlamak ve kavramak” kelimelerine karşılık gelmekle beraber, “hikmet, gizli bilgi” ifadelerini de kapsamaktadır (Küçük, 1992: 153). “Alınmış Gelenek” olarak da çevrilen Kabala, mistik bir gelenek ve bilgi olarak nesilden nesile aktarılmaktadır (Akıncı, 2005: 14-15). Kabala’dan ilk bahseden kişi Rabbi Akiba’dır. Kabala’nın Talmud’tan ayrı olduğunu söylemiştir. Teorik ve pratik olarak ikiye ayrılan Kabala, yazı ile tespit edilen Teorik, şifa olarak yaşanan ise Pratik Kabala olarak kabul edilmiştir. Pratik Kabala, büyüye göre olduğu için sembollerden faydalanmaktadır (Küçük, 1992: 153). Pratik Kabala daha sonralarda “Sefer Yetsirah” ve “Sefer ha Zohar” olarak yazıya dökülmüştür. Sefer Yetsirah (Yaratılış Kitabı) kozmolojik bir şemaya sahiptir. Kitapta 10 Sephirot (Sefirot), On Emir’e rast gelmektedir. Biraraya getirilen 22 yol ise İbranice’deki 22 harfe karşılık gelmektedir. Yaratılış da bu 32 unsurdan hareketle meydana gelmiş olmaktadır (Aydın, 2015: 191). Pratik Kabala, büyü yöntemiyle gerçek durum ve doğal olayları etkilemek adına kullanılmasıdır. Muska üzerine yazılan tanrı ve melek adlarıyla ruhsal güçlerin çağırılması şeklinde olmaktadır. Kabala’nın iyi ve kötü olarak kullanılabileceği inancı doğrultusunda, yalnızca belirli insanlar uygulayabilmektedirler (Akıncı, 2005: 27). (Bkz. Görsel 24, 25 ve 26).

Görsel 24: Kabalacı elyazmalarında bulunan majik harf çemberleri (British Museum, Doğu Bölümü, No: 4596).

Görsel 25: Tanrı'nın adlarının Kabbalacı İşaretleri (Francis Barrett, "The Magus", 1801).

Görsel 26: İyi ve kötü ruhların adlarının gösterildiği Kabalacı tablolar (Francis Barrett, “The Magus”, 1801).

[illegible]

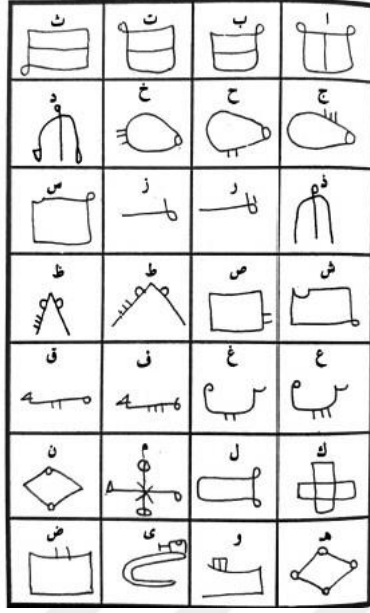
Kabala, aslen sembolizm, büyü, melekler bilimi ve demonoloji sistemidir. Kabala'nın Hz. İbrahim'e kadar uzanan bir gelenek olduğuna inanılmaktadır. Kabalacı düşünceye göre, Tevrat'ın içerdiği her harfin, sayının ve noktanın bir anlamı vardır. Kabala'nın, özet halinde açık bir şekilde yazılmış kitabı “Sefer Yetzirah”dır (Crow, 2002: 98-99). (Bkz. Görsel 27).

Görsel 27: İç içe on halkaya yerleştirilmiş On Sefirot (Yetzirah Kitabı, Mantua, 1562).

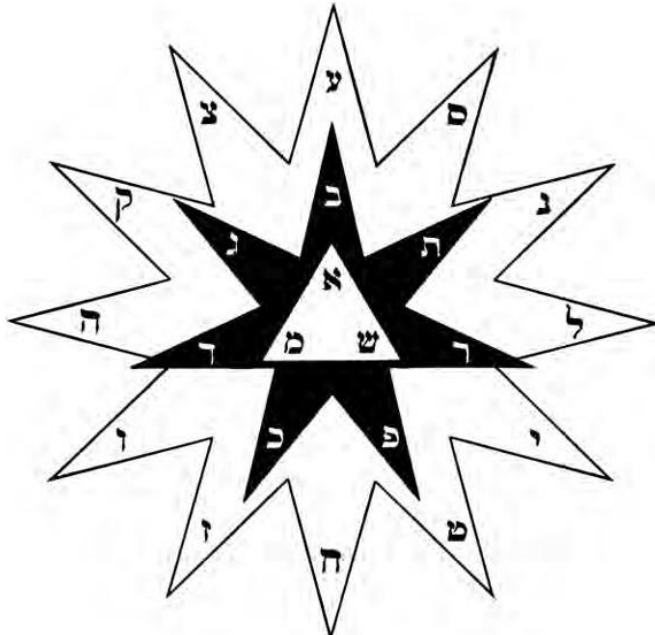
Harflerinin sayısal değerleri sahip olan İbrani alfabesi, kelimeleri oluşturan harflerin değerleri hesaplanmaktadır. Kabala'ya özgü olan bu Tevrat okuma tekniğine “Gamatria” denilmektedir. Benzer bir yöntem Arapça'da da vardır. Gelecek hakkındaki olaylar, harflerin değerlerinden tahmin edilmektedir. Buna da “Ebced Hesabı” denilmektedir. Ebced Hesabı, İslam öncesi kültürlerden gelmektedir. (Kalyoncu, 2010: 32). “Cifr İlmi” ise bu uygulamayı büyü yapmakta veya bozmakta kullanılırken adlandırılmaktadır. Kabala yöntemine benzeyen bu uygulamaları kullanan İslam tarikatı “Hurifilik” olarak adlandırılmaktadır. Sayılardan ve harflerden dinsel yorumlarda bulunmaktadır (Kalyoncu, 2010: 31). Bu harf ve sayı mistisizmi büyü ve kehânette kullanılmıştır. Kabala'da da İslam'daki cifer adındaki kehanet yolu, muska ve vefkler vardır. Buradan Kabala'nın Arap-Endülüs kültüründen etkilendiği görülmektedir. Ancak akım, M.Ö. 1. Yüzyılda başlamıştır (Örs, 1966: 339). (Bkz. Görsel 28).

Görsel 28: Yahudi-İbranice Tılsımı.

Kabalacı inanca göre üç büyük kitap çok önemlidir. Sefer ha Zohar (İhtişam Kitabı), Sefer Yezirah (Oluşum Kitabı) ve Apocalypse (Vahiyler Kitabı)dır. Hz. İbrahim tarafından Sefer Yezirah kitabının yazıldığına inanılmaktadır. Sefer ha Zohar'ın hikayesinde ise Simon bin Jochai adına, Akiba öğrencisi tarafından yazıldığına inanılmaktadır. Döneminin İmparator naibi tarafından idam edilmek istenen Rabbi Simon, oğlu ile mağaraya kaçıp saklanmıştır. İlyas Peygamber tarafından ziyaret edildiğine inanılan Rabbi Simon, Zohar'ın kitaba döktüğüne inanılmıştır (Hall, 2016: 345). (Bkz. Görsel 29).

Görsel 29: Sefer Yezirah kitabına göre İbrani Harfler. En içteki üçgende üç Ana Harf bulunur. Bunlardan gezegenlerin ve semaların Yedi Çift Harfi çıkar. Siyah yıldızı çevreleyen yıldızda ise Zodyak'ın on iki burcu on iki Basit Harf'le sembolize edilmiştir. Bu yıldızın ortasında Yüce Tarifsiz Yaratıcı, Kadimlerin En Kadimi'nin Görünmez Tahtı bulunur.

Kabala'nın temel eseri olarak kabul edilen Zohar'da, harflere dayalı ilimden bahsedilmektedir. Bu kitapta melekler, ruhlar ve şeytanlar yer almaktadır (Uluğ, 2017: 55). Kabala, kara büyü ile uğraşmaktadır. Kabala Pesahim 12a bölümünde Shabriri Büyüsü hakkında ayrıntılı açıklamalar vermektedir. Büyü muskalara üzerine huni şeklinde şunlar yazılır:

SHARİRİ

ABRİRİ

RİRİ

RİR

Rİ

Yahudi dilinde kör anlamına gelen “shabriri” kelimesinin yanında “Ri” kelimesi Yahudi iblis adıdır. İnanıldığına göre, İblis Ri uzun zaman önce ölmüştür ancak iş arayan ruhu etrafta dolaşmaktadır ve pek çok şeyi yapmaya elverişlidir (Atılhan, 1973: 92).

Başka bir Kabala büyüsü yapılırken yok etmek istenilen birisi hakkında şunlar söylenir (Atılhan, 1973: 95):

“Eğer sana muhasım olan şahsı ortadan kaldırmak istersen, bir nehrin iki tarafından çamur al! Yok edilecek şahsın küçük heykelini yap! Yedi hurma ağacından yedi dal kır! At kılı ile yay yap! Bu yayı yaparken (x) kelimelerini oku! Heykeli müsait bir yere yerleştir! Yayını ger! (y) duasını oku ve ölecek şahsın babasının adını söyleyerek, ölmesini bildir!”

Yahudilik'te Davut Yıldızı denilen, içiçe geçmiş üçgenle oluşan altı köşeli yıldız vardır. Davut Yıldızı sihirli bir işaret olarak kabul edilmektedir. İlk kez M.Ö. VII. Yüzyılda İbrani mührü üzerinde, Sidon'da görülmüştür. O dönemlerde tanrı işaret olan yıldız sonrasında Kabala'nın sembolü olmuştur (Sarıkçıoğlu, 1983: 186). Davud Yıldızı, evrenin altı günde yaratıldığını simgelemektedir. Yıldızın her köşesinde Hz. İbrahim, İshak, Musa, Harun, Yakub ve Davud peygamberlerin isimleri bulunmaktadır. Yıldızın yukarı ucu aydınlığı ve gökyüzünü; aşağı ucu ise yeryüzü ve karanlığı sembolize etmektedir (Baydar, 1999: 97). (Bkz. Görsel 30).

Görsel 30: Davud Yıldızı

Kabala inancından cinlerden sıkça bahsedilmektedir. Bu cinlerin özellikleri ıssız yerlerde yaşamaları, yarı melek yarı insan olarak ve geceleri aktif olduklarına inanılmaktadır. Ayrıca gölgemsi ve şekilsiz bir yapıya sahip olduğu ve özel görevleri ve adları bulunduğu düşünülmektedir. Bu cinler, insanları Allah'ın yolundan saptırmaya çalışan, bela getiren, fiziksel hastalığa sebep olan yaratıklardır. Cinlerin insanları kötülüğe ulaştırma çabaları İran etkisiyle yer bulmuştur (Şahin, 1992: 7).

Hahamların inanışına göre cinler, harabelerde, pis ve karanlık bölgelerde, atık sular da yaşamaktadırlar. Tehlikeli alanlar arasında tuvaletler vardır. Buralara girerken ölçülü olmak, sessiz olmak gerekirdi ve dua ederek korunmaya çalışılmalıdır. Durgun suların olduğu bölgeler cin bölgeleri olmakla birlikte herhangi bir yiyeceğin veya suyun ağzı açık bırakılması sonucunda cin istilası kaçınılmazdır. Ayrıca ellerin yıkanmadan kana veya burun deliklerine dokunulması sonucunda cin saldırısına açık hale gelinmektedir. Haham inanışlarına göre cinlerin de melekler gibi kanatları bulunmakta ve uçabilmektedirler. Bunun yanında evlenip çoğalabilir, yemek yiyebilir ve ölebilmektedirler (Burton ve Grandy, 2005: 165).

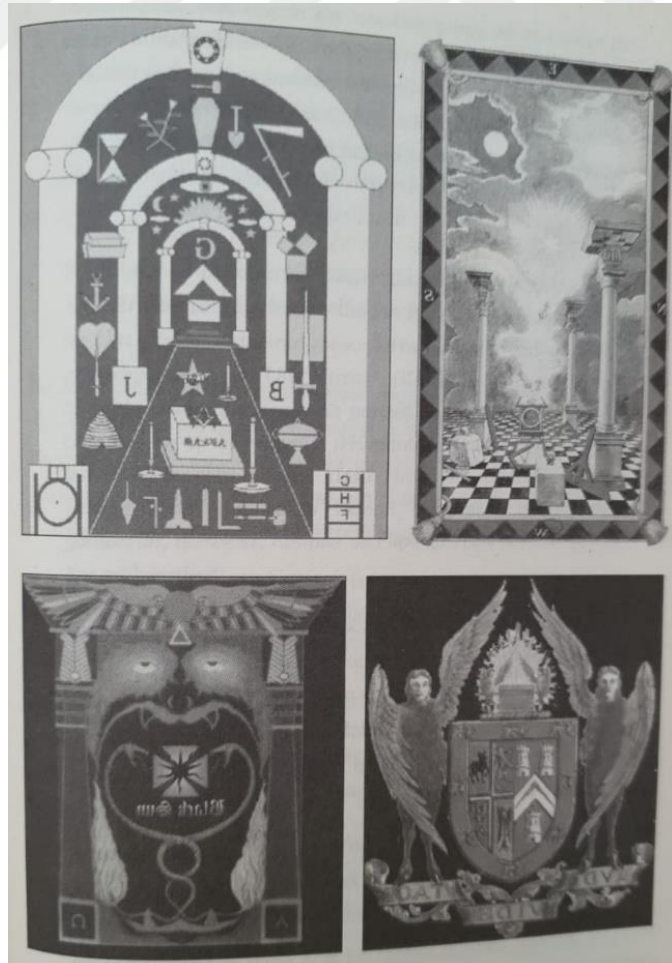
Ortaçağ zamanı Kabalist gelenek inancına göre “Dibbuk” adındaki, günahları sebebiyle yeryüzünde dolaşan cin, insanların bedenine girebilmekte onları saptırabilmektedir. Bu cini uzaklaştırmak özel bir ayin gerekmektedir. Yahudilik'te şeytanla alakalı en önemli olay, Şeytan'ın cennetten kovulup (Eyub, 1/2), cinlerin başına geçerek Michael ve Semavî ordu tarafından mahlûbiyete uğratılmasıdır (Vahiy, 12/7) (Şahin, 1992: 7).

Bazı tarikatlar Kabala'nın prensip ve sistemlerine inanmışlardır. Bunlar arasında: Ademitler, Yehovistler, İlluminati, Masonlar, Gnostikler vardır. Usta ve çırak olarak dereceleme sistemleri vardır. Normal bir insanı kademe kademe kötülüğe ve şahsi para, kazanç, dünyevi zevkler, diyalektik materyalizmin Allah'a inanmaktan daha mantıklı olduğuna inandırmak gibi yavaş yavaş aşılana inançlara sahip olmuşlardır (Atılhan, 1973: 86).

Büyüsel örgütler arasında en bilineni İlluminati'dir. "Aydınlanma" anlamına gelen kelime, aklın ışığını belirtmektedir. Materyalizm ile ilişkilidir. Hukuk Profesörü Adam Weishaupt tarafından kurulmuştur (Crow, 2002: 312). Kabala, satanizm, Eski Mısır gizlemi, simya ve büyüü benimsemektedirler. Masonlar ile bütünleşmişlerdir (Turhan, 2007: 167). Zihin kontrol ile devlet ve hükümetleri kontrol ederek Yeni Dünya Düzeni kurmayı amaçladıkları söylenilmektedir. Bu şekilde dini inançların yok edilmesiyle vatanseverliği sonlandırmak da amaçlandığı söylenilmektedir.

Fransızca "maçon"dan gelen "mason" terimi, duvar ustası demektir. Masonlar hakkında çeşitli efsaneler ve sırlar bulunmaktadır. Localar, tarihî tarikatların ve şövalye topluluklarından mistik ayinleri devam ettirmişlerdir. Masonluk mesleğinin başlangıcı Kudüs'te yer alan Süleyman Mâbedi'nin mimarı Hiram Usta'ya dayandırılmaktadır. Kendi içlerinde üyelerin dereceleri vardır. Evrenin mimarının Tanrı olduğuna ve ölüm sonrası hayata inanmaktadırlar (Özcan, 2003: 96). Masonluk'un benimsediği Kabala, Mısır'ın putperestlik inancını barındırdığı için Mason sembolleri içerisinde Mısır piramidi ve figürlerinin yanında Kabala'nın "daireler" anlamındaki Sefirot da vardır (Numan, 2004: 29). Masonik semboller ünlüler ve medyada sıkça kullanılmakta ve gösterilmektedir. (Bkz. Görsel 31 ve 32).

Görsel 31: Masonik sembollerden bazıları.

Görsel 32: En ünlü Masonik sembol olan üçgen içindeki piramit Eski Mısır'dan alınmıştır. Masonluğu benimseyen İlluminati sembolüyle aynıdır.

3.2.Hristiyanlık

Hristiyanlık'ta da büyü yasaklanmıştır. Yeni Ahid'te, Eski Ahid'ten daha az yasak mevcuttur. İncil'de 61 adet büyücülüğü kınamakla ilgili gönderme bulunmaktadır. Eski Ahid'te Tanrı'nın büyü ile uğraşan, ölümlerle konuşan, medyumluk yapanları kınadığı ve bu tür işlerle uğraşanları Tanrı'nın sevmeyeceği ve Tanrı tarafından affedilmeyeceği yazmaktadır (Tesniye, 18/11-12; Korintoslular I, 10/20-21). Yine İncil'de sihirbazların ve büyücülerin dine karşı insanları faklı düşüncelere ve davranışlara çekmeye çalıştıkları, sonrasında ise tümünün din adamları tarafından gösterilen mucizelerden sonra tövbe edip vaftiz edildikleri geçmektedir (Resullerin İşleri, 8/9-24, 13/6-12, 9/13-19). İncil'de çeşitli sıfatlarla anılan büyücülere, “Rabbin yolunda saptıran”, “İblisin oğlu”, “hile ve kötülükle dolu” denilmektedir (Resullerin İşleri, 13/10). (Uluğ, 2017: 56).

Cinler ise, Yaradan'ın bilgisi dahilinde, tanrıya kulluk eden varlıklar olarak bilinmektedir. Bununla ilgili olarak Yakub'un Mektubu, 2/9-20'de şöyle geçmektedir: “Sen Tanrı'nın bir olduğuna inanıyorsun, iyi ediyorsun, cinler de inanıyorlar ve titriyorlar. Fakat ey boş adam, imanın amel (eylem) olmayınca faydasız olduğunu bilmek ister misin?”. Büyücülükle ilgili bir başka emirde: “Cadının yaşamasına izin vermeyeceksin.” denilmektedir (Mısır'dan Çıkış, 22/18). Yine büyücülerle alakalı, büyücülere danışanların yok edileceği uyarısında bulunulmuştur (Levililer, 19/26, 19/31, 20/6, 20/27). (Uluğ, 2017: 57).

Hız. İsa'nın doğumunu, Doğu bölgesinden gelen münecimlerin söylemeleri Matta, 2/1-12'de yer almaktadır. Hristiyan inancında deliliğin sebepleri arasında cinlerin bulunduğu bilinmektedir. İncil'de Hız. İsa'nın deliliği, cinleri kovarak iyileştirdiğinden bahsedilmektedir (Yuhanna, 8/48, 49; 10/19-21; 17/19-20; Luka 4/41; 7/28-34; 11/14-22; Matta, 4/24; 9/32-34; 11/11-19; 12/22-29; Markos 3/20-27; 16/9). Bunun yanında cinler hakkında Hız. İsa için "Belzebul" (şeytanların Başı) olarak adlandırılan gizli bir güç olduğu ve cinlerin başı olan güç ile cinleri çıkardığı iftirası karşısında Hız. İsa'nın bu iftiraları atanların Rûhulkudûs'e murdar ruhu diyenler olduklarını hatırlatmaktadır (Markos, 3/22-30; Yuhanna, 7/20).

Cin çıkarma işleri Hız. İsa'dan sonra da devam etmektedir. Pavlus'un falcı ruhlu, gelecekte haber veren kızdaki ruha "çık" demesiyle çıktığını; başka bir zamanda Pavlus'un Barnabas olduğu zaman yalancı peygamberlik yapan büyücü bir Yahudi'nin gözlerini diktiğini ve kör ettiğini anlatmaktadır (Resullerin İşleri, 16/16; 13/6-8). Başka bir emirde Samiriyeli büyücü Simon'un yaptıklarının herkese hayrete düşürdüğu anlatılmaktadır (Resullerin İşleri, 8/9-24). Yeni Ahid'te büyücü olup tövbe etmeyenler, putlara ve cinlere secde edenler, hırsızlık, zina, katillik yapanlar kınanmaktadırlar (Vahiy, 9/21, 21/8, 22/25; Galatyalılar, 5/20).

Hristiyanlık'taki cin inanışları Gnostisizm, Yahudilik, Greko-Romen, Maniheizm düşüncelerinin ve Yahudi apokaliptik ve apokrif geleneklerinin karışımından oluşmaktadır. M.Ö. I. Ve II. Yüzyıllarda meleklerle yaşayan insan kızlarının yasak ilişkileri sonucunda oluşan dev sınıfı oluştuğuna inanılmış olmakla beraber (Tekvin, 6/2-4; Le Livre d'Hénoch, Bâb 6-7) bunların kötü ruhlara dönüştüğu Yeni Ahid'te şeytanın ve onun emrindeki cinnî topluluklar olarak aktarılmıştır. Yeni Ahid'te cinler putperestlerin tanrıları olarak geçmektedir (Resullerin İşleri 17/18; I. Korintoslular'a Mektup, 10/20; Yuhanna'nın Vahyi, 9/20) ruhî ve bedenî hastalıkların sebebi olarak da görülmüşlerdir (Matta, 12/28; Luka, 11/20). Aynı zamanda insanın bedenine girerek hastalık yapmakta olup Tanrı'nın adı ile bedenden çıkarılabilmektedirler (Matta 7/22). (şahin, 1992: 7). "Daimon" kelimesi düşmüş melekleri ifade etmekte ve anlatmaktadır (Burton ve Grandy, 2005: 160).

İlk kilise inanışlarında cadıların ve sihirbazcılarının yeri yoktur. İblis çağırarak yoluyla kişiyi delirtenler, büyücüye danışanlar, kehânetle uğraşanlara yönelik tövbe cezaları bulunmaktadır. Karolenj papazlarının cadılara inanmamalarının aksine saraydakiler, politik olaylar kehânet ve fallarla şekillenmektedir. Medyumlara, falcılara, kara sanatlarla uğraşanlara, iç organ okuyuculara verilen cezalar yalnızca saraydan atılmaktadır (Burton ve Grandy, 2005: 193-194).

Sonraları Yahudiler gibi Hristiyanlar da büyücülüğu Hristiyan olmayan kimselerin yürüttüğünü söylemeleriyle, XV-XVII. Yüzyıllar arasında engizisyon mahkemelerine çıkarılan Yahudiler, büyücülük ve cadılıkla suçlanarak cezalandırılıp öldürülmüşlerdir. Hristiyanlık'ta büyücülükten çok cadılıktan bahsedilmiş ve cadılık hakkında suçlamalar ve cezalar bulunmuştur. Cadılar hakkında inanılan ve söylenen çoğu özellik gerçek dışı ve aşırıdır. Bunlar arasında kan emme, süpürge de uğma, hortlaklık ve yamyamlık gelmektedir. Hristiyanlığın önemli yazarları ve din adamları, kilise papazları büyücülüğe putperestlik olarak bakmaktadırlar. Ancak büyü uygulamaları ve gelenekleri devam etmiştir. 1484

yılında Papa VIII. Innocent tarafından cadılığın inançsızlık olarak ilan edilmesiyle Almanya, İspanya, Fransa ve İngiltere gibi ülkelerde Engizisyon Mahkemelerince kullanılmıştır. Kurulan Engizisyon Mahkemeleri'nde "kara şeytan tapınması", "cadılar septi" deyimleri kullanılmıştır. Bunun sonucunda 200 yılda çok sayıda insan bu suçlamayla cezalandırılıp öldürülmüştür (Tanyu, 1992: 505-506).

1522 yılında, Protestanlığın kurucusu olan Luther, cadıları şeytanın metresi olarak aktarmıştır. Cadıları, fırtınalara sebep olan, insanları sakat bırakan, beşikteki bebekleri kaçıran, hayvanları süttten kesen, canlarının istediği taktirde insanları öküze veya ineğe çevirme gücü olan, halkı ahlâksızlığa sürükleyen, keçilere veya süpürgelere binen kişiler olarak anlatmıştır (Anadol, 1997: 57).

Cadı ölümleri devam etmiştir. Ortaçağ'da cin musallat olduğu düşünülen insanlara ve büyücülere aşırı davranmışlardır. Papa VIII. Innocent tarafından iki papaz, kitap yazmakla görevlendirilmiştir. Bu kitapta büyücüleri ve şeytanları yok etmek ve Hristiyanlık dinin bu hususlardan temizlemeye yönelik içerikler istenmiştir. Bunun üzerine şeytanı tanımlayan ve nasıl işkence edilmesi ve öldürülmesini anlatan kitap yazılmıştır. Yine aynı dönemde akıl hastaları önce Engizisyon Mahkemeleri'ne çıkarılmış ve diri olarak yakılmıştır. Ayrıca içinde şeytan olduğuna inanılan bir kişi veya büyücü olduğu düşünülen birisi elleri arkada bağlı halde suya atılmış, boğulursa masum olduğuna inanılarak gömülmüş, sudan çıkarak kurtulursa büyücü olduğuna karar verilerek diri olarak yakılmıştır. Ayrıca deli olduğu düşünülen insanlar karanlık mahzenlerde hapsedilmiş, duvarlara zincirle çakılmış, uçurumlardan atılmışlardır (Akt. Kalyoncu, 2010: 102). Papa Joann XII zamanı olan 1303 yılında bir mektup yazmıştır. Bu mektupta bazı düşmanlarının kendi ismine yapma bebekler yaptıklarını ve bunları vaftiz ederek şeytan çağırdıklarını, iğne ile deldiklerin ve bu yolla kendisini öldürmek istediklerini söylemiştir (Anadol, 1997: 25).

17. Yüzyılda, Amerika'da birkaç genç kızın bazı hareketleri sebebiyle şeytan tarafından ele geçirildiği (obsesyon) düşünülmüş, bu sebeple 31 kadın cadılık suçlamasıyla idam edilmiştir (Anadol, 1997: 57-58). Yine 17. yüzyılda Fransa'da birtakım rahibeler papazların kendilerini kandırmaları sonucu şeytan çıkarma ayinine götürüldüklerini, bu sebeple obsesyona maruz kaldıklarını söylemişlerdir. Ardından Urbain Grandier adındaki başrahip yakılmıştır (Anadol, 1997: 58).

Zamanla 16. yüzyıldan başlayan büyü kitapları, 18. yüzyıla kadar devam etmiştir. Bu kitaplar birisini öldürmeye, iblis çağırmaya yönelik ritüelleri içermektedir. Bu ritüellerin yanında Tanrı ve meleklerle yakarma da öğütlenmektedir. Kitapta değişik isimler, şekiller, ifadeler bulunmakla birlikte kitaptaki talimatları gerçekleştirmek zordur. Büyü ritüelini gerçekleştirmek amacıyla hazırlık yapılmaktadır. Hazırlık, oruç tutmayı, cinsel ilişkiden kaçınmak ve dua etmeyi içermektedir. Büyünü yapılacağı yer olarak mezarlık, karanlık yollar veya kilise seçilmektedir. Büyü için kılıç, değnek veya asa kullanılmış, kıyafet olarak ise çağırılan iblise göre beyaz veya siyah cüppe tercih edilmiştir. Törenler gece vakti uygulanmıştır. Son olarak ve en önemlisi ise çağırılan iblislerden korunma amacıyla yere büyü çember çizilmiş ve bu çemberin içinde durulmuştur. Büyülü sözcüklerle doğru bir biçimde çağırılan iblisin özünün de yakalanabileceğine inanılmıştır (Burton ve Grandy, 2005: 68-69).

3.3.İslamiyet

Kur'an-ı Kerim, büyücülüğü, putlara ve cinlere tapmayı kesin bir dille yasaklamıştır. Ancak Cahiliye Arapları döneminde, Hz. Peygamber zamanında, ruhlar alemine olan inanç, Allah, kabile ilahları ve cinlerden oluştuğuna inanılmıştır. Bunların arasındaki iletişimi ise sihirbazlar, kâhinler, deliler ve şâirler sağlamışlardır (Anadol, 1997: 36). Cahiliyye Arapları Hristiyanlar'ın ardından büyücülerin, falcıların, cinlerin peşine düşmüşlerdir. Tenha bölgelerde cinlere sığınmışlardır (Zeyrek, 1999: 113). Özel nesnelerle etraflarını çevreleyen cinleri kontrol altına alabileceklerine inanmışlardır. Aynı zamanda cinleri, Allah'ın kızları olduğuna inanmışlardır. Yüksek dağlar ve çöllerde yaşayan cinlerin yeryüzünde dağılmış vaziyette insan gibi özel bir cinse sahip olduklarına inanılmıştır. Bunun yanında her kabilenin bir cini, putu veya kayası bulunmuş, cinlere saygı gösterilip ibadet edilmesi gereken varlıklar olarak davranmışlardır (Ateş, 2003: 22). Kur'an'dan önce cinleri, yeryüzündeki ilahlar olarak gören kimseler olmuştur. Bu cinlerin denizler, dağlar, çöller ve mezarlıklar gibi bölgelerde yaşadığına inanmışlardır (Baydar, 1999: 71).

Arap toplumu büyü alanındaki fal, muska, tütsü ve tılsım gibi kavramlarda İran, Suriye, Yahudi, Yunan ve Keldâni toplumlarından etkilenmişlerdir (Pakalın, 1993: 251). Büyüyü çeşitli şekillerde kullanmışlardır. Bunlar arasında: dikili taşlar, yıldız okumaları, içerisine sayı-harf yazmak suretiyle küçük kareler çizmek, fal okları atmak mevcut olmuştur. Anadolu topraklarında İslam tarafından yasaklanmasına karşılık büyü uygulamaları devam etmiştir. En sık başvurulanan büyü çeşitleri gönül işlerine bağlıdır. Sevgilileri birbirinden soğutmak, erkeklerin cinsel güçlerini bağlamak, sevgililerin arasında muhabbet sağlamak amacıyla yapılan büyüler bunların arasındadır. Sevgi büyülerinden ayrı olarak; hırsız yakalamak, kaçan birisinin geri gelmesini sağlamak, bir insanın dilini bağlamak, çocuk sahibi olmak, birilerine cin musallat etmek, düşmana hastalık veya ölüm vermek uygulanan diğer büyülerin arasında sayılabilmektedir (Korkmaz, 2006: 147). Cahiliye Devri zamanında beladan ve kötülüklerden korunmak amacıyla muska-tılsım taşımak yaygın olarak kullanılmıştır. Bunun yanında Doğu Türkistan bölgesinde, XIV. Yüzyıldan kalma, Manihesit ve Budist Türkler'den kalmış çeşitli dinî formüller yazılmış olan tahtalar, kazıklar, ağaç kabukları, levhalar ortaya çıkmıştır (Anadol, 1997: 70).

Kur'an-ı Kerim'de, büyüyle alakalı Harut ve Marut adlı iki meleğin insanlara kendilerini uyarmadıkça karı-koca aralarını açacak şeyleri öğretmediklerine dair ayetler mevcuttur. Bunun yanında büyücülerin asla kazanamayacakları da belirtilmektedir (Bakara, 102; Yunus, 10/77). Kur'an-ı Kerim'de sihir ve büyünü farklı olması ve sihrin aslında bir gözbağcılık olmasına yönelik: “Büyücüler: “Ey Musa! Marifetini ya sen ortaya koy veya biz koyalım.” Musa: “Siz koyun.” Sihirbazlar merifetlerini ortaya koyunca insanların gözlerini büyülediler ve onları ürküttüler, büyük bir sihir yaptılar.” (Â'râf, 7/116 ve Tâhâ, 20/69) buyrulmuştur. Başka bir ayette sihrin göz yanıltmasına yönelik olarak: “Bir de ne görsün; onların ip ve sopaları büyülerinden dolayı, hakikaten koşuyor gibi görünüyor.” (Tâhâ, 20/66), “O zulmedenler, şu yolda bir fısıldaşmaya iyice koyulaştırdılar: Bu adam sizin gibi bir insandan başkası değil. Gözünüz baka baka büyüye mi gidiyorsunuz!” (Enbiyâ, 21/3) buyrulmuştur.

Peygamberler çoğu zaman büyücülükle suçlanmıştır ve pek çok ayette bundan bahsedilmektedir:

“İçlerinden birine, ‘İnsanları uyar ve inananlara, Rableri katında yüksek makamlar olduğunu müjdele’ diye vahyetmemiz, insanların tuhafına mı gitti ki kafirler: ‘Bu apaçık bir büyücüdür’ dediler?” (Yunus, 10/2).

“Aralarına bir uyarıcının gelmesine şaşırmışlardı. İnkarcılar: ‘Bu, pek yalancı bir sihirbazdır; tanrıları tek bir tanrı mı yaptı? Doğrusu bu tuhaf bir şeydir.’ demişlerdi.” (Sâd, 38/4-5; İsrâ, 17/47).

“Onlara: ‘Allah’tan başka tanrı yoktur.’ Denildiği zaman şüphesiz büyüklenirler. ‘Deli bir şair yüzünden tanrılarımızı mı bırakalım?’ derlerdi.” (Sâffât, 37/35-36).

“Gizli toplantılarında zalimlerin: ‘Siz sadece büyülenmiş bir adama uyuyorsunuz’ dediklerini Biz çok iyi biliriz.” (İsrâ, 17/47).

Kur’an- Kerim’de Firavun zamanında Hz. Musa’nın elini parlak olarak göstermesi karşısında Hz. Musa’yı büyücü olarak itham etmesinden de bahsetmektedir (Şuarâ, 26/34-49).

Kur’an’da, gelecek bilgisinin göklerde korunduğu ve şeytanların gelecek hakkında haber alamayacakları bildirilmiştir:

“Doğrusu onlar vahyi dinlemekten uzak tutulmuşlardır.” (Şuarâ, 26/212).

“Fakat kulak hırsızlığı yapan olursa, parlak bir ateş onu kovalar.” (Hicr, 15/18).

“Onlar ne kadar çırpınsalar da yüce konseyi dinleyemezler. Ve her taraftan atışa tutulurlar; kovulurlar. Ve onlar için yakalarını bırakmayan bir azap vardır. Yüce heyetten bir söz çalıp çarpan olabilirse de onun peşinden hemen delici, bir alev takılır.”

Cinler yardımıyla kehânette bulunan kâhinlere karşılık cinlerin geleceği bilemediklerine dair ayetler de mevcuttur: “Doğrusu biz göğü yokladık; onu sert bekçiler ve alevlerle dolu bulduk. Doğrusu biz, göğün dinleyebileceğimiz bir yerinde otururduk; ama şimdi kim dinleyecek olsa, kendisini gözleyen bir ateş buluyor.” (Cin, 72/8-9), “And olsun ki, yakın göğü kandillerle donattık, onlarla şeytanların taşlanması sağladık ve şeytanlara çılgın alev azabını hazırladık.” (Mülk, 67/5). Göğün şeytanlardan korunduğuna dair, Sâffât, 37/6-9; Hicr, 15/17 ayetlerinde de geçmektedir.

İslamiyet inancına göre, cinler dumansız ateşten yaratılma (Rahman/15), gözle görülmez ruhsal varlıklardır. İnsan veya melek değillerdir. Cinler de özgür irade sahibidirler bu sebeple iyi-kötü ayrımı ve seçimi yapabilmektedirler, çoğalmaktadırlar (Burton ve Grandy, 2005: 179). Cinlerin insanlar gibi çoğaldıklarını, soy sahibi oldukları Kehf Sûresi 50. Ayeti’nde geçmektedir. Bunun yanında cinlerin de akıl sahibi varlıklar oldukları şu ayette geçmektedir: “De ki bana şu hakikat vahy olunmuştur: Birtakım cinler (sabah namazında Kur’an okuduğumu) işittiler de (kavimlerine döndükleri zaman) dediler ki biz çok hoş bir Kur’an dinledik. Hidayete erdiriyordu. Biz de ona iman ettik. Bundan böyle Rabbimize asla hiç kimseyi ortak koşmayacağız.” (Cin Sûresi, 1/2). Bunun yanında Kur’an-ı Kerim’de

cin, can ve cinnet kelimeleri 31 defa geçmektedir (Zeyrek, 1999: 16). Cinlerin görülmemelerine yönelik ise: “Şeytan ve kabilesi sizi kendilerini göremeyeceğiniz yerlerden görürler.” (Araf/27) buyrulmuştur.

Cinler, çöller, mezarlıklar ve harabe yerlerde yaşamaktadırlar. Bunun yanında süprüntüleri veya çöpleri karıştırmaktadırlar. Aynı zamanda cinlerin Hz. Muhammed’e halkın dışkılamadan sonra temizlik amacıyla kömür, tezek veya kemik kullanmamaları konusunda uyarmasını isterler. Çünkü bu malzemeleri kullanmaktadırlar.

Pek çok dini inançta olduğu gibi İslamiyet’te de kötü cinler hastalığın kaynağı olarak görülmüştür. İnsanda görülen ağrılar veya ateşlerin kaynağı cinler kabul edilmiştir. Aynı zamanda akıl hastalıklarının cinleri beden işgallerinin sonucu olduğu düşünülmüştür. Cinlerden korunmak için ise muska kullanılmıştır (Burton ve Grandy, 2005: 179). Cinler çeşitli kılıklara girebilmektedir. En yaygını yılan olmasına karşılık, akrep, köpek, kedi, eşek veya insan kılığına da girebilmektedirler (Burton ve Grandy, 2005: 180).

3.3.1.İslamiyet’te Büyü İçin Kullanılan Yöntemler

Büyüler, kafir cinler aracılığı ile yapılmaktadır (Kalyoncu, 2010: 34). Büyünün yapılması için kısaca dört unsur gerekmektedir: Büyü yapanın cinlerle işbirliği yapması; işbirliği yaptığı cinlerin kâfir olması; kullanılan metinlerin kutsal olana hakaret içermesi; kâfir cinlerin insan nesline düşmanlığını tatmin etmesine yönelik olmasıdır (Kalyoncu, 2010: 36).

Büyü yapılırken kullanılan diğer yöntemlerden birisi ise büyü yapılacak veya yaptırılacak kişiden alınan malzemelerdir. Bunlar arasında kişinin elbise parçaları, idrarı, tırnakları, saçı, âdet kanı gelmektedir. Bunun yanında misk, gül suyu, karanfil tozu, böğürtlen kökü, üzerlik tohumu gibi çeşitli bitkiler de kullanılmaktadır. Büyü çeşidine göre değişen diğer büyü malzemeleri arasında ise horoz kanı, sabun, balmumu, domuz yağı, ölü toprağı, yumurta, kilit, at nalı, keten, pamuk, sığa dili, iğne, ölü kefen bezi gibi pek çok çeşitte malzeme kullanılmaktadır. Bu malzemeler yine yapılacak büyü etkisine, çeşidine göre belirli yerlere konmakta veya uygulamalardan geçmektedir. Bazı malzemeler kapı eşiğı, yatak odası, banyo, mezar, kuyu, yorgan, yastık, toprak altı, mutfak gibi yerlerde saklanırken bazıları, yapılacak veya yaptıran kişinin elbise astarı, boynu, koltuk altı gibi yerlerde saklanmaktadır (Kalyoncu, 2010: 42).

Kâfir kimselerin Kur’an ayetlerini kullanarak yaptıkları büyü yöntemleri bulunmaktadır. Bu yöntemler insanlara şifa vermek amaçlı kullanılsa da istismar edilerek büyü amaçlı da kullanılabilir. Bu uygulamaların çeşitleri bulunmaktadır:

3.3.1.1.Vefk: “Uygun gelmek, denk düşmek” anlamına gelen vefk kelimesi eski tarihlerden beri olaylara, kişilere, maddelere etki etmek amacıyla kullanılmıştır. Bu yapılırken belirli rakamlar, kareler, şekiller, harfler kullanılmıştır. İslamiyet’te vefk hakkındaki ilk kitap Cabir İbn Hayâm tarafından yazılmıştır. İslam mezheplerinde olan

Hurufî, Bâtîni ve İsmail-i mezheplerince harfler, vefk ve sayılar kutsal kabul edilmiştir (Kalyoncu, 2010: 41). İçinde pek çok kareyi barındıran büyük kare şeklinden meydana gelmektedir. Küçük karelerin içerisine harfler veya sayılar yazılmaktadır. Bu sayılar aynı toplamı vermekle birlikte, harfler ise aynı anlamı taşımaktadırlar. Vefk yazmanın çeşitli yöntemleri ve anlamları bulunmaktadır. İyilik, hayır için çift sayılar ya da bunlara denk olan harfler kare biçiminin dört köşesindeki küçük kareler yazılmaktadır. Kötü amaçlı yazılan vefklerin şekli ise haç şeklinde olmaktadır. Vefkin yapılış şekli, yazılış biçimi, yazıldığı nesne niyete ve amaca göre değişkenlik göstermektedir (Anadol, 1997: 73). Vefkin içine “cetvel” diye adlandırılan çok köşeli veya şekiller işaretler yazılmaktadır. Bunlar Allah’ın, şeytanın, meleklerin, yıldızların, günlerin isimleri; Arapça harfler veya rakamlar, Kur’an’dan bazı sûreler kullanılmaktadır (Anadol, 1997: 77-78). (Bkz. Görsel 33).

Görsel 33: Gideni Geri Getirmek için yazılmış vefk.

س٢	م٣	ع٩	س٢
و٣	سج	صح	بالا
لا٩	ان	هبا	م٣و٣
س٢	ع٩	م٣	س٢

3.3.1.2.Bedûh: Büyü yapmak için kullanılan çeşitli şekiller tılsımlar ve muskalar kullanılmaktadır. Kullanılan tılsım kelimesinden birine bedûh denmektedir. Bedûh, yukarıdan aşağıya üç, soldan sağa üç sıralı kare şeklindedir. Bedûh kelimesi, yüzüklere, madeni levhalara veya mücevherlere yazılarak taşınabilmektedir. Bunun yanında koruma amaçlı kitapların girişlerine de yazılabilmektedir (Anadol, 1997: 72).

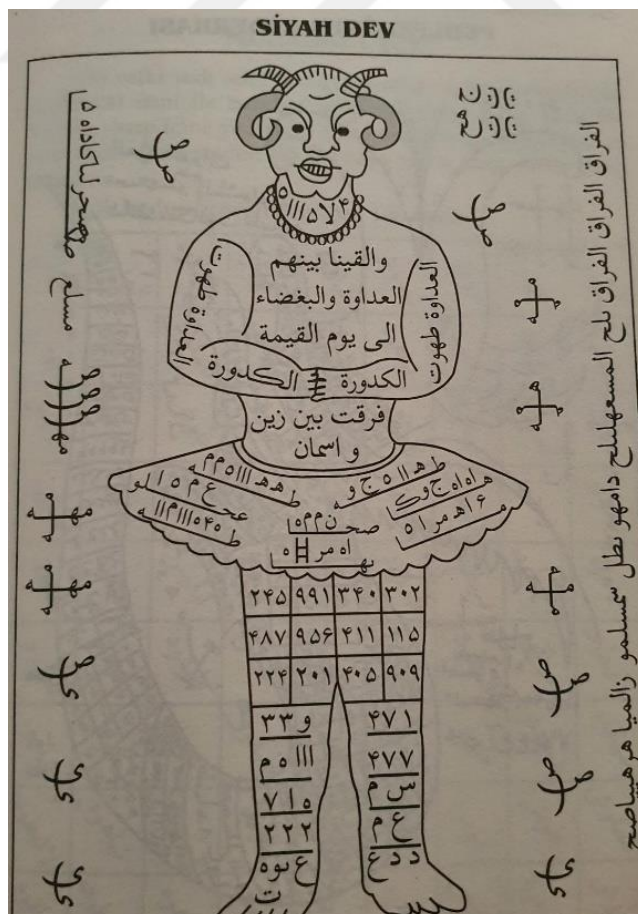
3.3.1.3.Ebced: Ebced, yirmisekiz harflik alfabenin sayısal değerler katma yöntemidir. Ebced hesabı daha sonralarda ismin sayısal karşılığı bulunarak kehânetler için kullanılmıştır. Sayısal değerlerle gizem katılan bu uygulama sayesinde ebced sistemiyle yapılan cefrlar, muska, tılsım ve büyücülük uygulamaları çeşitlenmiştir (Baydar, 1999: 68). (Bkz. Görsel 34).

Görsel 34: Ebced Hesabı Tablosu.

ی Ye	ط Ti	ح Ha	ز Ze	و Vav	ه He	د Dal	ج Cim	ب Be	ا Elif
۱۰ 10	۹ 9	۸ 8	۷ 7	۶ 6	۵ 5	۴ 4	۳ 3	۲ 2	۱ 1
ر Ra	ق Kaf	ص Sad	ف Fe	ع Ayın	س Sin	ن Nun	م Mim	ل Lâm	ك Kef
۲۰۰ 200	۱۰۰ 100	۹۰ 90	۸۰ 80	۷۰ 70	۶۰ 60	۵۰ 50	۴۰ 40	۳۰ 30	۲۰ 20
		غ Ğayın	ظ Zı	ض Dad	ذ Zel	خ Hı	ث Se	ت Te	ش Şın
		۱۰۰۰ 1000	۹۰۰ 900	۸۰۰ 800	۷۰۰ 700	۶۰۰ 600	۵۰۰ 500	۴۰۰ 400	۳۰۰ 300

Bunların dışında çeşitli sebepler için uygulanan şifreli tılsım örnekleri:

Görsel 35: Aşk ve muhabbet için yapılan tılsım.

[illegible]

BÖLÜM 4

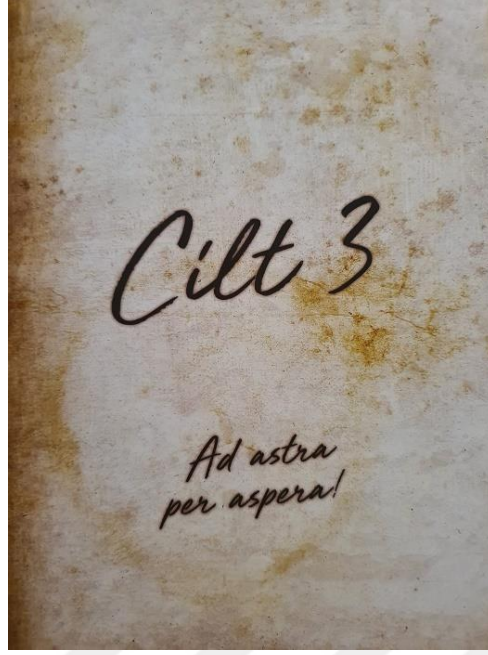
“ESRARENGİZ KASABA GÜNLÜK 3”

Esrarengiz Kasaba, orijinal ismi “Gravity Falls” olan Amerikan yapımı animasyon dizisidir. Yaratıcısı Alex Hirsch olan çizgi dizi, Türkiye’de 3 Kasım 2013’te Disney Channel’da yayınlanmaya başlayıp, 2 sezon, 40 bölüm sonra 15 Mayıs 2016’da final yapmıştır.

Hikâye, Dipper ve Mabel Pines adındaki 12 yaşlarında İki ikiz kardeşin aileleri tarafından yaz tatilini geçirmeleri üzere babalarının kardeşi olan Harika Amca Stan’in yanına, Esrarengiz Kasaba Oregon’a gitmeleriyle başlamaktadır. Dipper, kaldıkları ve Harika Amca Stan’in hediyelik eşya sattığı Gizemli Kulübe’ye tabela asarken Esrarengiz Kasaba hakkında gizem ve gariplik dolu bilgilere sahip 30 senelik günlük bulmaktadır. Dipper ve Mabel’in çeşitli gizemler, olaylar ve yaratıklarla olan maceraları böylelikle başlamış olur. Harika Amca Stan her şeyi bilmektedir ancak çocukları korumak adına günlüğü ve bilgileri yalanlar. Ancak en sonunda Harika Amca Stan’in en başından beri 30 sene önce kazara ikiz kardeşini yolladığı portaldan kurtarmaya çalıştığı anlaşılır. Son bölümlere doğru portal makinesini tekrardan çalıştırmayı başarır ve kardeşini dünyaya geri getirir.

Harika Amca Stan’in ikiz kardeşi olan Stanford Pines, yüksek IQ sahibi, diğer insanlardan farklı ve altı parmaklı, günlüklerin yazarıdır. Okulda notları hep yüksek olmuş, sosyal hayatı olmayan, diğer insanlar tarafından dışlanan biridir. Kendini “tuhaf” olarak tanımlayan Pines’in en büyük isteği Esrarengiz Kasaba’daki paranormal olayları çözüp ünlü bir bilim insanı olmaktır. Böylelikle Esrarengiz Kasaba’da olan biten gariplikleri ve gizemleri günlüklerine not etmektedir. Bu kadar ilgilenmesinin sebebi altı parmaklı olduğu için doğaüstü kitaplar okuyarak kendi gibi “ucubeleri” bulmaya çalışmasıdır. İnceleyeceğimiz günlük Stanford Pines tarafından yazılmış, Esrarengiz Kasaba’daki tüm gizemleri ve tuhaflikları açığa çıkarmaktadır. Ancak sadece 3. Günlük basılmıştır. Diğer günlükler Esrarengiz Kasaba’nın çeşitli yerlerine, kimsenin bulamayacağı yerlere gömülmüş veya atılmıştır. İşte günlükte anlatılanlar:

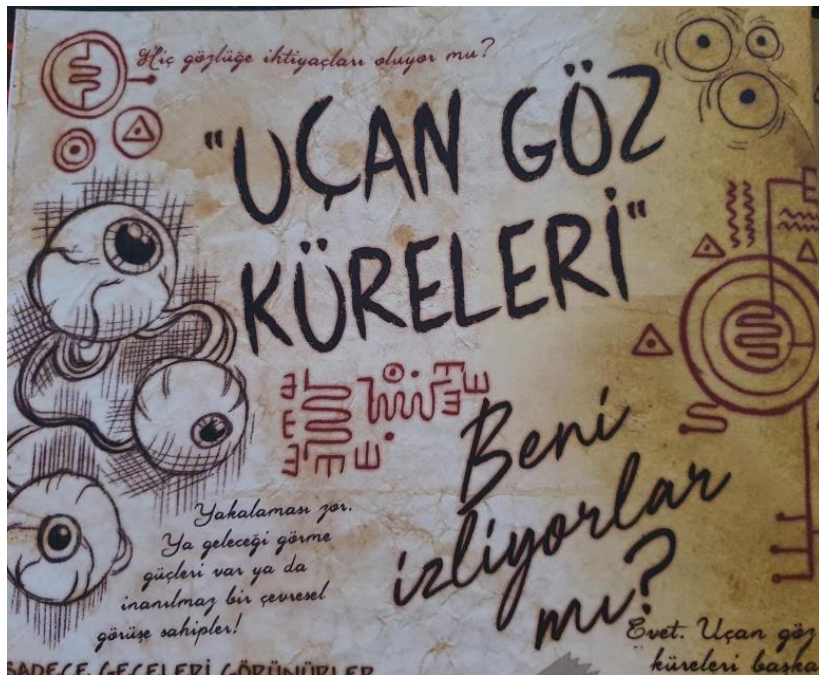
Fotoğraf 1

Fotoğraf 1: Günlüğün ilk sayfası “Ad astra per aspera” yazısıyla başlıyor. Geçmiş tarihte kitapların girişlerine korumak amacıyla büyümlü sözler yazılmıştır. Bu cümle de bizlere büyümlü söz anımsatmaktadır.

Esrarengiz Kasaba’daki paranormal olayları çözmeye çalışan yazarımız, “Garipliğin Büyük Birleşik Teorisi” olarak adlandırmakta ve bunu keşfetmeye çalışmaktadır. Teoriyi çözdüğünde Einstein, Tesla veya Newton gibi ünlü bir bilim insanı olacağına inanmaktadır.

Fotoğraf 2

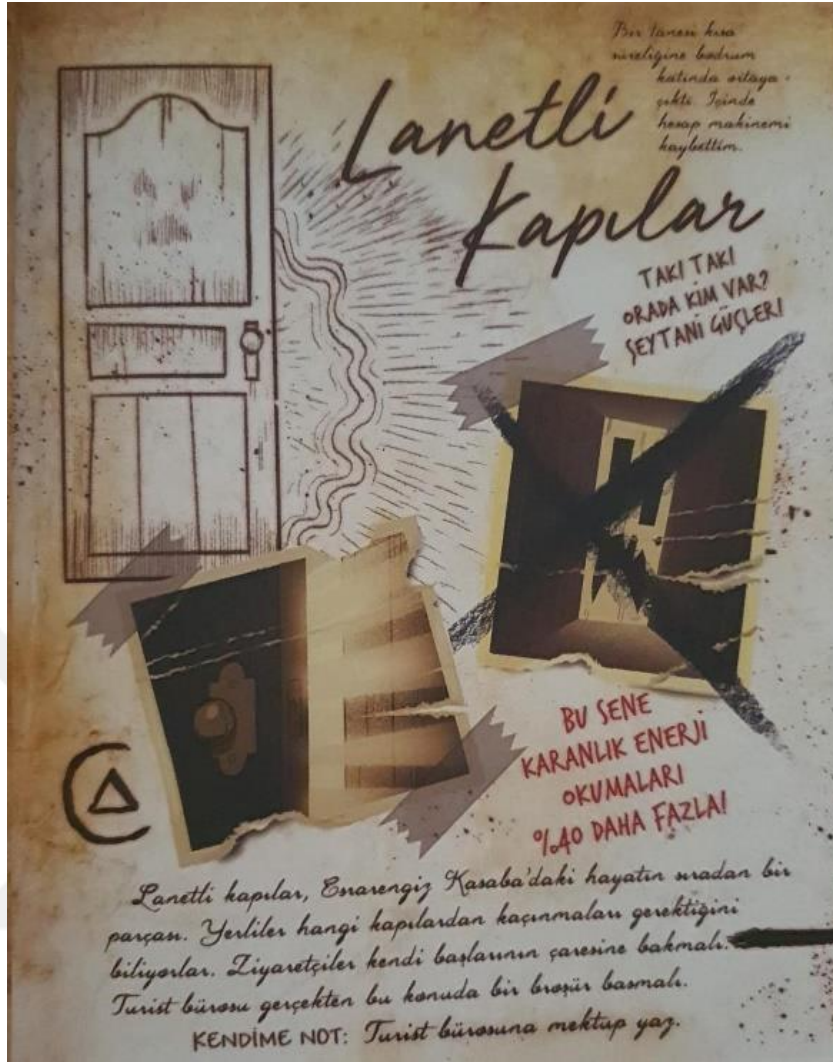
Fotoğraf 2: Karşımıza çıkan ilk yaratık “Uçan Göz Küreleri”dir. Günlüğün tamamında farklı farklı yaratıklar, bunlarla başa çıkma yöntemleri ve özellikleri anlatılmaktadır. Bunun yanında sayfaların neredeyse hepsinde farklı şekillerde tılsım benzeyen şekiller ve yazılar görmek mümkündür. Göreceğimiz çoğu şekil göz veya üçgen şeklindedir. Bu şekiller bizlere Mason örgütlerini anımsatmaktadır. İlk yaratığın da Masonik simge olan “Göz” ile başlaması da dikkat çekicidir.

Fotoğraf 3

Fotoğraf 3: Sonraki yaratıklar arasında yer cücesi karşımıza çıkmaktadır. Slav ve Güney Afrika gibi toplumlarda ölü ruhlarının çeşitli şekillere girebildiklerine inanılmıştır. Bu şekillerin biri de cüce şeklindedir. Buradaki başka bir ayrıntı cücenin sol tarafından kırmızı yuvarlak şeklinde olan Mason sembolüdür.

Fotoğraf 4

Fotoğraf 4: Karanlık enerji okumalarının arttığını belirten yazarımız, başka yere ışınlanmayı sağlayan “Lanetli Kapılar”ın ifade ettiği için büyü okumalarının arttığını anlamaktayız. Diğer tarafta “şeytani güçler”in olduğunu belirtmesi, büyü okumalarıyla iblislerin dünyasıyla iletişime geçme yolu olduğunu göstermektedir.

Yazar sonrasında ilk defa “İlham Perisi”nden bahsetmektedir. Bir gün ormanda uyurken farklı bir deneyimle kendisiyle iletişime geçen bir varlıktan bahsetmektedir. Varlığı üstün boyutta ve garip olarak tanımlayarak, ilahi olarak ifade etmektedir. İlham Perisi, sahip olduğu içgörüyle rüya evreninde çalışmalarına yardımcı olmaktadır. Buradan bu varlığın yıllardan beridir inanılan, korunan veya tapılan cin veya şeytan olabileceği aklımıza gelmektedir.

Fotoğraf 5

Fotoğraf 6

Fotoğraf 5 ve 6: Çeşitli şekillerde ve özellikteki bu yaratıklar farklı şekillere girebilen ve farklı özelliklere sahip olan cin tariflerine benzemektedirler. Çeşitli inanışlara göre iblisler, tilki, yılan, köpek sürüsü, kertenkele, yabani hayvan, timsal, maymun, kuş, hortlak gibi hayvan şekillerine de girebilmektedirler. Mezopotamya inanışlarına göre ise iblisler karanlık ve ışıksız varlıklardır. İblislerin saldırıları sonucu ölümcül hastalıklar ve delilikle sonuçlanan psikolojik rahatsızlıklar ortaya çıkmaktadır. Kötü ifritlerden koruyan iyi ifritler de mevcuttur. Bunların heykelleri büyüsel ayinlerde kullanılmaktadır. Özellikle Asur-Babil zamanlarında insan yüzlü, aslan kanatlı, boğa bedenli cinler, insan bedenli kanatlı şeytanlar gibi farklı tasvirlerde şeytanlara inanılmış ve heykelleri büyülerde kullanılmıştır. Bunun yanında fotoğraf 5'teki peri tasviri Mısır, Geldani ve Druidler gibi pek çok kültürdeki peri tasvirlerine benzemektedir. Özellikle Druidler'in inancına göre periler 30 cm boyunda kanatlı, hızlı hareket eden ve doğaüstü güçlere sahip varlıklardır. Pek çok inançta periler iyi veya kötü olarak insanlara etki edebilmektedirler. Burada çocuklara perilerin komik durumda gösterilerek öğretilmektedir.

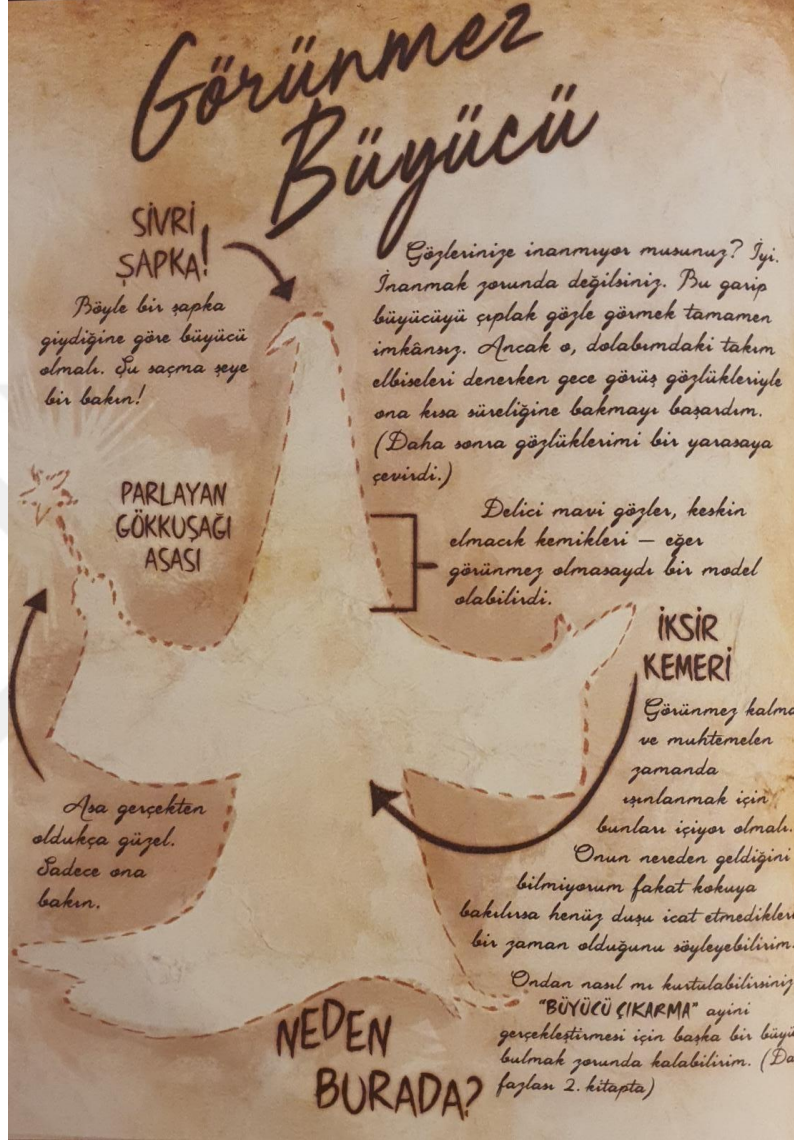
Fotoğraf 7

Fotoğraf 7: Herkesin şirin bulduğu tek boynuzlu mitolojik at burada garipleştirilerek tasvir edilmiş. Bu görselde asıl dikkat çeken at nalı ve dört yapraklı yonca gibi şans nesnelerini çocuklara öğretilmesidir. Germen ve Anglosakson halklarının şans tılsımı olarak at nalı ve dört yapraklı yonca kullanması, günlükteki olayların hayal ürünü olmadığını göstermektedir. At nalı şeklindeki nazarlıklar bazı zamanlarda ifrit tedavileri için

kullanılmıştır. Büyüsel nesnelerin yanında “şans” gibi kavramları da şirin bir şekilde çocuklara benimsetilmektedir.

Fotoğraf 8

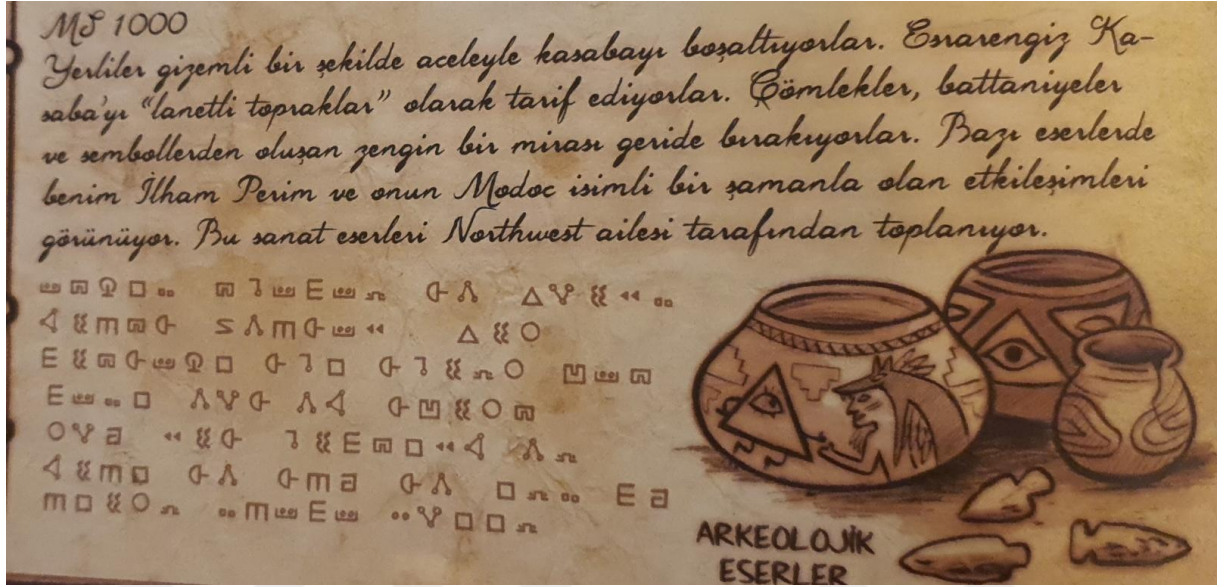

Fotoğraf 8: Fotoğraf 8’de büyücu tasviri yapılmakta ve büyüçülerin nelere sahip oldukları ve nasıl göründüklerini öğretmektedir. Tarih boyunca her kültürde büyüçüler normal insanlardan farklı görünmüşlerdir. Gerek giyimleri gerek davranışları onları diğer insanlardan ayırmıştır. Ocibua adındaki Kızılderili kabilesinde biçimsiz veya çirkin olarak nitelendirilebilecek, sefil yaşamli kişiler büyücu olarak görülmüşlerdir.

Büyüçüler doğaüstü varlıklarla iletişim kurabildikleri için insanların yapamadığı birtakım doğaüstü yeteneklere sahip olabilmışlerdir. Bu görselde büyüçünün belirli bir giyiminin olmasının yanında belinde büyülu iksirleri bulunmaktadır ve bu iksirleri ışınlanmak için kullanmaktadır. Büyücu görünmez olabilmektedir, bu da doğaüstü bir yetenektir. Bunun

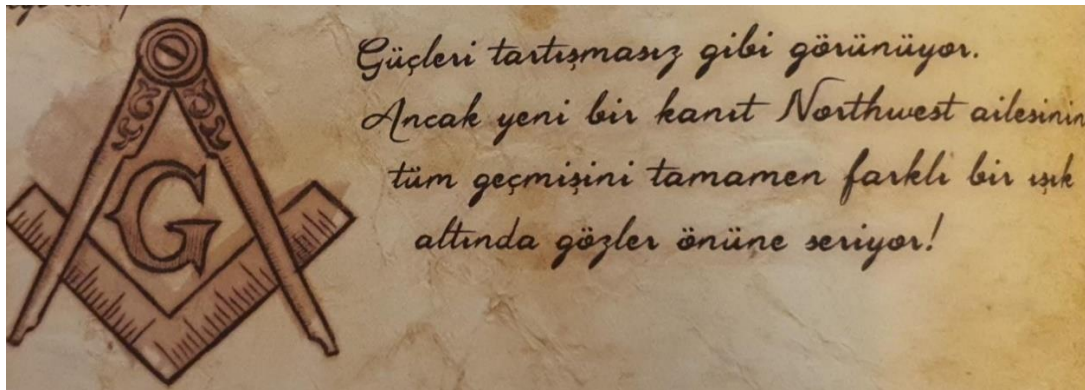
yanında yazarımız Stanford'ın onu görebilmesi için taktığı özel gözlükleri yarasaya çevirmiştir. Tümünü topladığımızda büyücünü gerçekten doğüstü yeteneklere sahip olduğu öğretilmektedir. Bir büyücünden kurtulabilmek için "Büyücü Çıkama Ayini" gerçekleştirmesi gerekmektedir. Tıpkı bir şeytanın insan bedeninden çıkarmak için ayinlerin yapılması gibi. Burada yine büyü ve büyücü ile alakalı özellikler gerçeğe oldukça yakın bir şekilde öğretilmiştir.

Fotoğraf 9

Fotoğraf 9: Esrarengiz Kasaba'nın tarihinden bahsedildiği bu bölümde yıllar öncesine ait bazı tarihi eserlerin üzerinde Şaman ve yazarımız Stanfor'dun İlham Perisi'nin çizimi görülmektedir. Şamanlar, ruhlar, şeytanlar, cinler gibi doğüstü varlıklar ile insanlar arasında iletişim kurma yeteneklerine sahiptirler. Bundan hareketle, Stanford'un İlham Perisi'nin kendisine musallat olmuş bir şeytan olduğu görüşü daha da netleşmektedir. Arkeolojik eserlerin yanındaki kendi alfabesi olan bir yazı yer almaktadır. Bu yazı ilerideki sayfalarda fark edeceğimiz İlham Perisi'ni dilinde yazılmış cümlelerdir.

Fotoğraf 10

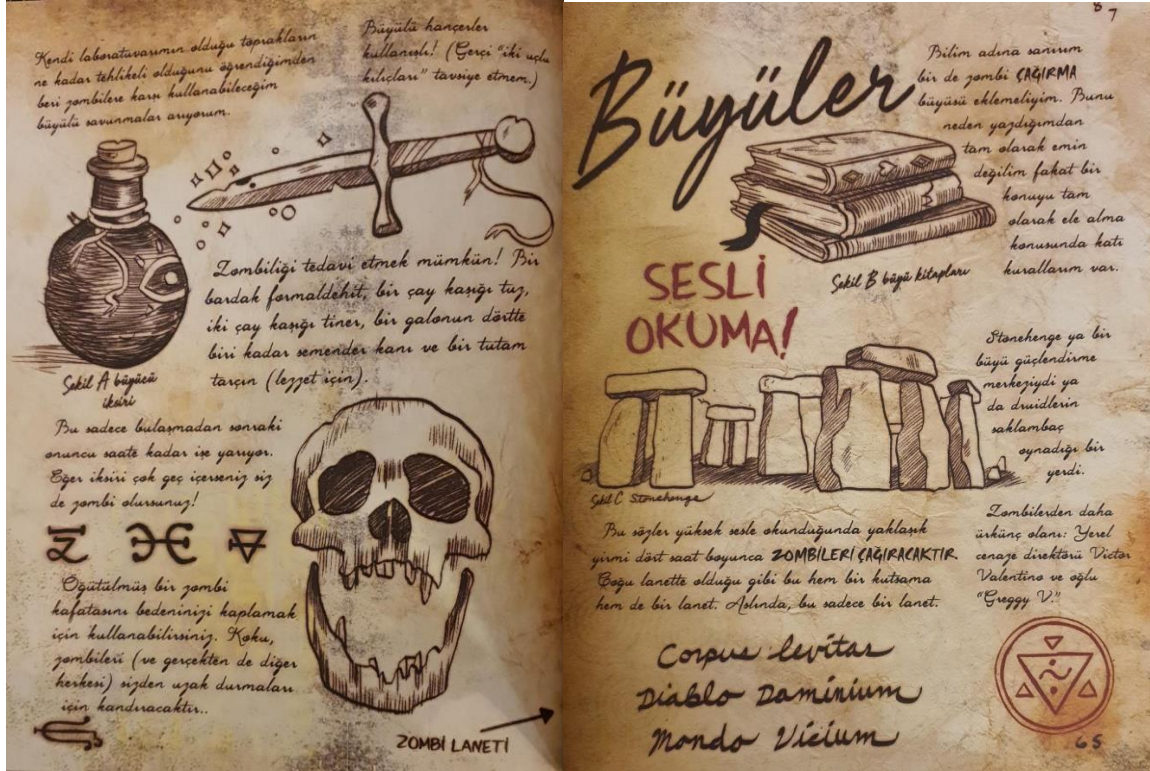

Görsel 39: Mason Sembolü.

Fotoğraf 10: Günlükte, kasabanın sahibi sayılan, çok güçlü Northwest ailesinden söz edilmektedir. Aile maddi olarak çok güçlü aynı zamanda çok gizemlidir. Kasabadaki en büyük emlak piyasasına, aynı zamanda hava ve kara taşımacılığına sahiptirler. Bir önceki görselde Northwest ailesini İlham Peri'sini yer aldığı sanat eserlerini topladığından da bahsetmektedir. Bu gizemli ve güçlü ailenin sembolü tesadüf denemeyecek biçimde mason sembolüyle aynıdır (Bkz. Görsel 35). Güçlerinin tartışmasız olarak ifade etmesi Mason tarikatının gücünü sembolize etmektedir.

Fotoğraf 11

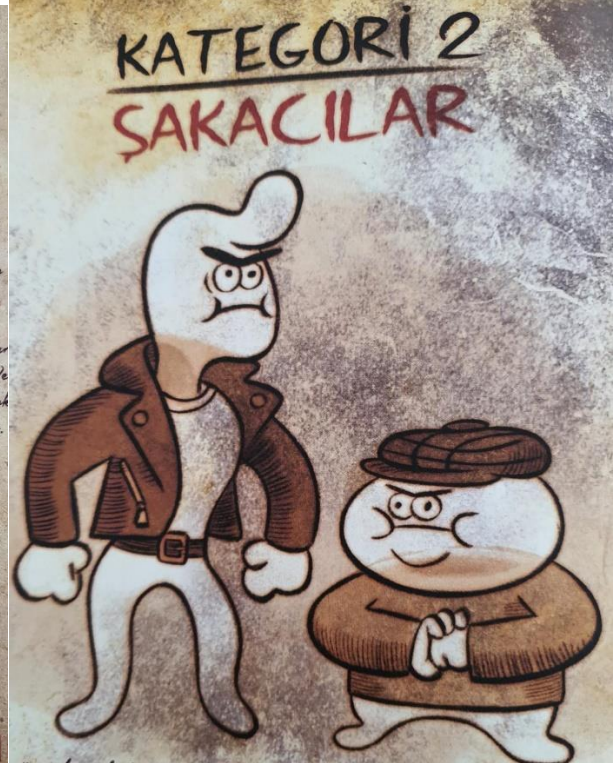
Fotoğraf 11: Bu sayfada açıkça “Büyüler” başlığı altında büyüyle alakalı ne varsa gösterilmiştir. Zombilere karşı kullanması tavsiye edilen materyaller gerçek hayatta büyüde kullanılan malzemelerdir. Kesici alet, kan dahil çeşitli malzemelerle hazırlanan iyileştirici içecekler, kafatasları, büyülu sözlerin ve şifrelerin yer aldığı büyülu kitaplar, belirli kalıplarla söylenen çağırma ritüelleri içeren sözler... Bunların hepsi gerçek hayatta bir zombi için değil belki ama insanlara musallat olmuş bir şeytanı kovmak veya büyücülerin insanlara kötülük yapmak için kullandıkları büyü yöntemleridir. Sayfanın sağ alt köşesinde âşina olduğumuz başka bir şifreli tılsım çizilmiştir. Avrupa’daki Mason örgütlerinden olan Druidler’in kutsal olarak gördükleri mekan Stone Henge’in de büyüsel bir mekan olduğu belirtilmektedir.

Fotoğraf 12

Fotoğraf 12: Büyülerin devamı olarak doğaüstü, büyüsel özelliklere sahip nesneleri göstermektedir. Daha önceden görünmez büyücünün üzerinde gördüğümüz görünmez yapan pelerin, büyücü ikonu haline gelmiş küre çizilmiştir. Ancak küre burada kafa şeklinde göstererek daha çocuksu yapılmıştır. Kafa, kâhinlerin kullandığı küreye benzetilmekle kalmamış, geleceği söyleme özelliği de eklenerek büyüsel anlam tamamlanmıştır. Zihni kontrol eden kravata hükümeti temsil eden siyah takım elbiseli adamların el koyması, hükümetin veya tarikatların zihin kontrol konusunda büyüsel araçlara başvurdukları mesajını vermektedir.

Fotoğraf 13

Fotoğraf 13: Yazar daha sonra ormanın en uzak kısmında terk edilmiş bir kulübede kalmak ister, sahibi onu ruhunu kaybetmemesi için gece yarısından önce yatak odasına kapanması konusunda uyarır. Geceye doğru Stanford hayaletler görmeye başlamaktadır. Hayaletle iletişim kurmak için daire içinde seans yapması şeytanlarla iletişime geçmek için yapılan büyüsel ritüellere benzemektedir. İleri sayfalarda farklı özellik ve şekillerde on çeşit hayalet olması aslında çeşitli şeytanları simgelemektedir.

Tarihte çeşitli inançlarda pek çok çeşitte, iyi ve kötü ifritler bulunmaktadır. Kötü olanları birtakım ayinlerle çağırılmakta veya gönderilmektedir. Tapınaklarda şeytan kovma yöntemleri gizli bilgi olarak öğretilmiştir. Şeytanlardan, hastalıklardan korunmak, cinsel gücü arttırmak, düşmanı yenmek, ölü ruhlarla danışmak, tapınak onarımı, bağ verimsizliği, çekirge istilası gibi pek çok sebeple büyüye başvurulmuştur. Onlar da تنها bölgelerde yaşarlar ve insanlara musallat olmaktadır. Asya inançlarında cinlerin insan kılığında diğer insanları kandırdıklarına inanmışlardır. Günlükteki hayaletler arasında farklı özelliklerde, insan görünümlü hayaletler bulunmaktadır. Aynı zamanda cinlerin geceleri insanlar arasında, gökte veya cehenneme gidenleri cezalandırmak üzere başka alemden yaşadıkları düşünülmüştür. Aynı şey günlükteki hayaletler için de geçerlidir.

Stanford'un hayaletlerle mücadelesinden sonra uyuduğunda kâbus görmesi ve kâbusunda başka bir hayalet tarafından rahatsız edilmesi bir insana musallat olan şeytanla aynı senaryoyu paylaşmaktadır.

Sonraki sayfalarda İlham Perisiyle konuşan yazarımız, perisini kendisine ettiği etkiyi kutsal bir müdahale olarak tanımlamaktadır. İlham perisiyle rüyasında iletişime geçtikten sonra enerjik ve yenilenmiş olarak kalktığını ifade eden Stanford, İlham Perisi'nin kendisine farklı boyutlara açılabilen kapı çizimleri yaptığını görmektedir. Aslında İlham Perisi kendisini yönlendirmekte ve iletişim kurmaktadır. Cinler de insanlar üzerinde iyi veya kötü etkilerini yanında farklı boyutlarda yaşamaları özellikleriyle İlham Perisi'yle ortak yönleri çoğalmaktadır.

Fotoğraf 14

Fotoğraf 15

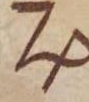

Fotoğraf 14 ve 15: Stanford aldığı ilhamdan sonra diğer boyuta kapı açmak için makine inşa etmeye koyulmaktadır. Farklı boyuta açılan teknolojik makinenin Mason sembolü olan üçgen içinde göze benzemesi ve yanındaki sayfada başka bir Mason sembolünün oluşu büyü ve mistik olaylarla uğraşan Mason Örgütü'nün farklı boyutlarla uğraştığının gerçek bağlantısı olduğu görüşü oluşmaktadır. Mason sembolünün yanında yine farklı şekillerde çizilmiş tılsımlar mevcuttur. Bir çocuk kitabında örgütsel mesajlar fazlasıyla gerçek çizilmiştir.

Sonraki sayfada makineyi yapmak için yeterli bilgisini olmadığını anlayarak Kaliforniya'dan eski sınıf arkadaşını yardıma çağırılmaktadır. Yardım etmeyi kabul eden ve ismi "F" olarak geçen arkadaşı, Stanford'a, diğer boyuta açılan kapı çizimleri için yardım alıp almadığını sormaktadır. Stanford arkadaşının kara büyüyle uğraştığını düşünmemesi için İlham Perisini gizlemeyi tercih etmektedir. İlham Perisi'nden bahsettiği sayfada gittikçe evrimleşen tılsım çizimleri dikkat çekmektedir. Harflerin rakamsal değerlerinin kullanıldığı Kabala'daki Gamatria tekniği veya İslam'daki vefk tekniği gibi benzer veya aynı teknikler kullanılarak rakamlar, şekiller ve kendine özgü harflerden oluşan tılsım çizimi karşımıza çıkmaktadır. Sonraki sayfada ise günlükte yazarların herkesin anlamaması için Stanford kodlar oluşturmaya karar vermektedir. Bu da tılsımlama sistemini bir parçasıdır. Günlük, yine çocuklara tılsım yapmayı ve ne işe yaradığını yumuşak dille öğretmektedir. İkili, makine için gerekli parçayı almaya keşfe çıkmaktadırlar. Yazarımız, ormandaki tehlikelerden korunmak amacıyla yanına lanet ve büyüleri almaktadır. Buradan, korunmak amacıyla lanet ve büyülerin kullanılmasının kötü olmadığı anlamı çıkmaktadır ki dinlerin ve milletlerin yasakladığı, lanetlediği bir eylemin kendini korumak amacı taşıdığı mesajı verilmesi çocuklar için tehlike arz etmektedir.

Oturduğumda kadın hemen elimi kavradı ve dedi ki,
 "Gelmen neden bu kadar uzun sürdü altı parmaklı?"
 Sırtımdan bir ürpertinin geçtiğini hissettim. Benim
 çocukluğumdaki takma adımı nasıl bildiğini bilmiyorum.
 Ben bir cevap bulamadan tarot kartlarını çıkardı ve onları
 masaya dizdi.

Kadın, sonuçları gördüğünde şıgık attı ve bana acı dolu
 büyük bir sempatiyle baktı.

"Sana çok yakın biri seni kandırıyor. Yanlış müttefikleri
 seçtin. İki hayat yaşayacağın ve ikisi de çok kısa olacak... tabii
 şimdi değişmezsen."

Bana garip, mavi bir yüzük verdi.

"Bu maviyken geri şekilebilirsin,
 Bu siyahken geri dönemezsin."

Fotoğraf 18

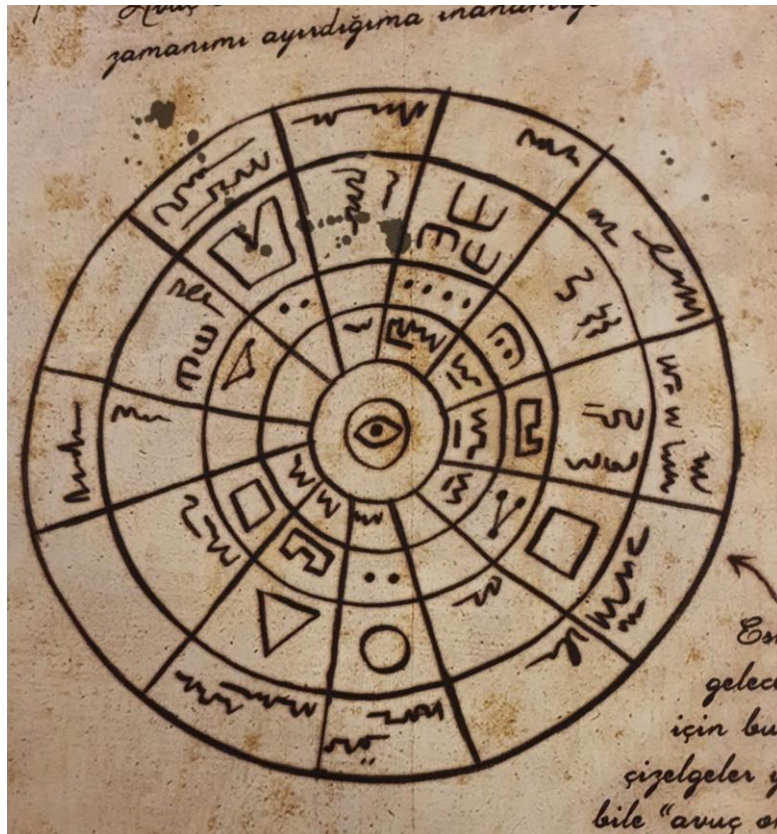
Fotoğraf 16, 17 ve 18: Çalışmalarına ara veren ikili, şehirde kurulan karnavalda eğlenmeye karar verirler. Karnavalda Falcı çadırı gören Stanford, falcıyı bir sahtekâr olarak görmektedir. Büyü ile uğraşmanın rağmen falcılık olaylarına inanmamaktadır ve kadına giderek onun sahtekârlığını açığa çıkarmayı düşünmektedir. Falcı çadırının üzerindeki Mason sembolü yine gözümüze çarpmaktadır ve her gizemli ve doğaüstü durumlarda bu sembolün eşleştirilmesi kanaatimizce kasıtlı olarak benimsetilmeye çalışılan ideoloji olabilir. Cadının kadın olması, suratındaki siğiller, uzun tırnakları, pis saçları ve küresi, onun karanlık ve şeytani işlerle uğraşmasının bir yansımasıdır. Kadın cadıların geçmişte, şeytani varlıklarla daha rahat iletişim kurduklarına ve kendilerini de farklı şeytani güçlere sahip oldukları inanılmıştır. Aynı zamanda cadılar büyücülükle uğraştıkları için hayvan, taş, ot, diş, deniz kabuğu, hayvan pençesi gibi malzemelere sahip olmuşlardır. Geçmiş inançlara göre cadılar, insanları hasta edebilmekte, bedenini ele geçirebilmekte, uçabilmekte, gelecek hakkında bilgi sahibi olabilmektedirler. Çadırın içinde kafes içinde

falcıya ait kesilmiş ellerin bulunması, cadı ve falcı tanımına uymaktadır. Stanford bir bilim insanı olarak falcılığı reddeder ancak kadın Stanford'da onu uzun zamandır beklediğini çocukluk lakabıyla seslenince falcının bir takım doğüstü yeteneklere sahip olduğunu belirtmektedir. Bilim insanını bile yanıltan bu hareket, gelecek okumalarının, kâhinliğin gerçek olduğunu savunmaktadır ve bunu çocuklara da öğretmektedir. Kêhanet gösterisini ardından bir diğer gelecek okuma yöntemi olan Tarot Falı açılmaktadır. Bu fal yöntemiyle gördüklerinden sonra kendisini bulunduğu durum ve geleceği hakkında uyarılarda bulunmaktadır. Hangi seçimi yaparsa nasıl bir hayata sahip olacağını dahi söylemekte ardından kendisi uyarıcı ve koruyucu anlamda tılsımlı yüzük vermektedir.

Hititler'de kâhinlik ile kralın kaderi, karoların üzerine yerleştirilmiş savaşı veya zamanı temsil eden heykellerin hareketleri okunarak belirlenmiştir. Mezopotamya ve diğer pek çok medeniyette akan yağ şekilleri, karaciğer falı gibi çeşitli fal türleriyle gelecek tahminlerinde bulunmuşlardır.

Günlükte bir sonraki sayfada falcı, kâhinlerin bir diğer ismi olan “medyum” olarak geçmektedir. Falcının isminden ne iş yaptığı anlaşılmaktadır. Falcı kadın Stanfor'un bu sefer de el falına bakmaktadır. Bunu yaparken günlükte el falında hangi çizgini ne anlama geldiği, nasıl yorumlanacağı gerçek fal kitaplarındaki gibi açıklanmakta ve öğretilmektedir. Tüm bu karnaval sahnesinde kâhinliğin, tarot falının, el falının, geleceğin nasıl okunduğunun ve büyü nesnelerin ne işe yarattığı öğretilmiştir. Üstelik tüm dinlerin falcılık ve gelecek okuma olaylarını yasaklamış olmasına rağmen...

Fotoğraf 19

Fotoğraf 19: Sonraki sayfada Stanford, daha önceki sayfalarda benzerini gördüğümüz bu çizimin eski insanların gelecek tahminlerinde kullandığını anlatmaktadır. Eski zamanlarda her türden fal ve kehânet yöntemi kullanılmıştır. Kuş uçuşları, iç organlar, cinlerle veya ölümlerle geçilen irtibatlar gibi. Cinlerin mabetlerine konulan tılsımlar iletişim amacıyla da kullanılmıştır. Gerçek bilgiler içeren bu kitap sayesinde çocukların gelecek okuma yöntemlerine bir bilgi daha eklenmiş olmaktadır.

Fotoğraf 20

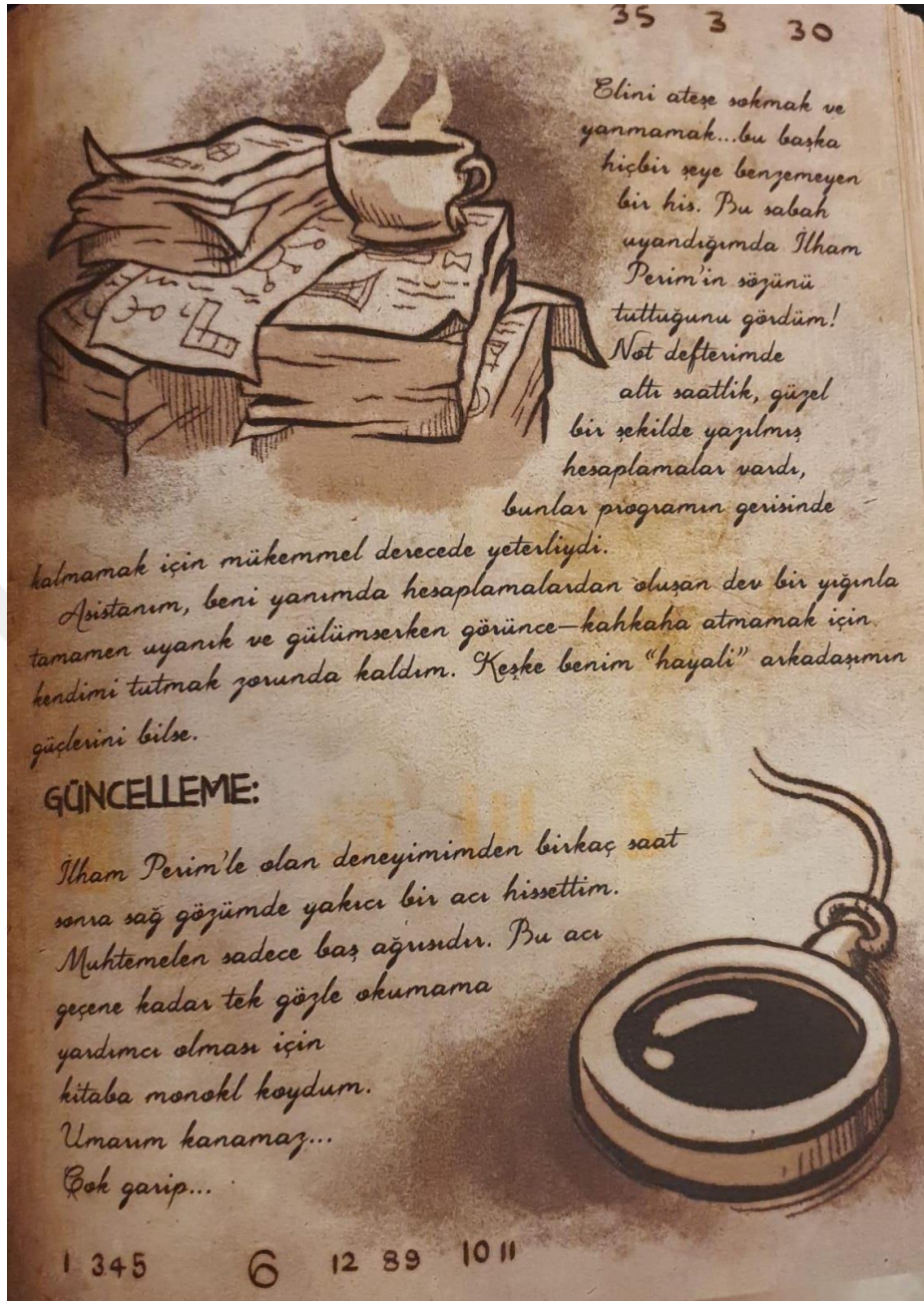

Fotoğraf 21

İşte tam o anda İlham Perim, umut veren bir teklifle
karşıma çıktı! Benim kırılgan insan bedenime acıdığını ve
ben uyurken hesaplamaları bitirmek için bir süreliğine bedenimin
kontrolünü ele almayı önerdi. Bu kadar minnettarlık hissettiğim
sadece birkaç sefer düşünebiliyorum—sanki aklımı okumuş gibi! O
elini uzattı ve ben de memnuniyetle kabul ettim. Onun, gördüğüm
şeklinin sadece benim zihnimde var olduğunu biliyor olsam da elim
mavi bir alevle büründüğünde fiziksel bir üşüme
hissettiğime yemin ederim. Bu beni
büyüledi.

Fotoğraf 22

Fotoğraf 20, 21 ve 22: Stanford ve arkadaşı F, başka boyuta açılan kapıyı inşa etmek için saldırgan yaratıkların gelme olasılığına karşı yeraltı sığınağı seçmişlerdir. Hükümet üstü teknolojilerle boyutsal kapı makinesini saklamak için Stanford fotoğraf 20'deki şifreli kod yaratmıştır. Tarihte, insanlar kötülüklerden korunmak için evlerinin kapılarına, üstlerine, mezarlara, tılsımlı nesneler, nazarlıklar, korkuluklar, tanrı veya cin heykelleri koymuşlardır. Burada gördüğümüz yine tılsımlı şifrelerle koruma sağlanmasıdır.

Stanford'ın tempolu çalışmaları sırasında yorgun düşmesini ardından İlham Perisi'yle yaşadığı deneyimi fotoğraf 21'de anlatmıştır. İlham Perisinin Stanford'un bedenini ele geçirmeyi teklif etmesi, zihnin okuması şeytanlara özgü bir özelliktir. Şeytan aracılığıyla

tabiatüstü güçler yapılabilmektedir. Bunun yanına ilk fiziksel temas gerçekleştiğinde mavi, yakmayan bir aleve dokunması, cin ve şeytanların dumansız ateşten yaratıldığı gerçeğinden hareketle bu varlığın şeytan olduğu fikrini güçlendirmektedir. Kabala inancında cinlerin gölgemsi ve şekilsiz olduklarına inanılmaktadır. Cinler, Allah'ın yolundan saptırmaya Çeşitli cinler insan bedenine girerek insanları saptırabilmektedirler. Çıkarmak için ise özel ayin yapılması gerekmektedir.

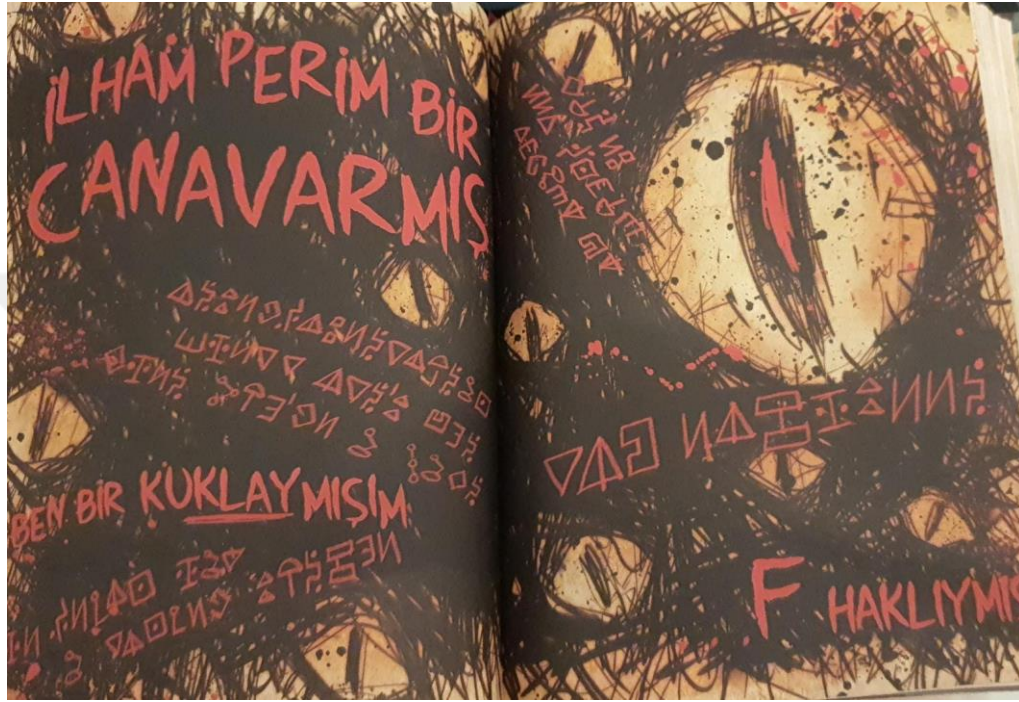
Günlükte günler geçtikçe Stanford'ın şeytan musallatının evrelerini yavaş yavaş ilerleyişini görmekteyiz. Şeytanın bedenine girmesine müsaade etmesinden sonra gözünde acı hissetmesi şeytan musallatının insandaki fiziksel hastalıklarından sonuçlarından bir tanesi olarak yorumlayabiliriz. Cinlerin ve şeytanların insanda zihinsel ve fiziksel rahatsızlıkların ortaya çıkardığı inancı uzun yıllar varlığını sürdürmüş, cin ve şeytanların bu güçleri sayesinde kimi toplumlar cinlere tapmışlar, kimileri ise büyüsel yöntemlerle korunmuşlardır.

Fotoğraf 23

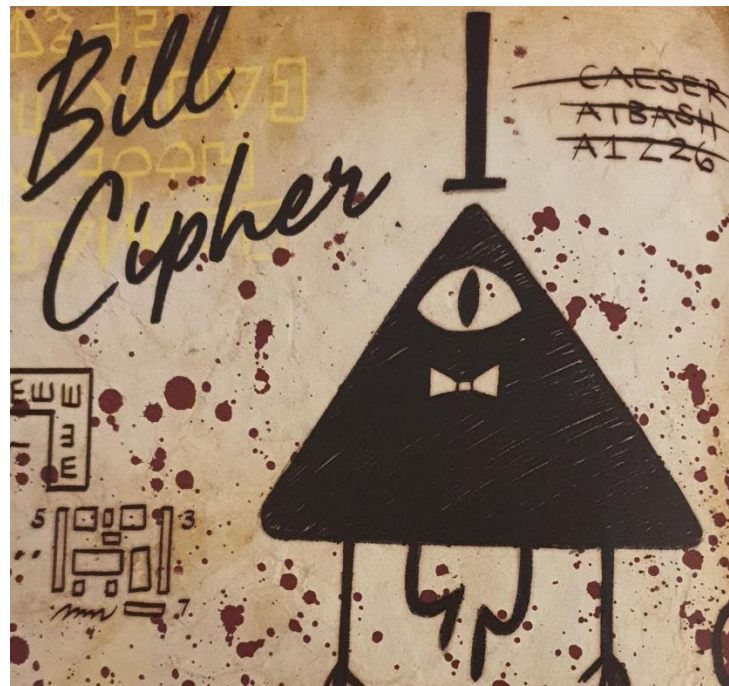

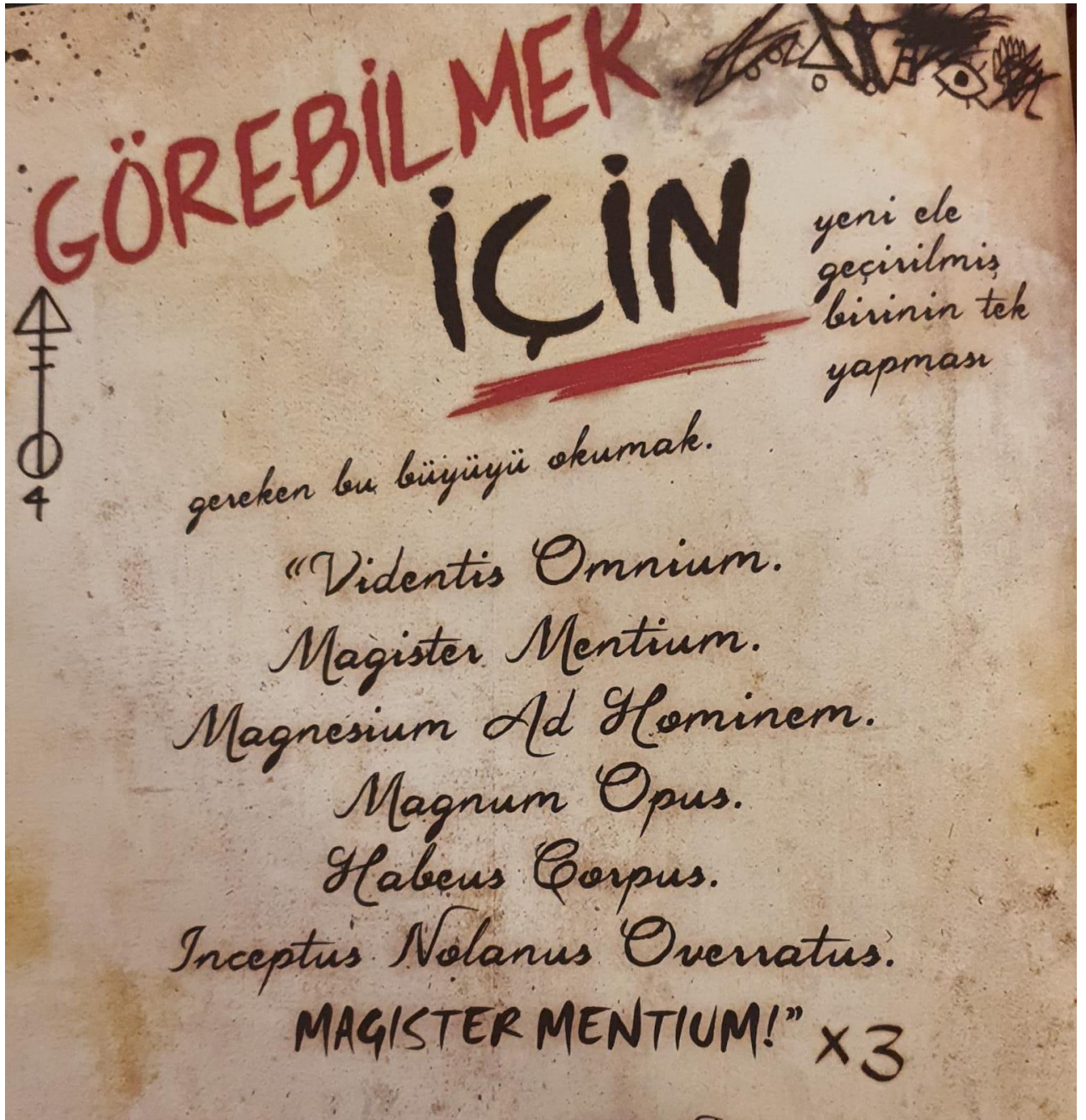
Fotoğraf 23: Sığınak inşası sırasında buldukları yaratık yumurtasından yine cine benzer bir yaratık çıkmaktadır. Şeytanlar çok hızlı hareket edebilmekte, istedikleri şekillere girebilmektedirler. Bu yaratık da şekil değiştirme özelliği, günlüğün geri kalanına kıyasla farklı çeşitte bir şeytan olduğu çıkarımı yaptırmaktadır. Şeytanın olduğu sayfada yine Masonik sembollerin olması büyüsel bağlantıyı göstermektedir.

Fotoğraf 24

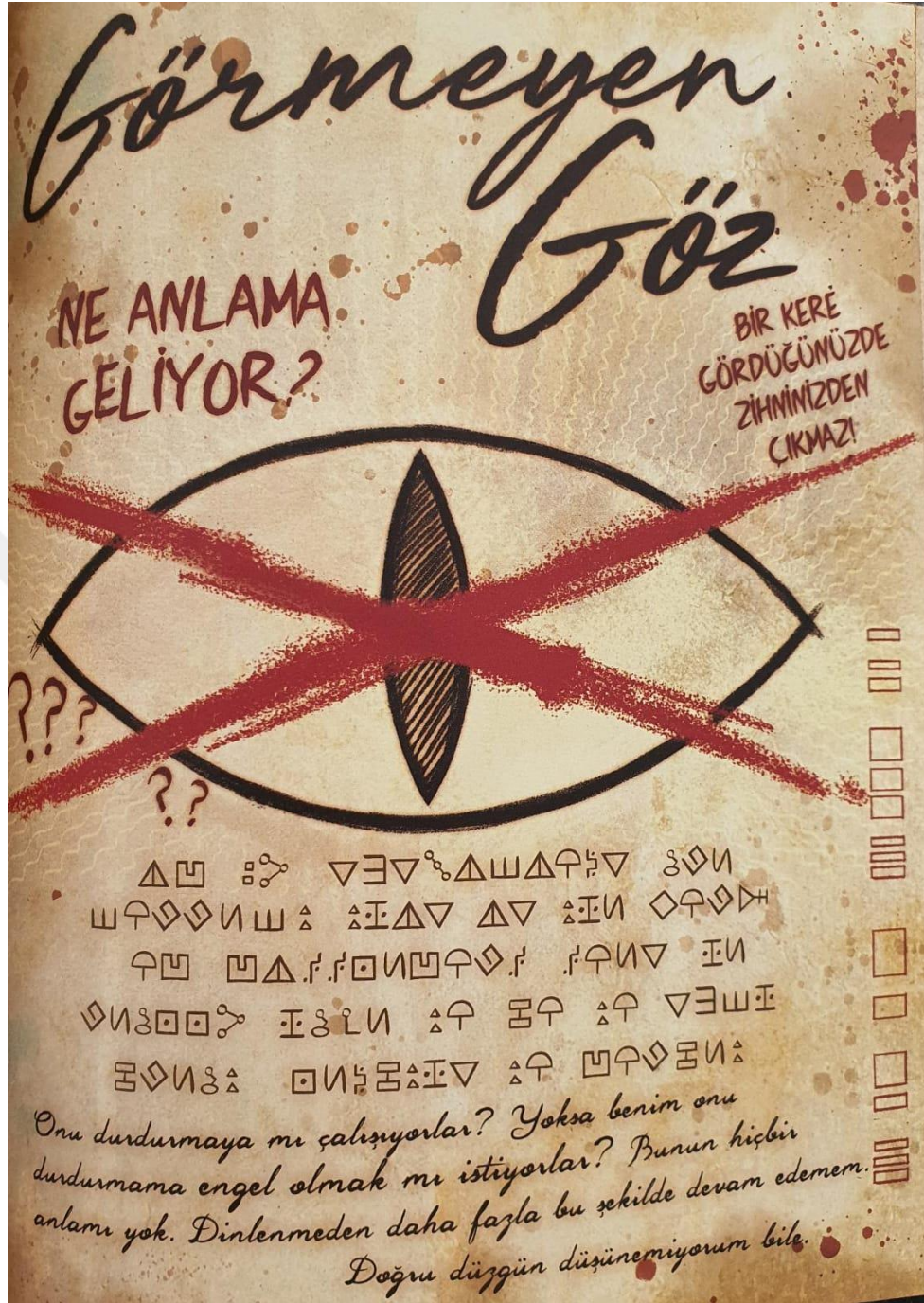
Fotoğraf 25

Fotoğraf 28

Fotoğraf 24, 25, 26, 27 ve 28: Fotoğraf 24'te Stanford vesveselerle bir şeytan tarafından kandırıldığını anlamakta ve musallatıyla ilk karşılaşmasını yaşamaktadır. Sayfadaki karanlık içindeki gözler, sayfalara yazılmış şifreli yazılar, musallatının zararlı bir şeytan olduğunu anlatmaktadır. Fotoğraf 25'te şeytanının ismi ve niteliği açıkça tanıtılmaktadır. Şeytanının Masonluğun temel sembolü olması ve kafasındaki Yahudi şapkasıyla mason tarikatının şeytan ve büyüsel ayinlerle tam tamına ilgili olduğunu açıkça anlatmaktadır. Bunun yanında sayfadaki şifreli çizimler, sayfaya sıçramış kan, geçmişte şeytanlarla iletişim kurmak adına içilen hayvan kanlarıyla olan bağlantıyı yansıtmaktadır. Şeytanları

da harekete geçiren kendilerine ait şifreli tılsımlar olduğu için Şeytan Bill ile alakalı her sayfada tılsım görmek mümkündür.

Fotoğraf 26’da, çeşitli kültürlerde şeytan tarafından ele geçirilmiş bir insana okunan dualar, verilen yiyecek ve içecekler, büyücüler, din adamları, kâhinler veya şamanlar tarafından yapılan çeşitli uygulamalar, ayinler, takılan büyü tılsımlar ve muskalar kullanılmaktadır. Günlükte de şeytan tarafından ele geçirilmiş bir insanın okuması gereken büyüsel sözler yazılarak, musallat karşısında ne yapılması gerektiği anlatılmaktadır.

Stanford ele geçirilmesinin ardından gittikçe paranoyaklaşmaktadır. Bu da şeytan tarafından ele geçirilmenin zihinsel sonuçlarından yalnızca bir tanesidir. Fotoğraf 27’deki her yerde mason sembolüne benzer çizimler görmektedir. Şeytan Bill tarafından ele geçirildikten ve başka boyuta kapı açtıktan sonra bu şekilleri her yerde görmesi arasında bir bağlantı bulunmaktadır. Sonraki sayfadaki “Görmeyen Göz” olarak adlandırılan bu tarikatın giydiği cübbedeki sembolden de anlaşılacağı üzere Mason Simgesi olan “Gören Göz”e karşı bir tarikattir. Fotoğraf 28’de de Stanford bunu kendine sormaktadır: “Şeytan Bill’i mi yoksa kendisini mi durdurmaya çalışıyorlar?”. Şeytan tarafından ele geçirilmiş Stanford’a “Bu görünmeyen” diyerek bağırarak ondan kaçmaları, içindeki şeytanı bir şekilde görmekte ve algılamakta yani bilmekte olduklarını ifade etmektedir. Bunun yanında Stanford’un, bu kişilerin projesini önemli bir zamanında ortaya çıkmalarındaki bağlantıya dikkat çekmesi bu örgütün de bir çeşit büyüsel veya mistik bir tarikat olduğunu anlatmaktadır. Ancak Mason tarikatının geçmişteki sayfalardan ve bilgilerden hareketle, kara büyü, şeytan, kehanet gibi şeytansı işlerle uğraştıklarını bilerek, bu tarikatın bu tarz uygulamalara karşı olduğu sonucuna varabiliriz. Buna ek olarak fotoğraf 27’de sayfanın sağ üst köşesindeki daha önceki sayfalarda gördüğümüz kırmızı tılsımın ve sol alt köşedeki siyah tılsım yazılılarının Şeytan Bill ile bağlantılı olabileceği fikrini oluşturmaktadır.

Sonraki sayfalarda Stanford’ın günlüğüne yazdıklarına bakarak, herkesin ona baktığını sanısına kapılması, insanların gözlerini sarı görmesi gibi düşüncelere kapılmaktadır. Şeytan Bill kendisini uykusunda ele geçiren türde bir şeytan olduğu için uyumamaya çalışmaktadır. Günlüğüne, içerisinde tehlikeli bilgiler yazdığı için diğer tüm günlüklerini gömerek saklayacağını yazmaktadır. Ancak bu sayfaların kenarlarında Şeytan Bill’in tasvirleri bulunmaktadır. Günlükte bununla ilgili bir yorum olmadığı için şeytan tarafından ele geçirilmesini bir sonucu olduğuna düşünebilmekteyiz.

Fotoğraf 29

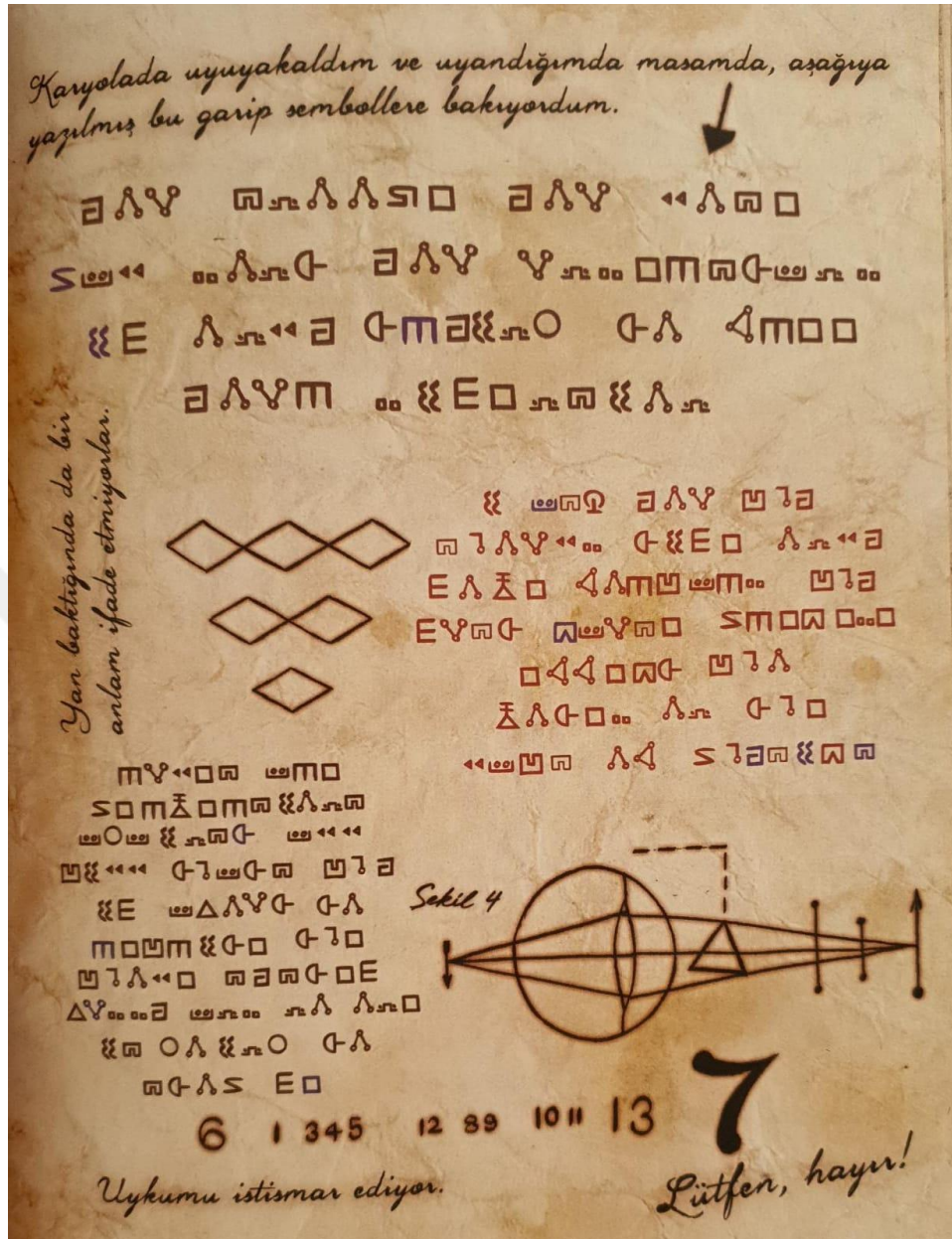

Fotoğraf 29: Sonraki boş sayfada gördüğümüz bu sembollerin aynısına geçmişteki bazı sayfalarda da rastlamaktayız. Bir çeşit tılsım olan bu semboller, kitabın büyü kitabı olmasıyla veya Şeytan Bill ile alakalı olabilmektedir.

Fotoğraf 30

Fotoğraf 31

Fotoğraf 30 ve 31: Fotoğraf 30 ve 31’de Bill’in Stanford’un bedenini ele geçirerek çizdiği şekilleri ve yazdığı yazıları görmekteyiz. Fotoğraf 30’daki şekil, önceki sayfalarda da gördüğümüz Bill’e ait bir tılsım. Ancak anlaşılacağı üzere tılsıma eklemeler yapılmış, değiştirilmiş ve büyütülmüştür. Muhtemelen Bill’in dünya evrenine geçmeyi kolaylaştıran bir tılsımdır. Fotoğraf 31’de yine Stanford’un bedenini ele geçiren Bill’in yazdıkları yazılardır. Stanford’un “garip semboller” olarak ifade ettiği bu görseller, muhtemelen Bill’in kendi dilinde yazılmış büyü söz-cükleridir. Bill, tılsımlar ve büyüsel yazılarla dünyaya tam erişim sağlamak için gereken ayini yerine getirmektedir.

Sonraki birkaç sayfa bomboştur çünkü Stanford, inşa ettiği çoklu evren kapısından ikizi Harika Amca Stan tarafından yanlışlıkla itilerek farklı boyuta geçmiştir. Stanford’ın gömdüğü elimizdeki Günlük 3’ü tesadüfen Harika Amca Stan ile kalan yeğeni Dipper

bulmaktadır. Sonrasında günlüklerdeki bilgilerle Dipper ve onun ikizi Mabel, Esrarengiz Kasaba'daki yaratıklarla kendileri mücadele etmektedirler. Gnlge de yaşadıkları maceraları yazmaktadırlar. Çeşitli yaratıklarla savaşlarını anlatan uzun sayfalar arasından yalnızca büyüler ve tılsımlarla alakalı dikkatimizi çeken noktalara değineceğiz.

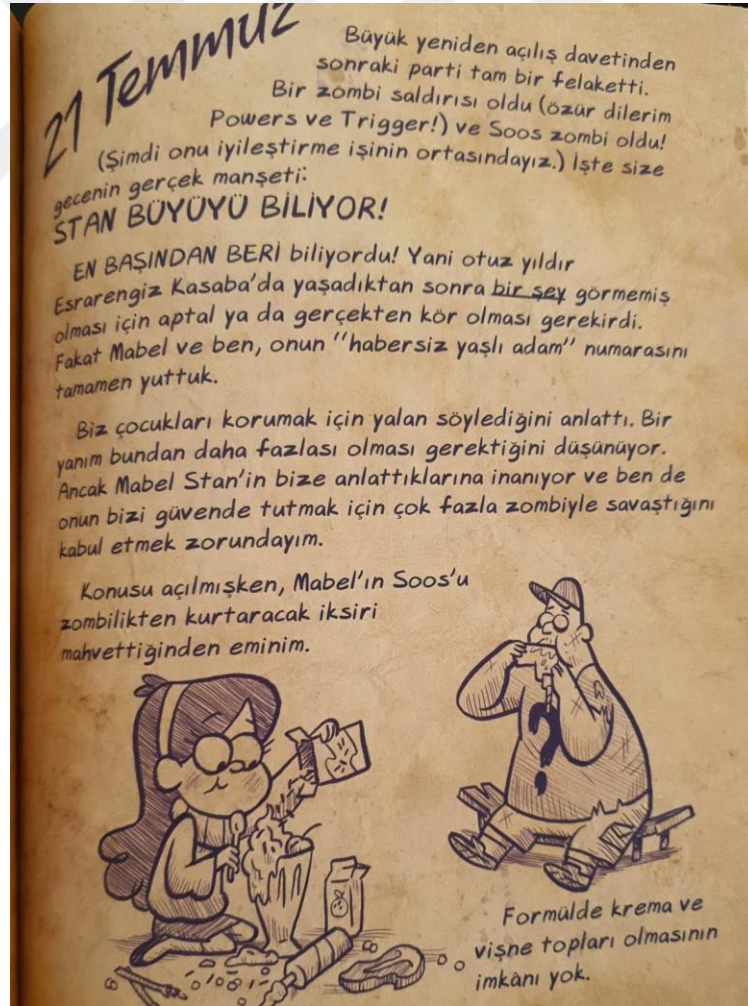
Fotoğraf 32

Fotoğraf 33

Fotoğraf 34

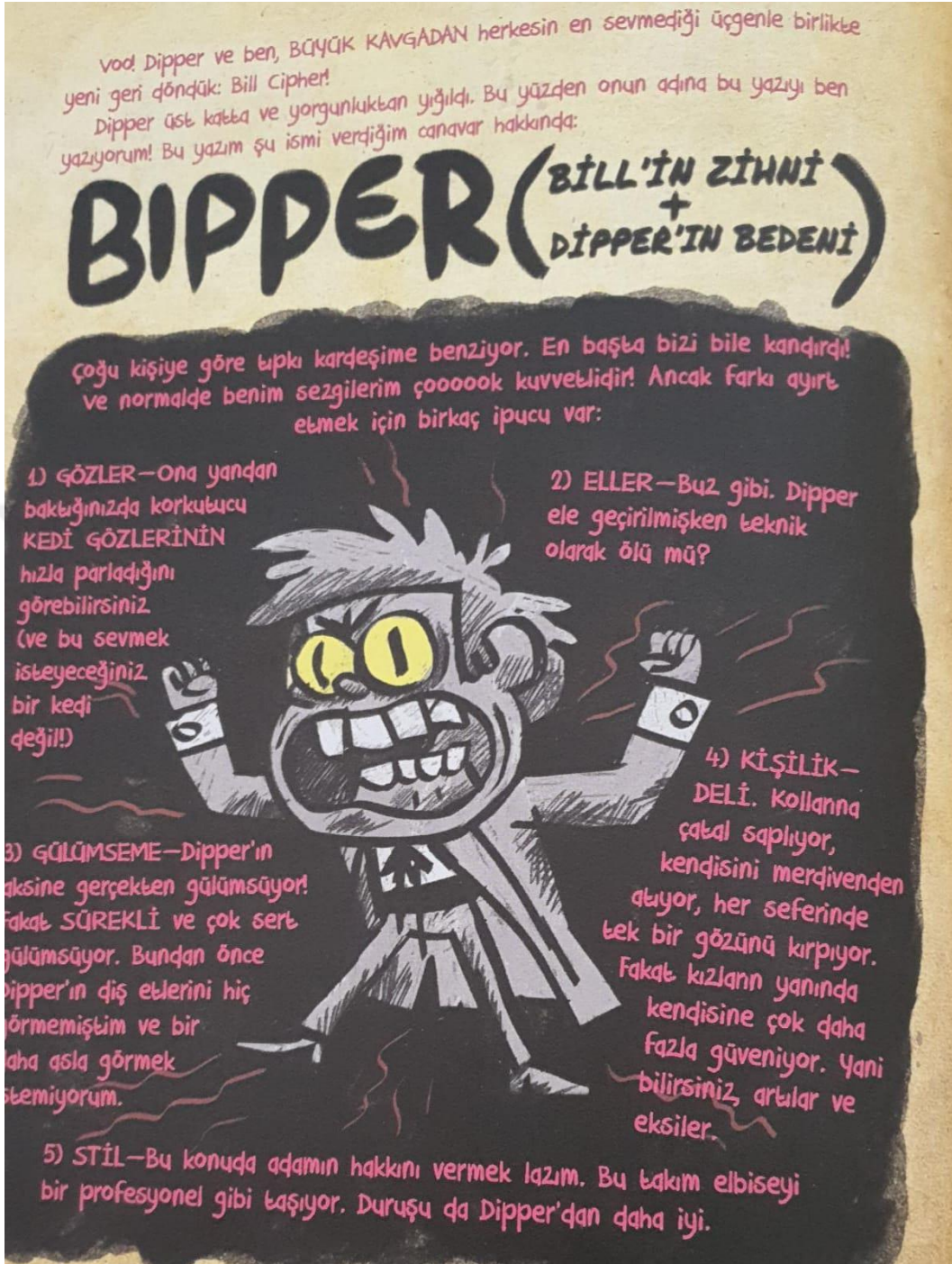

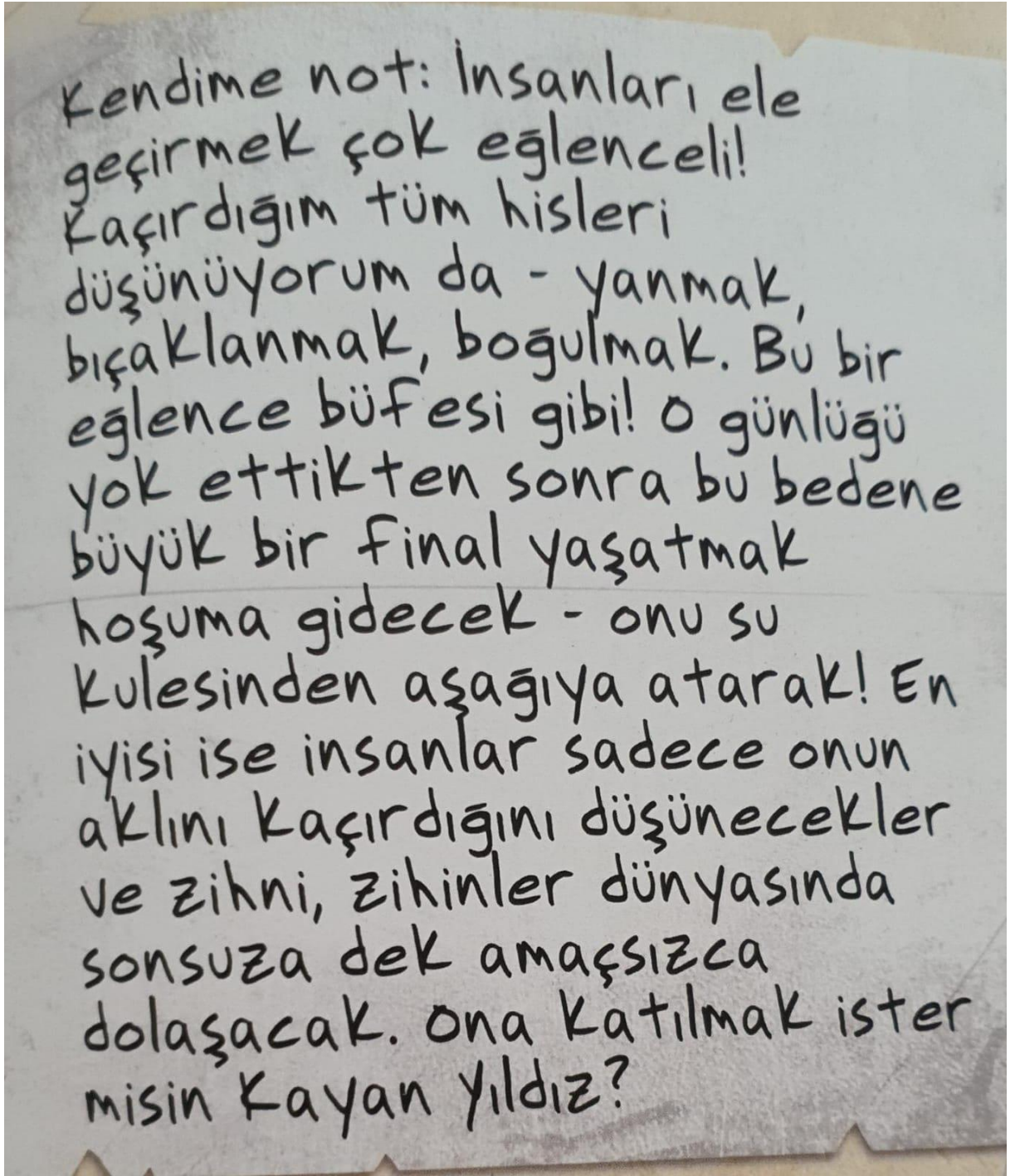
Fotoğraf 32, 33 ve 34: Fotoğraf 32’de Dipper ve Mabel’in düşmanlarından biri olan Gideon Gleeful, taktığı tılsım sayesinde doğaüstü bir etkiyle nesnelere telekinezi uygulayabilmektedir. Bu da tılsımın farklı özelliklerinden bir tanesidir. Tılsımda yazılı olan şeytan şifresi sayesinde iletişim kurarak doğaüstü beceriler sağlanabilmektedir. Tarihte de pek çok büyücü tılsım kullanarak tabiatüstü varlıklarla iletişim kurma yolu ile birtakım olaylara ve insanlara etki etmişlerdir. Tılsımlar; tırnak, kemik, boynuz, madalyon, yüzük, at nalı gibi nesneler olabileceği gibi üstüne takılan kolyelere de olabilmektedir.

Fotoğraf 33’te Dipper ve Mabel’in Bill ile verdikleri mücadele anlatılmaktadır. Harika Amca Stan’in zihninden önemli bir bilgi çalmak isteyen Bill’e karşı Dipper ve Mabel rüya boyutunda Bill ile mücadele vermektedirler. Bill henüz dünyaya somut olarak gelememekte, insanlara rüyalarında musallat olmaktadır. Savaşırken Bill’in elindeki alev, şeytanların ateşten yaratıldıklarına bir örnektir. Mücadele sonucu Bill’i şimdilik yenmişlerdir.

Fotoğraf 34’te zombiye dönüşen arkadaşları Soos’un iyileşmesi için geçmiş sayfalardaki Stanford’un yazmış olduğu büyü sözleri Harika Amca Stan söylemektedir. Harika Amca Stan’in gerçekliğini inkâr ettiği tüm bu paranormal olayları aslında bildiği bu sayfalarda karşımıza çıkmaktadır. Büyüyü ve gerekli iksiri hazırlayarak Soos’u zombi olmaktan kurtarmaktadırlar.

Bu sırada hükümet ajanları Gizemli Kulübeye gelerek “paranormal kaynaklı komplolar” ve “gizemli olaylar” hakkında araştırma yaparak etrafı soruşturamaktadırlar. Hükümet, paranormal olayları, büyüler ve şeytanları kabul ederek gizli tutmaya çalışmaktadır.

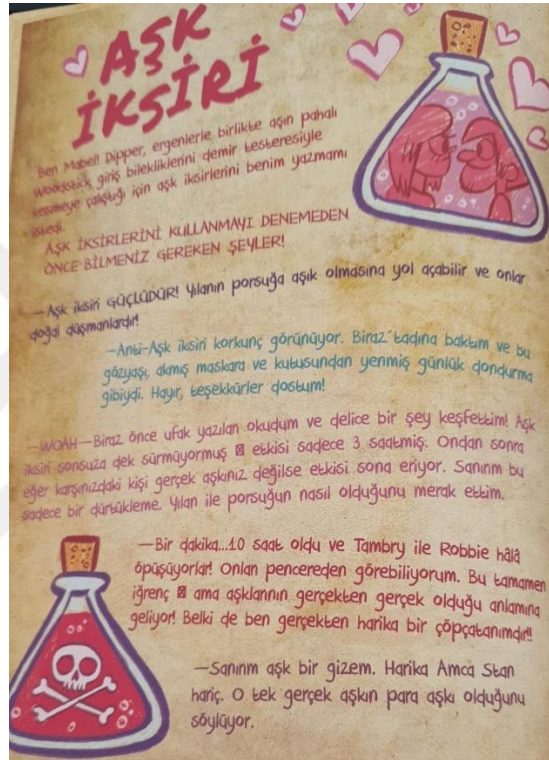

Fotoğraf 35 ve 36: Bill bir süre sonra Dipper'a musallat olarak onun bedenini ele geçirmiştir. Şeytan musallatının insan bedenindeki etkileri arasında fark edilebilir ve edilemez etkileri olabilmektedir. Dipper'da musallat sonucu birtakım fiziksel etkiler görülebilmektedir. Bunun yanında kişilik olarak "delice" hareketlerde bulunmaktadır. Hindistan'da "Raksalar" adında ve çeşitli kültürlerde farklı çeşit ve özellikte kötü varlık inanışlarına göre bu varlıklar insanlara musallat olarak onların konuşma yeteneklerine zarar vermekte, akıl sağlıklarını bozmakta ya da hasta etmektedirler. Dipper da fiziksel ve

zihinsel olarak deforme olmuştur. Tarihte Geldaniler gibi pek çok toplum, istilaya, vebaya, ele geçirilmeye, çeşitli şeytanlara, gulyabanîye, cinlere, perilere karşı korunmak amaçlı dualar kullanmışlardır.

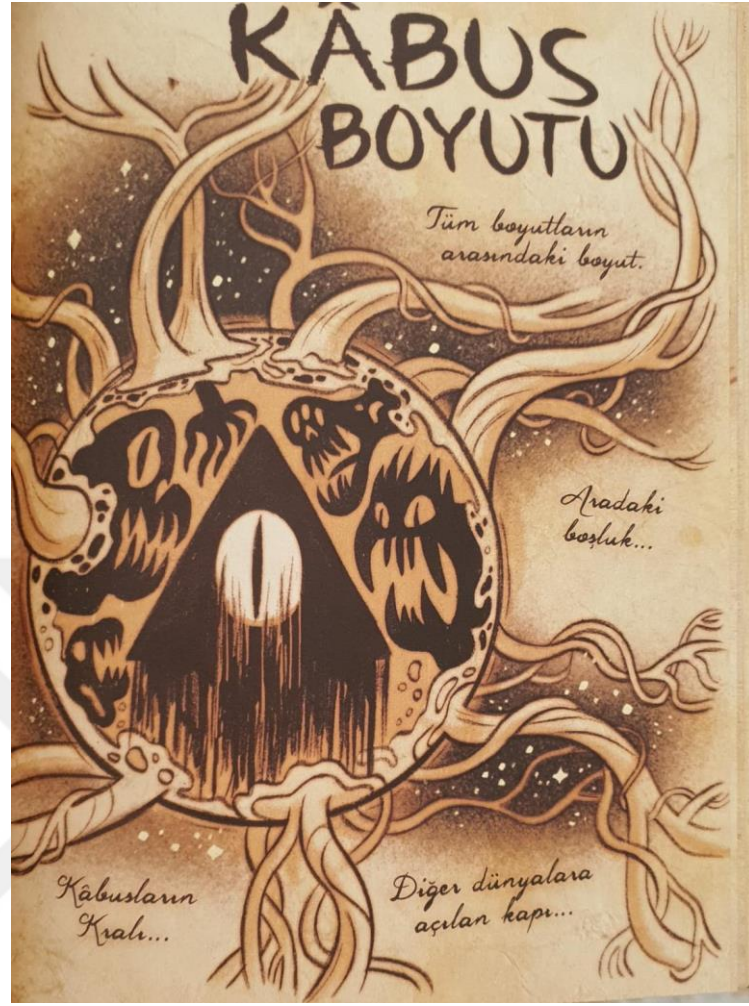
Fotoğraf 36'da Mabel, Bill'in kendi ağzından yazdığı düşünceleri içeren yazıyı bulmaktadır. Şeytanın kendi ağzından insanlara musallat olduğu ve insanları delirterek onları öldürdüğü anlatılmaktadır. Pek çok defa değindiğimiz gibi şeytan musallatı yüzünden psikolojik rahatsızlıklar geçirmek bilinen bir şeydir.

Fotoğraf 37

Fotoğraf 37: Mabel'in anlattığı aşk iksiri, gerçek hayatta kullanılan aşk ve bağlama büyüsüne denk düşmektedir. Bunun yanında bahsettiği "Anti-aşk iksiri" ise iki kişiyi birbirinden soğutmak veya karı-koca arasını açmak amacıyla uygulanan büyü çeşididir. Aşk iksirini masumlaştırılarak aktarılması bunu öğrenen çocuğun ileride bir kimseye aşk büyüsü veya bağlama büyüsü yaptırma düşüncesini yerleştirebilmektedir. Çeşitli kültürlerde ve dinlerde aşk büyüsü çokça kullanılmıştır ve vazgeçilmez bir büyü çeşidi olmuştur.

Fotoğraf 38

Fotoğraf 38: Dipper ve Mabel'in maceraları devam ederken Harika Amca Stan, gizlice inşa ettiği boyutlar arası bir kapı sayesinde Stanford'u geri getirmeyi başarmıştır. Stanford döndüğünde hala aynı yaştadır ancak ikizi ondan 30 sene daha yaşlıdır. Stanford döndüğünde amca olduğunu öğrenir ve yeğenleriyle tanışmaktadır. Yine günlüğün sahibidir ve mahsur kaldığı boyuta yaşadıklarını günlüğe aktarmaktadır.

Boyutlar arası kapıdan kazara içeri girmesi sonucu önce Bill ile karşılaşmaktadır. Bill burada kendi somut gerçekliğindedir. Bill'in de içinde olduğu çeşitli özellikte ve görünümdeki şeytanlarla dolu olan bu boyutun ismi "Kabus Boyutudur". Stanford artık mistik bir dünyaya adımını atmıştır. İblisler, Mısır inancına göre öteki dünyaya gidebilme özelliklerine sahiptirler. Stanford burayı, bilinmeyen varlıkların bulunduğu, dünyalar arası dengesiz ve kurlsız bir boşluk olarak tanımlamaktadır. Günlükte şeytanların dünyaları bize tarif edilmektedir. Garip gölgeler şeklinde, parmaklar ve dişlerden oluşan şekillerde yaratıklar mevcuttur. Bu yaratıklar tahtta oturan Bill'in etrafında durmaktadırlar. Buradan şeytan boyutunda şeytanların asıl halleri ve Bill'in bu şeytanların başı olduğu görüşüne sahip olmaktayız. Bill'in elinden kaçan ve saklanmayı başaran Stanford karşılaştığı yaratıklardan Bill'in çoklu evrenin en korkulan varlıklarından olduğu bilgisini almaktadır. Yani şeytan farklı boyutların efendisi gibidir.

Stanford bundan sonra boyutlar arası dolaşarak Bill hakkında bilgi toplayıp, zayıf noktasını öğrenip onu yenmeye karar vermektedir. Dolaştıkları boyutlar arasında çok mistik ve doğaüstü yaratıklar ve yaşamlar bulunmaktadır. Her şeyin “M” şeklinde olduğu “M Boyutu”, Zamanın rastgele tekrardan oluştuğu “Tekrarlama Boyutu”, Kumarın zorunlu olduğu olduğu “Latakron Dokuz” (Kumar Boyutu). Kumar Boyutu’nda kumar oynamak zorunludur ve merkezi hükümetin ismi “Günah Şehri”dir. Bebekler yürümeden önce zar atmayı öğrenmektedirler ve yasalar bahis ile seçilmektedir, eş seçimi Şans Hanım tarafından sağlanmaktadır. Böyle bir boyutu çocuklara kumarı basitleştirip, şans ve kumarın varlığını öğretmektedir. Kitaptakileri hayatta kullanmaları için fal, büyü, şeytanlar ve tılsımların öğretilmesinin yanında hayattaki seçimlerin şans ve kumara dayalı olduğu bir hayat fikri de sunulmuştur.

Fotoğraf 39

Fotoğraf 39: Boyutlar arası seyahat sırasında Stanford bayılır ve uyandığında karşısında Kâhini görür. 7 gözlü Şaşmaz Thesebraum adındaki yaratık, adından da anlaşılacağı üzere şaşmaz bir kehânet yeteneğine sahiptir. Büyücülerin giydiği cübbe, boynundaki tılsımı tam bir mistik havaya sahiptir. Kâhin burada Stanford’a bir süredir yardım ettiğini, yaralarını sardığını söylemektedir. Sayfada kâhini arkasında yer alan semender çizimi, daha önce Stanford’un zombi iyileştirme iksiri için verdiği büyülü tarifte semender kanı kullanmasıyla alakalıdır. Şeytanlarla iletişime geçmek için büyücülerin ve kâhinlerin hayvan kanı kullandığı bilinmektedir. Bunun yanında buradaki semender, kâhinin gelecek haberlerini aldığı kılık değiştirmiş cini de olabilmektedir. Stanford, kâhinin Bill hakkında güçlü iç görüleri sahip olduğunu söylemesi ve zaten kendisi hakkında çoktan bilgi sahibiymiş gibi davrandığını ifade etmesi kâhinlerin mistik ve doğaüstü özelliklerini betimlemektedir. Kâhinin Stanford’a Bill’in zihnini ele geçirmesinden nasıl korunacağını bilip söylemesi ve yardım etmesi, tarihte şeytanlara karşı korumaya yönelik muska ve büyüsel ayinler yapan şifacıları ve eski dönemdeki adıyla büyücülerini hatırlatmaktadır.

Fotoğraf 40

Fotoğraf 40: Kâhin tarafında korumaya alındıktan sonra Stanford, şeytanı ile yüzleşmeye dönmektedir. Bill yine yardımcılarını üstüne salar ancak Stanford onları yenerek Bill’in peşine takılır. Sıkışıp farklı bir yere kaçan Bill’in bulunduğu yer “Kafa Karışıklığı Dörtgeni” adındadır. Bill’in bir Mason sembolü olması ve sıkıştığında kaçtığı yerde de Masonların sembollerinden olan siyah-beyaz karoların bulunması tesadüf değildir. Stanford Bill’i kovalamaya devam ederken boyutlar arası bit kapı açılır ve Stanford dünyaya dönmek için tek şansı olan bu kapıdan içeri girer. İkizinin inşa ettiği kapıdan içeri eski evini bodrumuna giren Stanford, Bill’i yenme şansını kaçırmıştır. Bill’i öldüremediği

için Bill onu halen rüyalarında bir karabasan gibi iletişime geçerek kabuslara neden olmaktadır. Zihnin tamamen ele geçirmesine kâhini taktığı koruyucu metal plaka engellemektedir.

Fotoğraf 41

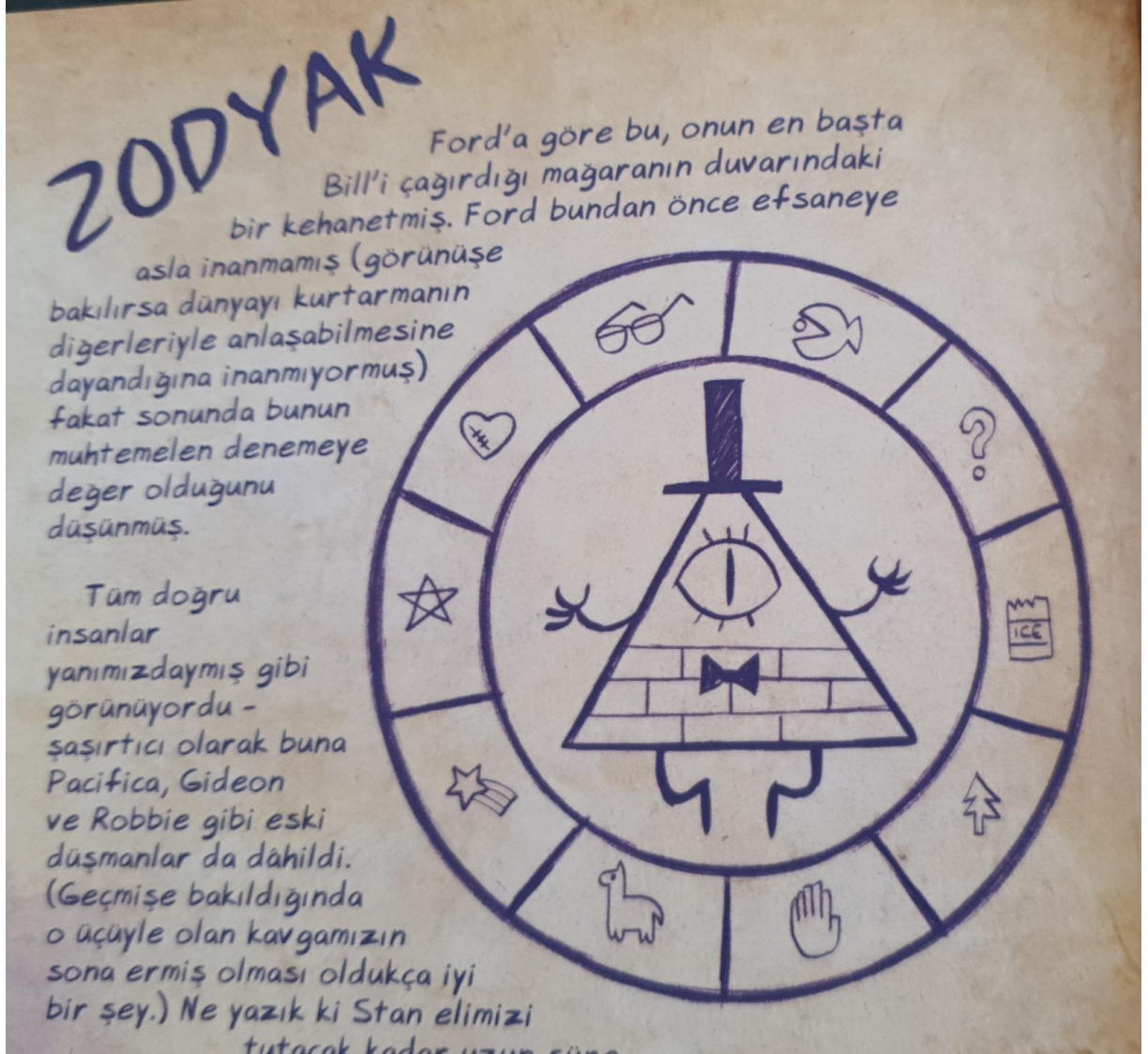
Fotoğraf 41: Şeytan Bill'den korunma amacıyla bir kez daha büyüye başvurulup mistik yaratık olan tek boynuzlu at kılından daire çizilerek Bill'in şeytani güçlerinden koruyacak mistik bir bariyer yapılmıştır. Mistik bariyer için belirli malzemelere ve tılsımlı çizimlere ihtiyaç duyulması, gerçek hayatta gerçekleştirilen koruma ayinlerine, büyülere benzemektedir.

Stanford'un boyutlar arası dolaşarak, şeytanlara karşı bilgi toplayıp koruma sağlaması, çok katlı boyutların arasındaki iletişimi sağlaması Şaman özelliklerine benzemektedir. Stanford da bir Şaman gibi boyutlar arası dolaşarak, mistik bir canlıdan şeytana karşı korunma ve onu yenme hakkında bilgi almış ve dünyaya dönerek bunu uygulamaya devam etmiştir. Stanford'un bayıldıktan sonra kâhinin yanında uyanması ve onunla "Kozmik Kum" içerek kendinden geçmesi Şaman ayinlerinde Şamanların psikoaktif maddeler kullanarak ruhlarla iletişime geçtiği ve ayinden sonra kendinden geçerek bayılması ile uyuşmaktadır.

Sonrasına Bill bir şekilde boyutsal yarıktan dünyaya gelmektedir. Buna karşı savaşmaya çalışan Stanford başarısız olur. Onu kurtarmak ve Bill'i durdurmak isteyen arkadaşları, bir olarak robot yapmışlardır ve Bill ile savaşarak onu yenmektedirler.

Bundan sonra Stanford Garipliğin Birleşik Teorisini çözmüştür. Esrarengiz Kasaba, tüm gariplikleri paranormal çekim gücüne sahiptir. Bunlar arasında periler, devler, cüceler, şeytanlar, çeşitli cinler, yaratıklar ve garip insanlar bulunmaktadır.

Fotoğraf 42

Fotoğraf 42: Savaş kazanıldıktan sonra yıllar önce mağara duvarındaki bir kehanet resminin doğru çıktığı görülmektedir. Stanford bunu daha önce Bill ile iletişim kurduğunda görmektedir ancak dikkate almamıştır. Yıllar önce ilkel insanlar tarafından yapılmış bu çizim Zodyak kehaneti olarak aktarılmıştır. Zodyak, ilk olarak Asur ve Babil dönemlerinde tanrıların dünya gidişatını yıldızlara yazdığı inancı ortaya çıkmış ve yıldızlara bakarak insan hayatı hakkında tahminlerde bulunulmuşlardır. Sonrasında Kabala kitabı olan Sefer Yezirah'ta İbrani Harfleriyle sembolize edilerek kullanılmıştır. Bill'in çevresindeki semboller onu yenen insanları temsil eden sembolleridir. Dipper'in şapkasında, Mabel'in kazağında, Soos'un gömleğinde, Stanford'un eli gibi sembollerin yansıtılmış halidir.

Bill'i yendikten sonra kasaba normale döner, Dipper ve Mabel'in yaz tatilleri bitmekte ve evlerine dönmektedirler. Stanford ve ikizi Stanley de çocukken kaldıkları denize tekneyle açılma maceralarına devam etmişlerdir.

Stanford günlüğe veda ederek kapatırken okuyucuya, kendisinin de artık Pines ailesi üyesi olduğu kendi maceralarının başladığını söylemektedir. Macera sırasında yoluna birlerinin çıkması durumunda günlükte yer alan lanetler ve büyüler bölümünün olduğunu hatırlatarak "Kullan gitsin." diyerek okuyucuna veda etmektedir.

SONUÇ

İnsanlık var olduğundan beridir büyü ve cin kavramları insanoğlunun hayatında ve yaşam tarzında varlığını korumuştur.

Mağara resimlerinden, yağmur danslarına, Afrika toplumlarından Mezopotamya medeniyetlerine, doğudan batıya her toplum büyüden ve cinlerden nasibini almışlardır. Dinî anlamı da olan büyü, arınarak tanrılara yaranmak amacıyla da kullanılmıştır. Büyü, din ve din dışı inançlar içerisinde yerini her zaman korumuştur. Kutsal kitaplarda ve dinlerce de kabul edilmiştir.

Büyünün varlığı, kimi büyücüler, hastalar, din adamları, devletler tarafından kabul edilmiş ve farklı isimlerle anılmıştır. Bazı dönemlerde önem kazanan büyü, bazen lanetlenmiş ve ağır cezalarla sonuçlanmıştır. Keldanilerle başlayan ve kutsal meslek olarak kabul edilen büyücülük, Ortaçağ Avrupası'nda işkence gören ve yakılan bir mesleğe evrimleşmiştir. Firavun zamanında önemli bir meslek olan büyücülüğü Hz. Musa, büyücülere meydan okuyarak yenmiştir.

Büyünün hayattaki her alana ait uygulaması olması herkesçe başvurulur bir uygulama haline getirmiştir. Kişiler arası ilişkilerden, savaşımlara, hastalıklara, deliliğe, düşmanlardan korunmaya kadar her alanda büyü yapılmıştır ve evlere, bağlarda bahçelere Büyü özellikle şeytanlar aracılığıyla yapıldığı için kimi zaman korkulmuştur. Kimi zaman tapılmıştır. Kanlı ayinler yapılmış, kurbanlar verilmiştir. İyi ve kötü iblislere inanılmıştır ve kötülerin musallatından korunmak amacıyla büyü materyalleri olan tılsım, muska, büyülu nesneler ve koruyucu iblis heykelleri kullanılmıştır. Ruhlarla iletişime geçilmiş, felaketler önlenmiş, hava durumu değiştirilmiştir. Bunun yanında kehânetlerde bulunulmuş, şeytanlarla işbirliği yapılmıştır. İnsanların kaderleri hakkında tahminlerde bulunulmuş, çeşitli teknikler kullanılmıştır. Medeniyetlere göre değişse de büyü için kullanılan yöntemler, ayinler ve dualarda benzerlikler de çoktur. İnsanların üstlerine taktıkları takılardan, mezarlarına kadar her yerde tılsımlı nesneler kullanılmıştır.

Bir insan hastalandığından bu cinlerden bilinmiş ve tıbbî tedavilerin yanında büyüsel ayinler de yapılmıştır. Büyüler hakkında çeşitli kitaplar yazılmış ve okullar açılmıştır. Büyücüler, hem doktor hem din adamı olmuşlardır, saygı görmüşlerdir. Tanrılar ve insanlar arasında iletişim sağlamışlardır. Büyücülere kendisine olağanüstü yetenekler verilmesinde isteyerek başvuran insanlar da olmuştur. Büyücülerin büyüsel ayinlerle tanrılar ve ölümlere iyi davranmadıkları için cezalandırabilecek kadar güçlü olduklarını düşünmüşlerdir. Toplum içinde büyücülerden korkulmuş ve saygı duyulmuştur.

Yahudilik dininde büyücük yasaklanmış ve cinlere taptıkları için putperestlik olarak görülmüştür. Ancak Yahudi kutsal metinlerini kullanarak çeşitli büyü yöntemleri hazırlamışlardır. Harflere sayı değerleri yüklemişler, iblislerin isimlerini öğrenmişler ve büyüsel, mistik gelenekler icat etmişlerdir. Bunlardan birisi Kabala'dır. Kendine has yöntemleri ve hakkında yazılan şifreli kitaplarıyla Kabala güçlü bir büyü sistemidir. Mistik gelenek olan Kabala, Yahudi büyücülüğünü benimsemiştir ve nesilden nesile

öğretmektedir. Kabala örgütüne bağlı çeşitli örgütler de meydana gelmiştir. Bunun başında Masonluk ve İllüminati gelmektedir.

Hristiyanlık dini de büyücülüğü yasaklamıştır. Hatta Ortaçağ'da yayılan cadılık mesleği ve cadılığın caniliğine olan inanç, insan katlini başlatmıştır ve bu yıllarca devam etmiştir ancak büyücülüğün önüne geçememiştir.

İslamiyet de büyücülüğü kesin bir dille yasaklamış, büyücülüğün kâfirlik olduğunu söylemiştir ancak insanın dilini bağlamak, birilerine cin musallat etmek, düşmana hastalık veya ölüm vermek için kullanılmaya devam edilmiştir. Hatta Kur'an harfleri kullanılarak çeşitli, şifreli büyü yöntemleri ortaya çıkmıştır.

Bütün bunların yanında büyüü kabul eden her toplum ve din cinlerin ve şeytanların varlıklarını kabul etmiştir. Büyünü ve şeytanların var olduğunu, büyüsel uygulamalarda kullanıldığı ve devlet işlerinde dahi danışıldığını görmekteyiz. Büyünün ve cinlerin varlığının kesin olarak bilinmesinden hareketle büyüün iyi tanınıp ondan uzaklaşmak ve korunmak için dikkatli olmak gerekmektedir. Çünkü insana zarar veren uygulamaları barındırmaktadır.

Hayatımızın içine uzun zamandır yer etmiş olan medya aracılığıyla herkes her bilgiye ulaşabilir olmuştur. Bu, özellikle çocuklar için geçerlidir. Çocukların medyayı kontrolsüz kullanımı, zihinlerinde oluşacak yanlış düşünce yapısı tehlike arz etmektedir. Bu durum özellikle çizgi filmler için geçerlidir. Çocuklara yönelik olarak sunulan çizgi filmler aslında en çok dikkat edilmesi gereken araçlardır. Çünkü çocuk, küçük yaşta ne verilirse onu öğrenmeye meyillidir. Daha önce hiç duymadığı bilmediği bir konuyu ilk başta çizgi filmlerden duyup öğrenirse düşünce yapısı ve bilgisi de o yönde devam edebilmektedir.

Disney Channel'da yayınlanan Esrarengiz Kasaba adlı çizgi filme açıkça büyü öğretildiği saptanmıştır. Çocuk dilinde çizgi film kahramanları ve şirin şekillerdeki yaratıklar ile çocuğun bilmemesi gereken sakıncalı ve lanetlenmiş uygulamalar tanıtılmaktadır. Çizgi filmin çıkarmış olduğu kitapta kapağı açar açmaz büyülü sözlerle başlaması, kitabın büyü kitabı olduğu fikrine ulaştırmaktadır. Kitapta günlük şeklinde hikâye anlatılarak büyüsel uygulamalar, malzemelerin, iksirlerin, falcıların, tarot kartlarının, el falının, kehanetin, kâhinliğin ne demek olduğunu öğretmektedir. Bir çocuğun tüm bu terimlerin ne demek olduğunu bilemeyeceğinden kitaptan öğrenmesi ve sanki normal bir uygulamaymış gibi yansıtılması dinî yozlaşmaya da sebebiyet verecektir. İleriki yaşlarda yeterince dinî bilgisi olmayan çocuklar fal, kehanet, büyü gibi olgulara açık hale geleceklerdir. Çizgi filmler, subliminal mesajları aktarmakta araç olarak kullanılmaktadır.

Bunun yanında büyü öğretilirken Kabala büyüünü benimsemiş olan Mason örgütünü sembollerini görmek mümkündür. Hepsi bir araya geldiğinde sanki kitabı Mason tarikatına bağlı biri tarafından yazılmış, tarikat ideolojisini çocuklara benimseten ve yaymaya çalışan bir basılı medya olduğu fikri hâkim olmaktadır.

Bu sebeple ebeveynlerin masum görünen çizgi filmlere daha dikkatli bakmalarını, çocuk kitabı olduğu için masum zannedilen çocuk kitaplarının içeriğini kontrol etmeden almamaları gerektiğini vurgulamak isteriz. Evde ebeveynin kontrollerinin daha sağlıklı ve yerinde olması konusunda medya okuryazarlığı eğitimi günümüz medya dünyasında devlet

tarafından ücretsiz olarak her bireye verilmesiyle yalnızca çocuklar değil, her medya tüketicisini de kontrollü medya kullanımını sağlayacaktır. Bunun yanında çizgi filmlerin çocuk kanallarında yayınlanmadan önce Kültür Bakanlığı, RTÜK gibi kurumlarda içeriğe yönelik bilirki iler ve uzmanlar tarafından daha fazla kontrol yapılarak dinî ve fikr  yozlaşmanın önüne geçilmesi yönünde adımlar atılmalıdır. Çocuklar için bunu yapan yetişkinler için kim bilir neler üretmiştir ve üretmektedir...

KAYNAKÇA

- Akıncı, A. (2005). *Kabala: "Sınırsız" a Yolculuk*. İstanbul: Dharma Yayınları.
- Anadol, C. (1997). *Tarihten Günümüze Kadar Doğu ve Batı Kültürlerinde Halk İnanışları: Büyü (Sihir-Tılsım-Cin Çarpması)*. İstanbul: Kamer Yayınları.
- Archer, P. (2019). *Dinler Tarihi 101*. (Çev.: Simge Kaytan). İstanbul: Say Yayınları.
- Ateş, A. O. (2003). *Kur'an ve Hadislere Göre Cinler ve Büyü*. İstanbul: Beyan Yayınları.
- Atilhan, C. R. (1973). *İslâm ve Beni İsrail*. İstanbul: Yelken Matbaası.
- Atmaca, V. (2011). *Tarih Boyunca İnanç Tıp İlişkisi*. İstanbul: Gerekli Kitap Yayınları.
- Aydın, M. (1995). Fal. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. (Cilt: 12, 134-138). İstanbul: T.D.V. Yayınevi.
- Aydın, M. (2015). *Dinler Tarihine Giriş*. Konya: Literatürk Yayınları.
- Baydar, A. (1999). *Kur'an Açısından Korku ve Büyü*. İstanbul: Beyan Yayınları.
- Black, J. ve A. Green. (2003). *Mezopotamya Mitolojisi Sözlüğü: Tanrılar, İfritler, Semboller*. (Haz.: Necdet Hasgöl). İstanbul: Aram Yayıncılık.
- Burton, D. ve D. Grandy. (2005). *Büyü, Gizem ve Bilim: Batı Uygarlığında Okült*. (Çev.: Yasemin Tokatlı). İstanbul: Varlık Yayınları.
- Cesur, S. Ç. (2020). *Hititlerde Ritüel ve Büyü*. İstanbul: VakıfBank Kültür Yayınları.
- Challaye, F. (2015). *Dinler Tarihi*. (Çev.: Samih Tiryakioğlu). İstanbul: Varlık Yayınları.
- Crow, W. B. (2002). *Büyünün, Cadılığın ve Okültizmin Tarihi*. (Çev.: Fulya Yavuz). İstanbul: Dharma Yayınları.
- Çelebi, İ. (2012). Tılsım. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. (Cilt: 41, 91-94). İstanbul: T.D.V. Yayınevi.
- Demirci, K. (1991). *Hinduizmin Kutsal Metinleri Vedalar*. İstanbul: İşaret Yayınları.
- Demirci, K. (2006). Muska. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. (Cilt: 31, 265-267). İstanbul: T.D.V. Yayınevi.
- Doğrul, Ö. R. (1958). *Yeryüzündeki Dinler Tarihi*. İstanbul: İnkılâp Kitabevi Yayınları.
- Eliade, M. ve I. P. Couliano. (1997). *Dinler Tarihi Sözlüğü*. (Çev.: Ali Erbaş) İstanbul: İnsan Yayınları.
- Eliade, M. (2014). *Şamanizm*. (Çev.: İsmet Birkan). Ankara: İmge Kitabevi Yayınları.
- Eliade, M. (2015). *Dinler Tarihine Giriş*. (Çev.: L. Arslan Özcan). İstanbul: Kabalıcı Yayıncılık.
- Eski Ahid
- Frazer, J. G. (2004). *Altın Dal, Dini ve Folklorün Kökenleri I*. (Çev.: Mehmet H. Doğan). İstanbul: Payel Yayınevi.
- Gömeç, S. (2011). *Şamanizm ve Eski Türk Dini*. Ankara: Berikan Yayınevi.
- Günay, Ü. ve H. Güngör. (1997). *Başlangıçtan Günümüze Türklerin Dinî Tarihi*. İstanbul: Ocak Yayınları.
- Gündüz, Ş. (1998). *Din ve İnanç Sözlüğü*. Ankara: Vadi Yayınları.
- Hall, M. P. (2016). *Tüm Çağların Gizli Öğretileri*. (Çev.: Murat Sağlam ve Ela Gürdemir). İstanbul: Mitra yayınları.
- Hançerlioğlu, O. (2000). *Dünya İnançları Sözlüğü*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Harman, Ö. F. (2001). Kâhin. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. (Cilt: 24, 170-171). İstanbul: T.D.V. Yayınevi.

İnan, A. (1972). *Tarihte ve Bugün Şamanizm, Materyaller ve Araştırmalar*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.

İncil

Kalyoncu, H. (2010). *Büyü ve Psikiyatrik Hastalıklar*. İstanbul: Yediveren Yayınları.

Kazımoğlu, M. (1990). Büyü. *Büyük Ansiklopedi*. (Cilt: 3, 957-958). İstanbul: Milliyet Yayınları.

Kingsley, P. (2002). *Antik Felsefe Gizem ve Büyü*. İstanbul: Kabalcı Yayınevi.

Korkmaz, E. (2006). *Şeytan Tasarımı Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Anahtar Kitaplar Yayınevi.

Kramer, S. N. (1990). *Tarih Sümer'de Başlar*. (Çev.: Muazzez İ. Çığ). Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.

Kur'an-ı Kerim

Küçük, A. (1992). *Dönmeler Tarihi*. Ankara: Rehber Yayıncılık.

Malinowski B. (1990). *Büyü, Bilim ve Din*. (Çev.: Saadet Özkal). İstanbul: Kabalcı Yayınevi.

Mutlu, B. (1968). *Efsanelerin İzinde: Yakın Doğu'dan Kuzey Avrupa'ya*. İstanbul: Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Yayınları.

Numan, R. (2004). *Büyücülükten Felsefeye Masonluğun Tarihi*. İstanbul: Düşünce Yayınları.

Örnek, S. V. (1971). Etnoloji Sözlüğü. *Ankara Üniversitesi Dil, Tarih-Coğrafya Yayınları*, Sayı: 200. (52-53).

Örnek, S. V. (1995). *100 Soruda İlkellerde Din, Büyü, Sanat, Efsane*. İstanbul: Gerçek Yayınevi.

Örs, H. (1966). *Musa ve Yahudilik*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Özcan, A. (2003). Masonluk. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. (Cilt: 28, 95-99). İstanbul: T.D.V. Yayınevi.

Pakalın, M. Z. (1993). *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü I*. (Cilt: 1, 250-251). Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, Sayı: 2505, Millî Eğitim Basımevi, İstanbul.

Salt, A. ve C. Çobanlı. (2001). *Dharma Ansiklopedi: Parapsikoloji, Mistisizm, Okültizm, Ezoterizm, Teozofi, Spiritüalizm, Neo-spiritüalizm*. İstanbul: Dharma Yayınları.

Sarıkcıoğlu, E. (1983). *Başlangıçtan Günümüze Dinler Tarihi*. İstanbul: Otağ Yayınevi.

Schimmel, A. (2007). *Dinler Tarihi*. İstanbul: Kırkambar Kitaplığı.

Seybe A. (1995). *Çağdaş Dünya Dinleri ve Mezhepleri*. (Çev.: Osman Cilacı). İstanbul: Neyan Yayınları.

Şahin, M. S. (1992). Cin. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. (Cilt: 8, 5-8). İstanbul: T.D.V. Yayınevi.

Tanyu, H. (1992). Büyü. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. (Cilt: 6, 501-506). İstanbul: T.D.V. Yayınevi.

Taplamacıoğlu, M. (1966). *Karşılaştırmalı Dinler Tarihi*. Ankara: Güneş Matbaacılık.

Tevrat

Turhan, T. (2007). *Küreselleşmenin Şifresi*. İstanbul: İleri Yayınları.

Uluğ, N. E. (2017). *Osmanlı'da Batıl İtikatlar ve Büyü*. İstanbul: Doğan Egmont Yayıncılık.

Yeni Ahid

Wilkinson, P. (2014). *Efsaneler ve Mitler*. (Çev.: Emel Lakşe). İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım.

Yoket, Ü. (2003). Eski Çağda Tıp. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*. 12(2). (76-78).

Zeyrek, İ. H. (1999). *Fizik Ötesi ve İnsan; Melek, Cin, Ruh, Sihir, Tılsım, Kehanet, Dua*. İstanbul: Türdav Yayınları.

GÖRSEL KAYNAKÇALARI

- Görsel 1:** Çelebi, İ. (2012). Tılsım. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. (Cilt: 41, 91-94). İstanbul: T.D.V. Yayınevi. (92).
- Görsel 2:** Sekaki, İ. ve A. İ. Muğdi. (2019). *Tam Tam Hindi*. (Çev.: H. Mustafa Varlı). İstanbul: Esmâ Yayınları. (58).
- Görsel 3:** Suveren, G. (2000). *El Falı*. İstanbul: Alfa Yayınları.
- Görsel 4:** <https://kayiprihtim.com/dosya/tarot-kartlari-nasil-dizilir/> Erişim tarihi: 01.05.2021.
- Görsel 5:** Crow, W. B. (2002). *Büyünün, Cadılığın ve Okültizmin Tarihi*. (Çev.: Fulya Yavuz). İstanbul: Dharma Yayınları. (18).
- Görsel 6:** Mutlu, B. (1968). *Efsanelerin İzinde: Yakın Doğu'dan Kuzey Avrupa'ya*. İstanbul: Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Yayınları. (26).
- Görsel 7:** Mutlu, B. (1968). *Efsanelerin İzinde: Yakın Doğu'dan Kuzey Avrupa'ya*. İstanbul: Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Yayınları. (107).
- Görsel 8:** Mutlu, B. (1968). *Efsanelerin İzinde: Yakın Doğu'dan Kuzey Avrupa'ya*. İstanbul: Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Yayınları. (108).
- Görsel 9:** Mutlu, B. (1968). *Efsanelerin İzinde: Yakın Doğu'dan Kuzey Avrupa'ya*. İstanbul: Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Yayınları. (109).
- Görsel 10:** Mutlu, B. (1968). *Efsanelerin İzinde: Yakın Doğu'dan Kuzey Avrupa'ya*. İstanbul: Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Yayınları. (111).
- Görsel 11:** Crow, W. B. (2002). *Büyünün, Cadılığın ve Okültizmin Tarihi*. (Çev.: Fulya Yavuz). İstanbul: Dharma Yayınları. (85).
- Görsel 12:** Black, J. ve A. Green. (2003). *Mezopotamya Mitolojisi Sözlüğü: Tanrılar, İfritler, Semboller*. (Haz.: Necdet Hasgöl). İstanbul: Aram Yayıncılık. (109).
- Görsel 13:** <https://arkeofili.com/antik-misirdan-ask-buyusu-papirusu-desifre-edildi/> Erişim tarihi: 17 Mart 2021.
- Görsel 14:** <https://onedio.com/haber/1-300-yillik-dua-ve-buyu-kitabi-desifre-edildi-648232> Erişim tarihi: 17 Mart 2021.
- Görsel 15:** <https://antikyazar.com/antik-misir-mezarliginda-3-600-yillik-kolyeler-ve-muskalar-bulundu/> Erişim tarihi: 17 Mart 2021.
- Görsel 16:** <https://www.magmadergisi.com/yasam-haberleri/en-eski-kahinler-hitit-falcilari> Erişim tarihi: 17 Mart 2021.
- Görsel 17:** Crow, W. B. (2002). *Büyünün, Cadılığın ve Okültizmin Tarihi*. (Çev.: Fulya Yavuz). İstanbul: Dharma Yayınları. (137).
- Görsel 18:** <https://archaeologicalmuseum.jhu.edu/the-collection/object-stories/archaeology-of-daily-life/jewelry/gold-amulet-pendant/> Erişim tarihi: 17 Mart 2021.
- Görsel 19:** Mutlu, B. (1968). *Efsanelerin İzinde: Yakın Doğu'dan Kuzey Avrupa'ya*. İstanbul: Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Yayınları. (154).
- Görsel 20:** Crow, W. B. (2002). *Büyünün, Cadılığın ve Okültizmin Tarihi*. (Çev.: Fulya Yavuz). İstanbul: Dharma Yayınları. (33).
- Görsel 21 ve 22:** Gömeç, S. (2011). *Şamanizm ve Eski Türk Dini*. Ankara: Berikan Yayınevi. (57-58).
- Görsel 23:** Crow, W. B. (2002). *Büyünün, Cadılığın ve Okültizmin Tarihi*. (Çev.: Fulya Yavuz). İstanbul: Dharma Yayınları. (33).
- Görsel 24, 25 ve 26:** Crow, W. B. (2002). *Büyünün, Cadılığın ve Okültizmin Tarihi*. (Çev.: Fulya Yavuz). İstanbul: Dharma Yayınları. (102).
- Görsel 27:** Crow, W. B. (2002). *Büyünün, Cadılığın ve Okültizmin Tarihi*. (Çev.: Fulya Yavuz). İstanbul: Dharma Yayınları. (101).

- Görsel 28:** Sekaki, İ. ve A. İ. Muğdi. (2019). *Tam Tam Hindi*. (Çev.: H. Mustafa Varlı). İstanbul: Esma Yayınları. (458).
- Görsel 29:** Hall, M. P. (2016). *Tüm Çağların Gizli Öğretileri*. (Çev.: Murat Sağlam ve Ela Gürdemir). İstanbul: Mitra yayınları. (353).
- Görsel 30:** https://tr.wikipedia.org/wiki/Davud%27un_Y%C4%B1ld%C4%B1z%C4%B1 Erişim tarihi: 01 Mayıs 2021.
- Görsel 31 ve 32:** Numan, R. (2004). *Büyücülükten Felsefeye Masonluğun Tarihi*. İstanbul: Düşünce Yayınları. (54-75).
- Görsel 33:** Sekaki, İ. ve A. İ. Muğdi. (2019). *Tam Tam Hindi*. (Çev.: H. Mustafa Varlı). İstanbul: Esma Yayınları. (199).
- Görsel 34:** Sekaki, İ. ve A. İ. Muğdi. (2019). *Tam Tam Hindi*. (Çev.: H. Mustafa Varlı). İstanbul: Esma Yayınları. (207).
- Görsel 35:** Sekaki, İ. ve A. İ. Muğdi. (2019). *Tam Tam Hindi*. (Çev.: H. Mustafa Varlı). İstanbul: Esma Yayınları. (271).
- Görsel 36 ve 37:** Sekaki, İ. ve A. İ. Muğdi. (2019). *Tam Tam Hindi*. (Çev.: H. Mustafa Varlı). İstanbul: Esma Yayınları. (415-574).
- Görsel 38:** Sekaki, İ. ve A. İ. Muğdi. (2019). *Tam Tam Hindi*. (Çev.: H. Mustafa Varlı). İstanbul: Esma Yayınları. (274).
- Görsel 39:** <https://onedio.com/haber/20-maddede-mason-sembolesinin-sirlari-357746> Erişim tarihi: 02 Mayıs 2021.

ÖZGEÇMİŞ

Çağlanur TUNCEL 2018 yılında Erciyes Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü'nden mezun oldu. 2019 yılında Yalova Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi İletişim Sanatları Tezli Yüksek Lisans Programına kaydoldu. Şuanda özel sağlık şirketinde medya danışmanlığı ve muhabirlik yapmaktadır.

